

การพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับ
ชีวิต ร่างกาย และเพศ โดยศึกษาย้อนหลังในกลุ่มเรือนจำในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

โดย
นางสาวสิริประภา แก้วศรีนวล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์และงานยุติธรรม แบบ 1.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับ
ชีวิต ร่างกาย และเพศ โดยศึกษาย้อนหลังในกลุ่มเรือนจำในเขตกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์และงานยุติธรรม แบบ 1.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE ASSESSMENT AND MONITORING SYSTEM DEVELOPMENT FOR LIFE AND
SEX OFFENDERS ON FELONY CHARGES IN PRISONS LOCATED IN BANGKOK
METROPOLITAN REGION : A RETROSPECTIVE STUDY.

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy FORENSIC SCIENCE AND CRIMINAL JUSTICE
Silpakorn University
Academic Year 2022
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ การพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์
ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ โดยศึกษาย้อนหลัง
ในกลุ่มเรือนจำในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

โดย นางสาวสิริประภา แก้วศรีนวล

สาขาวิชา นิติวิทยาศาสตร์และงานยุติธรรม แบบ 1.1 ปรัชญาคุชฎีบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาคุชฎีบัณฑิต

..... คณบดีคณะวิทยาศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรงค์ ฉิมพาลี)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(อาจารย์ ดร. อรทัย เขียวพุ่ม)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร. ยุภาพร สมิน้อย)

57312924 : นิติวิทยาศาสตร์และงานยุติธรรม แบบ 1.1 ปรัชญาคุชภักดิ์บัณฑิต

คำสำคัญ : ความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ, ผู้ต้องขัง, การพัฒนาระบบการประเมินและติดตาม

นางสาว สิริประภา แก้วศรีนวล: การพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่ก่อคดี
อุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ โดยศึกษาย้อนหลังในกลุ่มเรือนจำในเขต
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อาจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ชูสกุล
เกரியง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน
ความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย 2) เพื่อพัฒนาเกณฑ์คะแนนจุดตัดของ
แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) 3) เพื่อศึกษาของความเที่ยงตรงตามสภาพของ
แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) 4) เพื่อศึกษาความเสี่ยงของผู้ต้องขังในการ
กระทำผิดซ้ำและปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ และ 5) เพื่อพัฒนาแนวทางในการติดตามผู้ต้องขัง
ก่อนปล่อยตัวพ้นโทษที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มที่มี
ความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ โดยได้ดำเนินการออกแบบวิธีการวิจัยเป็นหลายระยะ กลุ่มตัวอย่าง คือ
ผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ที่จำคุกในเรือนจำและทัณฑสถาน
เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 370 คน และผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านทัณฑ
วิทยา ด้านอาชญาวิทยาและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย แบบ
ประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของ
ผู้ต้องขัง ก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการ
วิเคราะห์ความแม่นยำในการทำนาย การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามสภาพ และการวิเคราะห์การ
ถดถอย พหุแบบลอจิสติก รวมทั้งวิเคราะห์เชิงเนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ OxRec ให้ค่าความไว
ร้อยละ 84.2 ค่าจำเพาะ ร้อยละ 97.9 ค่าความน่าจะเป็นที่จะกระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นบวก (PPV)
ร้อยละ 92.0 ค่าความน่าจะเป็นที่จะไม่กระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นลบ (NPV) ร้อยละ 95.6 และค่าพื้นที่
ใต้โค้ง ROC เท่ากับ 0.94 2) แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ มีจุดตัดที่ร้อยละ 8 ขึ้นไป 3)
แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) มีความเที่ยงตรงตามสภาพระดับสูง 4) ปัจจัยที่
ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ ได้แก่ เพศชาย ระยะเวลาต้องโทษ 12-24 เดือน ประวัติการกระทำผิด การ
ไม่มีงานทำ และการใช้สารเสพติดก่อนต้องโทษ และ 5) แนวทางในการติดตามผู้ต้องขังฯ สำหรับกลุ่ม
ความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ ประกอบด้วย การปรับเปลี่ยนมาใช้แบบประเมินความเสี่ยงกระทำผิดซ้ำที่มี
คุณภาพ การพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขังอย่างต่อเนื่อง การลดปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้

เกิดการกระทำผิดซ้ำ การพิจารณาการแก้ไขฟื้นฟูตามระดับความเสี่ยง และการประสานความร่วมมือ
จากหน่วยงาน

57312924 : Major FORENSIC SCIENCE AND CRIMINAL JUSTICE

Keyword : Risk of recidivism, Offenders, The assessment and monitoring system development

MISS Siriprabha KAEWSRINUAL : The assessment and monitoring system development for life and sex offenders on felony charges in prisons located in Bangkok Metropolitan region : a retrospective study. Thesis advisor : Sirirat Choosakoonkriang, Ph.D.

The purposes of this research were 1) to develop and evaluate the validity of Thai-version of Oxford Risk of Recidivism Tool (OxRec), 2) to develop cut-off score of OxRec, 3) to study concurrent validity of OxRec, 4) to study risk of recidivism and factors affecting recidivism, and 5) to develop guidelines in monitoring for life and sex offenders on felony charges in prisons. The methodology was used multimethod research. The sample consisted of 370 life and sex offenders on felony charges in prisons located in Bangkok metropolitan region, and 5 criminological and penological experts. The instrument consisted of OxRec, Offender Risk Assessment (OA), and semi-structure interview. The diagnostic accuracy, concurrent validity, and multiple logistic regression analyses, including qualitative content analysis, were used for data analysis.

The results were as follows; 1) Thai-version of OxRec has sensitivity 84.2%, specificity 97.9%, PPV 92.0%, NPV 95.6% and AUC 0.94, 2) the cut off score of OxRec at 8% or more, 3) OxRec had high concurrent validity, 4) factors affecting recidivism, such as male, 12-24 months length of incarceration, previous violent crime, unemployment and drug abuse before incarceration, and 5) guidelines in monitoring for life and sex offenders on felony charges in prisons consisted of using the quality of OxRec, developing continuously the assessment and monitoring system, reducing risk factors that cause recidivism, considering the rehabilitate follow by the risk level, and coordinating with other agencies.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ชุสกุลเกรียง ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ให้ความช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา และติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย รวมทั้ง อาจารย์ ดร.ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.อรทัย เขียวพุ่ม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ภายในและ รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร สมิน้อย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ แก้ไข และแนวคิดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้บริหารกรมราชทัณฑ์ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานที่ให้การสนับสนุนในการ ดำเนินการวิจัย ตลอดจนเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์และผู้ต้องขังที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บข้อมูล การวิจัย ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอบคุณครอบครัวสำหรับแรงบันดาลใจ กำลังใจ ความรัก ความห่วงใยที่มีให้มาโดยตลอด

คุณค่าหรือประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแต่พระคุณบิดามารดาครู อาจารย์ที่คอยอบรมสั่งสอน แนะนำ ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจอย่างดีเสมอมา

นางสาว สิริประภา แก้วศรีนวล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ขอบเขตด้านประชากร.....	6
ขอบเขตด้านตัวแปร.....	7
ขอบเขตด้านระยะเวลา.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	8
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1
ส่วนที่ 1 สถานการณ์การกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ	1
ส่วนที่ 2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ	8
ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ	19
ส่วนที่ 4 การประเมินความเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำ.....	23
ส่วนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26

ส่วนที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	47
ส่วนที่ 7 สมมติฐานการวิจัย.....	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	1
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	1
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	2
การเก็บรวบรวมข้อมูล	7
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	8
การพิทักษ์สิทธิและจรรยาบรรณในการวิจัยในมนุษย์	11
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	1
4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง.....	1
4.2 ข้อมูลการวิเคราะห์ความแม่นยำในการทำนายของแบบประเมินความเสี่ยง ในการกระทำผิด ซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย	10
4.3 ข้อมูลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามสภาพ ระหว่างคะแนนร้อยละ จากแบบประเมินความ เสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย และคะแนนร้อยละจากแบบประเมิน ความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA)	17
4.4 ข้อมูลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ	18
4.5 ข้อมูลการวิเคราะห์แนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษ ที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ	20
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	1
รายการอ้างอิง	24
ประวัติผู้เขียน.....	37

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 สถิตินักโทษเด็ดขาด แยกตามจำนวนครั้งที่ต้องโทษ ข้อมูล ณ 1 ตุลาคม 2564	5
ตารางที่ 2 สถิตินักโทษเด็ดขาด แยกตามลักษณะความผิด ข้อมูล ณ 1 ตุลาคม 2564	6
ตารางที่ 3 อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวตามช่วงปีงบประมาณ 5 ปี ย้อนหลัง	7
ตารางที่ 4 สรุปรณิยามและการนับการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัย	14
ตารางที่ 5 ผลการวินิจฉัยด้วยแบบประเมิน OxRec เทียบกับวิธีมาตรฐาน	9
ตารางที่ 6 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) (n = 370)	2
ตารางที่ 7 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) (n = 370)	5
ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างความไว (Sensitivity) และความจำเพาะ (Specificity) ในการคัด กรองความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จำแนกตามจุดตัดของระดับร้อยละความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (n = 370)	11
ตารางที่ 9 ผลการวินิจฉัยด้วยแบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดมากกว่าร้อยละ 4 เทียบกับวิธีมาตรฐาน	13
ตารางที่ 10 ผลการวินิจฉัยด้วยแบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดมากกว่าร้อยละ 5 เทียบกับวิธีมาตรฐาน	13
ตารางที่ 11 ผลการวินิจฉัยด้วยแบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดมากกว่าร้อยละ 6 เทียบกับวิธีมาตรฐาน	13
ตารางที่ 12 ผลการวินิจฉัยด้วยแบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดมากกว่าร้อยละ 7 เทียบกับวิธีมาตรฐาน	14
ตารางที่ 13 ผลการวินิจฉัยด้วยแบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดมากกว่าร้อยละ 8 เทียบกับวิธีมาตรฐาน	14

ตารางที่ 14 ผลการวินิจฉัยด้วยแบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดมากกว่าร้อยละ 9 เทียบกับวิธีมาตรฐาน 14

ตารางที่ 15 ผลการวินิจฉัยด้วยแบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดมากกว่าร้อยละ 10 เทียบกับวิธีมาตรฐาน 15

ตารางที่ 16 ค่าความไว (Sensitivity) ความจำเพาะ (Specificity) ความน่าจะเป็นที่จะกระทำผิดพลาดเมื่อผลเป็นบวก (PPV) ความน่าจะเป็นที่จะไม่กระทำผิดพลาดเมื่อผลเป็นลบ (NPV) วิเคราะห์หาค่า Likelihood Ratio และค่าความถูกต้องของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดพลาด (OXREC) ฉบับแปลภาษาไทย ณ จุดตัดที่ร้อยละความเสี่ยง 15

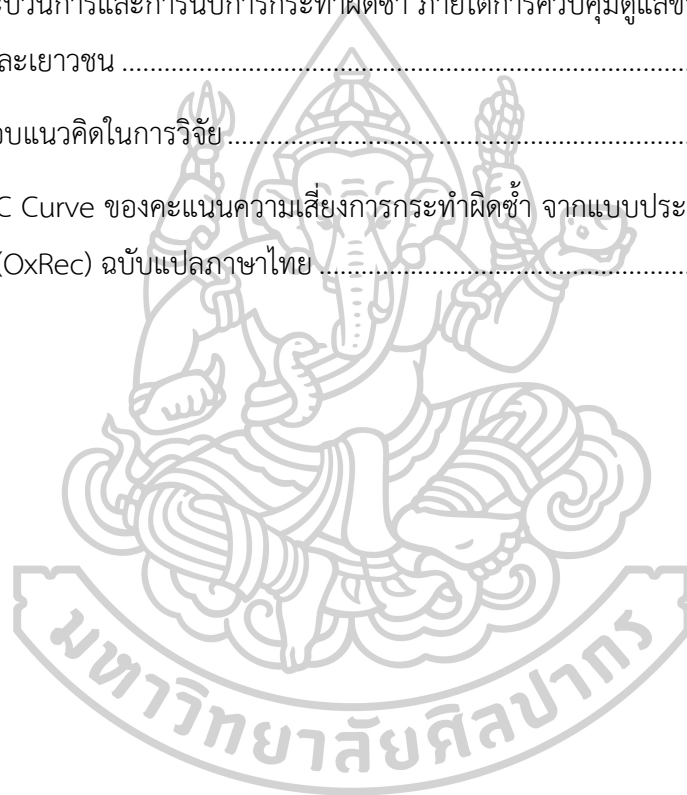
ตารางที่ 17 วิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามสภาพ ระหว่างร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยง ในการกระทำผิดพลาด (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย และร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยง ในการกระทำผิดพลาดของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) 17

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบลอจิสติก (Multiple Logistic Regression) ของ ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดพลาด 19

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 สรุปรูปนิยามและการนับการกระทำผิดซ้ำ	9
ภาพที่ 2 กระบวนการและการนับการกระทำผิดซ้ำภายใต้การควบคุมดูแลของกรมราชทัณฑ์	11
ภาพที่ 3 กระบวนการปล่อยตัวและการนับการกระทำผิดซ้ำตามระบบของกรมคุมประพฤติ	12
ภาพที่ 4 กระบวนการและการนับการกระทำผิดซ้ำ ภายใต้การควบคุมดูแลของกรมพินิจและ คุ้มครองเด็กและเยาวชน	13
ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย	48
ภาพที่ 6 ROC Curve ของคะแนนความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ จากแบบประเมินความเสี่ยงในการ กระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย	11

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2561 มีภารกิจที่สำคัญเกี่ยวกับการควบคุมและแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขังและบุคคลที่อยู่ในความควบคุมหรือดูแลตามหน้าที่และอำนาจของกรมราชทัณฑ์ โดยมุ่งพัฒนาเป็นองค์กรพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อแก้ไขหรือฟื้นฟูผู้ต้องขังและบุคคลที่อยู่ในความควบคุมหรือดูแลตามหน้าที่และอำนาจของกรมราชทัณฑ์ให้กลับตนเป็นพลเมืองดี มีสุขภาพกายและจิตที่ดี ไม่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำ ได้รับการพัฒนาพฤติกรรมที่ดี การฝึกวิชาชีพเพื่อเป็นทักษะติดตัวไปประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษ สามารถดำรงชีวิตได้เป็นปกติ และสังคมให้การยอมรับ มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ให้มีความสอดคล้องกับหลักอาชญาวิทยา หลักทัณฑวิทยา ข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายของกระทรวง ตลอดจนข้อเสนอแนะในเรื่องข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังขององค์การสหประชาชาติ เช่น การประกาศใช้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฉบับใหม่ ฉบับพ.ศ. 2560 เนื่องจากฉบับเดิมประกาศบังคับใช้ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2479 และมีบางบทบัญญัติไม่สอดคล้องกับนโยบายทางอาญาของประเทศ รวมถึงกฎหมายในระดับสากลที่ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังประเภทต่าง ๆ และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยพระราชบัญญัติฉบับเดิมไม่ได้บัญญัติไว้ ส่งผลให้การดำเนินงานต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล อันได้แก่ ข้อกำหนดแมนเดลา (Mandela Rules) หรือข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners: SMR) และข้อกำหนด กรุงเทพฯ (Bangkok Rules) หรือข้อกำหนดของสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง ในเรือนจำและมาตรการที่มีใช้การควบคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง (United Nations Rules for the Treatment of women Prisoners and NonCustodial Measures for Women Offenders) ดังนั้น จึงมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฉบับใหม่ขึ้น และเนื่องจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติยังริเริ่มได้ไม่นาน จึงอาจทำให้ระบบการพัฒนา และบริหารงานราชทัณฑ์ให้เป็นไปตามกฎหมายสากลยังไม่สมบูรณ์ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ควรพัฒนาระบบการพัฒนาและบริหารงานราชทัณฑ์ให้เป็นเครื่องมือการแก้ไขปัญหการบริหาร งานของกรมราชทัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ในสถานการณ์ปัจจุบัน การบริหารงานของกรมราชทัณฑ์เป็นไปได้ยากมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศกำลังประสบปัญหาสภาพความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ เป็นสภาวะนักโทษล้นคุกหรือผู้ต้องขังล้นเรือนจำซึ่งเกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องโดยตลอด นั่นคือ จำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำมีจำนวนปริมาณที่เกินกว่าความจุของเรือนจำที่รับได้ โดยสถิติรายงานแสดงสภาพ

ความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2561 - 2563 พบว่าจำนวนผู้ต้องขัง มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 360,000 คน ซึ่งมีจำนวนมากกว่าปริมาณความจุของผู้ต้องขัง คือประมาณ 260,000 คน อยู่ถึงประมาณกว่า 100,000 คน (กรมราชทัณฑ์, 2563ข) ซึ่งสิ่งนี้ไม่เพียงส่งผลต่อสภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังในทางลบเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการเรือนจำอีกด้วย เพราะทำให้การจัดสวัสดิการและการดูแลผู้ต้องขังในด้านต่าง ๆ ทำได้ด้วยความยากลำบากมากยิ่งขึ้น (เขมชยุตม์ โภคินจารุเสถียร, 2562) อีกทั้งการก่อกวนกระทำผิดในสังคมยังคงเกิดขึ้นในแต่ละวัน ลักษณะการก่อกวนหรือวิธีการกระทำผิดมีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น กรมราชทัณฑ์ จึงมีการควบคุมผู้ต้องขังที่มีความหลากหลาย และยังพบว่าผู้ต้องขังที่พ้นโทษไปแล้ว กลับไปก่อคดีกระทำผิดซ้ำอีกเป็นจำนวนมาก จากสถิตินักโทษเด็ดขาด แยกตามจำนวนครั้งที่ต้องโทษของกรมราชทัณฑ์ (กรมราชทัณฑ์, 2564ค) ข้อมูลเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2564 มีจำนวนผู้ต้องขังคดีเด็ดขาดทั้งหมด 231,414 คน มีประวัติกระทำผิดซ้ำตั้งแต่ครั้งที่ 2-5 ขึ้นไป จำนวน 96,773 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 41.82 อัตราส่วนถึง 2 ใน 5 ของผู้ต้องขังคดีเด็ดขาด มีประวัติเคยกระทำผิดมาก่อน ในขณะที่สถิติผู้ต้องขังปล่อยตัวทั้งแบบไม่มีเงื่อนไขและมีเงื่อนไขทั่วประเทศในแต่ละเดือนเฉลี่ยมีประมาณ 20,000 คนต่อเดือน ซึ่งทำให้ประชาชนในสังคมเกิดความกังวลและไม่มั่นใจในความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน หัวหน้ากรรมาธิการได้รับการปล่อยตัวจะกลับไปก่อคดีซ้ำอีก โดยเฉพาะผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ร้ายแรงและมีพฤติกรรมเป็นภัยต่อสังคม การกระทำผิดได้สร้างความเสียหายต่อประชาชน ทำให้เกิดความสนใจที่ปรากฏเป็นข่าวจากสื่อมวลชนกระแสหลัก เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ตลอดจนสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งจากการนำเสนอข่าวของสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรรมาธิการที่ผ่านมา พบว่าหลายคดีผู้กระทำผิดมีประวัติเคยจำคุกมาก่อน สอดคล้องกับงานวิจัยของทัพบก สิ้นพุลผล (2559) ที่พบว่าประชาชนยังมีความรู้สึกหวาดกลัวภัยอาชญากรรมที่เกี่ยวกับคดีประเภทอุกฉกรรจ์และเสียหายต่อชีวิต รู้สึกไม่ปลอดภัย มีความหวาดระแวง ความไม่มั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน สำหรับคดีอุกฉกรรจ์ที่ร้ายแรงและมีพฤติกรรมเป็นภัยต่อสังคม กรมราชทัณฑ์ (2562ก) ได้ดำเนินการจัดประชุมเพื่อหาแนวทางมาตรการเฝ้าระวัง (Watch list) ในกลุ่มผู้ต้องขังที่กระทำผิดร้ายแรงในคดีเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับชีวิต และความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีลักษณะคล้ายกันตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป หรือกระทำความผิดซ้ำลักษณะคดีคล้ายคลึงกับการกระทำผิดครั้งก่อนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276, 288, 289, 290, 339 ทวิ, 340 และ 340 ทวิ ไม่ให้กระทำผิดซ้ำขึ้นอีก โดยมีมติให้ดำเนินการสำรวจข้อมูลผู้ต้องขังของเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ ว่ามีผู้ต้องขังที่กระทำผิดคดีอุกฉกรรจ์ร้ายแรงตามลักษณะข้างต้น เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มเฝ้าระวังขึ้นอีก 1 กลุ่ม ดังนั้น จึงจะเห็นได้ว่ากรมราชทัณฑ์ได้ริเริ่มดำเนินการพิจารณาค้นหาแนวทางมาตรการเฝ้าระวังในกลุ่มผู้กระทำผิดซ้ำ ในกลุ่มที่มีลักษณะความผิดร้ายแรงดังกล่าวให้เป็นไปตาม

หลักมาตรฐานสากล มีประสิทธิภาพประสิทธิผลสำหรับบริหารจัดการงานที่ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ต้องขังกลุ่มกระทำผิดซ้ำ

กรมราชทัณฑ์ เป็นหน่วยงานสำหรับการควบคุมและแก้ไขพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขังเหล่านี้ ให้กลับตนเป็นคนดี มีสุขภาพกายและจิตที่ดี ไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำ สามารถดำเนินชีวิตภายหลังพ้นโทษโดยสังคมให้การยอมรับ แต่จากสถานการณ์ปัจจุบัน ที่ผู้ต้องขังที่พ้นโทษและกลับไปกระทำผิดซ้ำเป็นจำนวนมาก ที่ผ่านมากกรมราชทัณฑ์มีนโยบายคืนคนดีสู่สังคม แต่จากสถานการณ์กลับกลายเป็นคนคนเดิมสู่สังคม ดังนั้น การกระทำผิดซ้ำจึงเป็นปัญหาหลักและเป็นปัญหาที่สำคัญที่ต้องให้ความสำคัญ และด้วยกระบวนการทางอาญาของไทยในปัจจุบันเน้นไปที่การบังคับโทษ ซึ่งมีโทษจำคุกมากเกินไป ส่งผลให้ผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ทำให้ผลของการแก้ไขพัฒนาพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขังไม่เต็มประสิทธิภาพ เมื่อแก้ไขฟื้นฟูเยียวยาอย่างไรก็ไม่เป็นผล ซึ่งสวนทางกับแผนการปฏิรูปประเทศ ประเด็นที่ 4 การปรับกระบวนการทัณฑ์ในการบริหารงานยุติธรรม เพื่อสร้างความปลอดภัยและความเป็นธรรมในสังคม ในเรื่องการกระทำผิดซ้ำลดลง และสำหรับขั้นตอนการดำเนินงาน ได้กำหนดให้การลดการกระทำผิดซ้ำเป็นเป้าหมายการดำเนินงานของทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งให้ความสำคัญเป็นอย่างมากกับการพัฒนาตัวชี้วัดด้านการลดการกระทำผิดซ้ำ ระบบ และเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำเพื่อให้ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมนำไปใช้ได้อย่างเป็นมาตรฐานเดียวกัน (กรมราชทัณฑ์, 2562ข) โดยกรมราชทัณฑ์มีการจัดทำแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (Offender Risk Assessment: OA) เป็นเครื่องมือในการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว ตลอดจนนำมาใช้กั้นกรง วิเคราะห์ และเชื่อมโยงข้อมูลผู้ต้องขังในรายที่มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำกับงานพักโทษ งานลดวันต้องโทษ ฯลฯ เพื่อให้กระบวนการกั้นกรงก่อนปล่อยตัวมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยแบบประเมินประกอบด้วย 2 ส่วน คือปัจจัยด้านภูมิหลังส่วนบุคคลของผู้ต้องขัง และปัจจัยในการปฏิบัติในเรือนจำ เมื่อรวมคะแนนในการประเมินทั้ง 2 ส่วนแล้ว จะวัดความเสี่ยงได้เป็น 5 ระดับ คือ มีความเสี่ยงมากมีความเสี่ยงค่อนข้างมาก มีความเสี่ยงปานกลาง มีความเสี่ยงค่อนข้างน้อย และมีความเสี่ยงน้อยอีกหนึ่งแบบประเมินที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาคือแบบทดสอบความเป็นอาชญากร (Criminal Mind) พัฒนาโดยศูนย์วิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์กับกรมราชทัณฑ์ เป็นเครื่องมือในการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิด ซึ่งจะทำให้ดำเนินการจำแนกและแยกประเภทผู้ต้องขังได้อย่างรวดเร็ว เป็นประโยชน์ในด้านการควบคุมผู้ต้องขัง แต่มีข้อจำกัดในการใช้เนื่องจากเป็นแบบทดสอบที่ใช้เวลาในการประเมินค่อนข้างนาน ผู้ใช้แบบทดสอบต้องได้รับการอบรมในการนำไปใช้ ในขณะที่การพัฒนาแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำในประเทศไทยยังมีน้อย แตกต่างกับในต่างประเทศที่มีการพัฒนาเครื่องมือในการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ

ออกมามากมาย นอกจากนี้เครื่องมือประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำที่ใช้ในประเทศไทยใช้กัน
อย่างกระจัดกระจายและไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สนใจนำแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของต่างประเทศ คือ
แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (Oxford Risk of Recidivism Tool: OxRec) นำมาแปล
เป็นฉบับภาษาไทย โดยแบบประเมินนี้มีความน่าเชื่อถือ หัวข้อประเมินกระชับ เข้าใจง่าย ใช้เวลา
ในการประเมินไม่นาน มีการแปลแบบประเมินในการนำไปใช้ในหลายประเทศ ได้แก่ อังกฤษ สวีเดน
กรีก ฝรั่งเศส จีน รัสเซีย อิตาลี สเปน ฟินแลนด์ และเยอรมัน นอกจากนี้ การให้คะแนน
แบบประเมินสามารถเข้าถึงได้ง่าย โดยเป็นแบบประเมินออนไลน์ ใช้ข้อความ 13 ข้อ สามารถใส่
ข้อมูลที่ได้ และประมวลผลออกมาได้ทันที วัดความเสี่ยงได้เป็น 3 ระดับ คือ มีความเสี่ยงน้อย
มีความเสี่ยงปานกลาง มีความเสี่ยงสูง และมีการทำนายความเสี่ยงในการกลับมากระทำผิดซ้ำ
เมื่อปล่อยตัวพ้นโทษในระยะ 1 ปี และ 2 ปี เป็นอัตราร้อยละ และเพื่อให้เครื่องมือวัดเป็นไปตาม
มาตรฐานสากล ผู้วิจัยจึงได้ทำการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินความเสี่ยง
ในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย รวมทั้งพัฒนาเกณฑ์คะแนนจุดตัดของแบบประเมิน
ความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) กับผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต
ร่างกาย และเพศ และได้มีการเปรียบเทียบความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ก่อคดี
อุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ระหว่างแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำ
ผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย กับแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง
ก่อนได้รับการปล่อยตัว (Offender Risk Assessment: OA) ของกรมราชทัณฑ์ ด้วยความเที่ยงตรง
ตามสภาพ (Concurrent Validity) ซึ่งเป็นการตรวจสอบคุณสมบัติของเครื่องมือวัดที่สามารถวัดได้
ตรงตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (Cohen et al., 1996) นั่นคือ ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรง
ตามสภาพของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ที่ได้พัฒนาขึ้น โดยเทียบกับ
เครื่องมือที่มีใช้กันอยู่แล้ว นั่นคือแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับ
การปล่อยตัว (OA) ของกรมราชทัณฑ์

นอกจากนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์
ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ในช่วงเวลาก่อนปล่อยตัวพ้นโทษ คือ การเตรียม
ความพร้อมก่อนปล่อยหรือการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องขังที่จะได้รับการปล่อยพ้นโทษจากเรือนจำ
หรือทัณฑสถาน เนื่องจากกรมราชทัณฑ์ ควรมีรูปแบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการผู้ต้องขัง
กลุ่มนี้ ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความคิด ตลอดจนพฤติกรรมนิสัย ให้สามารถกลับไปอยู่
ร่วมกับครอบครัว ชุมชน สังคมได้อย่างปกติ สร้างความเชื่อมั่นให้แก่กรมราชทัณฑ์กับบุคคลภายนอก
ในประสิทธิภาพของกระบวนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ร้ายแรงและมีพฤติกรรม
เป็นภัยต่อสังคม ในฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ เป็นรายบุคคล โดยเฉพาะในประเด็น

โอกาสการกลับมาท่อกดีซ้ำ ดังนั้น จึงควรทำความเข้าใจความเสี่ยงของผู้ต้องขังในการกระทำผิดซ้ำว่าเป็นอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ต้องขังก่อนปล่อยที่่อกดี อุกฉกรรจ์ที่่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ จากการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย โดยจากการประเมินปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำในงานวิจัยต่างประเทศ (Fazel et al., 2016; Office of the Inspector of Custodial Services, 2014; Slobogin, 2018; Yukhnenko, Blackwood, & Fazel, 2019) พบว่า มีปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญที่ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ได้แก่ เพศชาย การว่างงาน อายุน้อย ประวัติการก่ออาชญากรรม การศึกษาระดับต่ำ การมีปัญหาในการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด รวมทั้งมีปัญหาทางจิต เป็นต้น เมื่อได้ทำความเข้าใจความเสี่ยงของผู้ต้องขังในการกระทำผิดซ้ำ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ต้องขังที่่อกดี อุกฉกรรจ์ที่่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ตลอดจนการเก็บข้อมูลจากการอภิปรายกลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านทัณฑวิทยา ด้านอาชญาวิทยาและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ด้านการควบคุมดูแลหรือการพัฒนาพฤตินิสัยต่าง ๆ และติดตามประเมินผลประสิทธิภาพรูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยแก่ผู้ต้องขังต่อไป

สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการพัฒนากระบวนการประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่่อกดี อุกฉกรรจ์ที่่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ โดยศึกษาย้อนหลังในกลุ่มเรือนจำในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จึงได้ดำเนินการขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย รวมทั้งได้พัฒนาเกณฑ์คะแนนจุดตัดของแบบประเมินดังกล่าว จึงนำไปสู่การศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่่อกดี อุกฉกรรจ์ที่่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) และแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) ของกรมราชทัณฑ์ เพื่อประเมินความเหมาะสมของการนำไปใช้งานในอนาคต นอกจากนี้ จึงได้ศึกษาความเสี่ยงของผู้ต้องขังในการกระทำผิดซ้ำและปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ต้องขังที่่อกดี อุกฉกรรจ์ที่่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จากการประเมินโดยแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย เพื่อนำมาพัฒนาเป็นแนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษที่่อกดี อุกฉกรรจ์ที่่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มที่มีความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ ดังนั้นจึงเป็นความท้าทาย ของกรมราชทัณฑ์ในการคิดค้นพัฒนา เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมปัญหาด้านก่ออาชญากรรม ในสังคม อีกทั้งเพิ่มความมั่นใจให้กับสังคมรู้สึกปลอดภัยอีกทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย
2. เพื่อพัฒนาเกณฑ์คะแนนจุดตัดของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) กับผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) กับแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) ของกรมราชทัณฑ์
4. เพื่อศึกษาความเสี่ยงของผู้ต้องขังในการกระทำผิดซ้ำและปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จากการประเมินโดยแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย
5. เพื่อพัฒนาแนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มที่มีความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ โดยศึกษาย้อนหลังในกลุ่มผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ตามคำนิยามของกรมราชทัณฑ์ โดยใช้แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ที่ได้พัฒนาเป็นฉบับแปลภาษาไทย และแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) ของกรมราชทัณฑ์ เพื่อใช้ในการคำนวณความเสี่ยงโดยอาศัยการประมวลผลจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องและการสนทนากลุ่มเพื่อรวบรวมข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์ต่อไป

ขอบเขตด้านประชากร

สำหรับการพัฒนาแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ที่จำคุกในเรือนจำและทัณฑสถานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาให้สามารถเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร และข้อมูลประวัติการกระทำผิดของผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จากระเบียบผู้ต้องขัง

สำหรับการพัฒนาแนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษ ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านทัณฑวิทยา ด้านอาชญาวิทยาและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5-7 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- เพศ
- อายุ
- เชื้อชาติ
- ระยะเวลาที่ต้องโทษ (ครั้งล่าสุด)
- ดัชนีความรุนแรงของคดีปัจจุบัน
- ประวัติการกระทำผิด
- สถานภาพ
- ระดับการศึกษา
- ประวัติการทำงาน
- รายได้
- ประวัติการดื่มแอลกอฮอล์ก่อนต้องโทษ
- ประวัติการใช้สารเสพติดก่อนต้องโทษ
- ประวัติการเจ็บป่วยทางจิตเวชก่อนต้องโทษ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

- ระดับต่ำ
- ระดับปานกลาง
- ระดับสูง

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ช่วงระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ตั้งแต่ เดือนกันยายน พ.ศ. 2564 จนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564

นียมศัพท์เฉพาะ

แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (Oxford Risk of Recidivism Tool: OxRec) หมายถึง การวัดความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นแบบประเมินที่พัฒนาขึ้นจากต่างประเทศ มีความเป็นสากล ใช้กันอย่างแพร่หลายในต่างประเทศ โดยในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการแปลแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำเป็นฉบับภาษาไทย

แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (Offender Risk Assessment: OA) หมายถึง การวัดความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นแบบประเมินที่พัฒนาขึ้นโดยกรมราชทัณฑ์ โดยในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำแบบประเมินนี้มาทำการเปรียบเทียบกับแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพ

ผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ หมายถึง ผู้กระทำความผิดกฎหมายทางอาญา โดยก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276, 288, 289, 290 ซึ่งจำคุกในเรือนจำและทัณฑสถานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

นักโทษเด็ดขาด หมายถึง บุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามหมายจำคุกภายหลังคำพิพากษาถึงที่สุด และให้หมายความรวมถึงบุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามคำสั่งที่ขอบด้วยกฎหมายให้ลงโทษด้วย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ผลการศึกษาในครั้งนี้ ช่วยให้กรมราชทัณฑ์มีวิธีการประเมินความเสี่ยงที่เป็นมาตรฐานเพื่อจัดกลุ่มผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ รวมทั้งสามารถพัฒนาวิธีการประเมินความเสี่ยงในกลุ่มผู้ต้องขังประเภทอื่น ๆ ให้มีมาตรฐานเดียวกัน และมีความเป็นมาตรฐานสากลให้สอดคล้องกับการประกาศใช้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560

2. ผลการศึกษาในครั้งนี้ ช่วยให้กรมราชทัณฑ์สามารถกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ รวมถึงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ตลอดจนการดูแลฟื้นฟูหลังการปล่อยพ้นโทษตามระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง

3. ทำให้ได้องค์ความรู้ที่สำคัญในการศึกษาพัฒนาและประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการทำวิจัยต่อยอดในอนาคตได้ โดยสามารถทำการศึกษาวิจัยในระยะยาวเพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ โดยการเก็บข้อมูลการกระทำผิดซ้ำเพื่อคำนวณหาอัตราการทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง

4. ผลการศึกษาในครั้งนี้ ช่วยให้มีระบบการประเมินและติดตามเพื่อเฝ้าระวังการก่อคดีซ้ำของผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ที่มีความเป็นมาตรฐานสามารถใช้ได้กับเรือนจำและทัณฑสถานทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งในระดับภูมิภาคทั่วประเทศ

5. ผลจากการพัฒนาระบบการพัฒนาและประเมินความเสี่ยงของการก่อคดีซ้ำในกลุ่มผู้ต้องขัง ช่วยให้สามารถวิเคราะห์และประเมินได้ว่าผู้ต้องขังที่ได้รับการดูแลแก้ไขฟื้นฟู ควรได้รับการปล่อยตัวตามแนวทางไหน การดำเนินการอย่างไร ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้ประชาชนในสังคมเกิดความมั่นใจและมีความเชื่อถือต่อแนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังกลุ่มคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ก่อนได้รับปล่อยตัวสู่ชุมชน

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ โดยศึกษาย้อนหลังในกลุ่มเรือนจำในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ผู้วิจัยจึงขอเสนอการประมวลเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังหัวข้อต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 สถานการณ์การกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ

ส่วนที่ 2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ

ส่วนที่ 4 การประเมินความเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำ

ส่วนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ส่วนที่ 7 สมมติฐานการวิจัย

ส่วนที่ 1 สถานการณ์การกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ

สำหรับสถานการณ์การกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ นั้น จำเป็นต้องทำความเข้าใจกฎหมายที่สำคัญ นั่นคือ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 โดยที่พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน เนื้อหาในบทบัญญัติต่าง ๆ ที่บังคับใช้ มีบางประการไม่สอดคล้องกับกฎหมายและกฎเกณฑ์ในระดับสากลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ส่งผลให้การการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล อาทิ ข้อกำหนดแมนเดลา (Mandela Rules) หรือข้อกำหนดกรุงเทพ (Bangkok Rules) รวมทั้งยังไม่สามารถจัดการหรือบริหารโทษของผู้ต้องขังเฉพาะรายหรือเฉพาะคดีได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจในการดำเนินการ และไม่สามารถดำเนินการให้มีสถานที่ควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องขังประเภทอื่น นอกจากการคุมขังไว้ในเรือนจำ ซึ่งทำให้ระบบการพัฒนาพฤติกรรมเสียและการบริหารงานเรือนจำไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สมควรกำหนดให้มีคณะกรรมการราชทัณฑ์เพื่อกำหนดนโยบายและทิศทางในการบริหารงานราชทัณฑ์และปรับปรุงกฎหมายให้สามารถแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู และพัฒนาพฤติกรรมเสียของผู้ต้องขัง ทั้งยังเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาอื่นในการบริหารจัดการกระบวนการของกรมราชทัณฑ์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ในการศึกษาครั้งนี้ ทำการศึกษาเรื่อง “การพัฒนากระบวนการประเมินและติดตามผู้ต้องขัง ที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ โดยศึกษาย้อนหลังในกลุ่มเรือนจำ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ซึ่งเป็นการศึกษาระบบการประเมินและติดตามเกี่ยวกับ ความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ด้วยแบบประเมินในการคัดกรองความเสี่ยงของผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัว ดังนั้น จึงพิจารณาในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 ในประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

- มาตรา 31 การจำแนกประเภทหรือชั้นของเรือนจำ ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยอาศัย เกณฑ์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) เพศของผู้ต้องขัง
- (2) สถานะของผู้ต้องขัง
- (3) ความประสพความสำเร็จในการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง
- (4) ความมั่นคงของเรือนจำ
- (5) ลักษณะเฉพาะทางของเรือนจำ

เพื่อประโยชน์ในการอบรม พัฒนาพฤตินิสัย และควบคุมผู้ต้องขัง อธิบดีจะสั่งให้จัดแบ่ง อาณาเขตภายในเรือนจำออกเป็น ส่วน ๆ โดยคำนึงถึงประเภทหรือชั้นของเรือนจำที่ได้จำแนกไว้และ ความเหมาะสมกับผู้ต้องขังแต่ละประเภทก็ได้

การจัดแบ่งอาณาเขตภายในเรือนจำตามวรรคสอง จะจัดโดยให้มีสิ่งกีดกันหรือขอบเขตที่ แน่นนอน และจัดแยกผู้ต้องขังแต่ละประเภทไว้ในส่วนต่าง ๆ ที่ได้จัดแบ่งนั้นก็ได้ ในกรณีที่เรือนจำใด โดยสภาพไม่อาจดำเนินการดังกล่าวได้ ให้แยกการควบคุมให้ใกล้เคียงกับแนวทางดังกล่าว

- มาตรา 40 เพื่อประโยชน์ในการจัดชั้น จัดกลุ่ม ควบคุม แยกคุมขัง แก้ไข บำบัด ฟื้นฟู และ พัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นคนดี และการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวผู้ต้องขังให้ อธิบดีจัดให้มีระบบการจำแนกลักษณะของผู้ต้องขัง โดยให้คำนึงถึงโทษและพฤติการณ์ ในการกระทำ ความผิด ลักษณะความผิด ความรุนแรงของคดี การกระทำความผิดที่ได้กระทำมาก่อนและความ ประพฤติและวินัยในระหว่างคุมขัง ตลอดจนระยะเวลากำหนดโทษคุมขังที่เหลืออยู่ ของผู้ต้องขัง ดังกล่าว และให้อธิบดีมีอำนาจย้ายผู้ต้องขังตามระบบการจำแนกและการแยกคุมขังดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ระบบการจำแนกลักษณะของผู้ต้องขังเกี่ยวกับพฤติการณ์การกระทำ ความผิด ลักษณะ ความผิด และความรุนแรงของคดีตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องกำหนดถึงเรื่อง การกระทำ ความผิด โดยบันดาลโทษ โดยไตร่ตรองไว้ก่อน หรือความเป็นอาชญากรโดยสันดาน

- มาตรา 41 ภายใต้บังคับมาตรา 40 เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการผู้ต้องขังภายใน เรือนจำ ให้อธิบดีจัดให้มีระบบการจัดชั้น การจัดกลุ่มผู้ต้องขัง และการแยกคุมขัง โดยต้องคำนึงถึง ประเภทหรือชั้นของเรือนจำที่ได้จำแนกไว้ตามมาตรา 31 และความเหมาะสมกับผู้ต้องขังแต่ละ

ประเภท แต่ละชั้น การควบคุม แก้ไข บำบัด ฟื้นฟู และพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขัง ตลอดจนการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

- มาตรา 42 เพื่อประโยชน์ในการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู และพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นคนดี ให้อธิบดีจัดให้มีระบบการพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขังด้วยวิธีการและแนวทางที่เหมาะสมเกี่ยวกับการพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขัง โดยให้ผู้ต้องขังได้รับการศึกษา การอบรมทั้งด้านคุณธรรมและจริยธรรม การทำงาน การฝึกวิชาชีพ การปฏิบัติศาสนกิจ การเรียนรู้วัฒนธรรมอันดีงาม กิจกรรมสันทนาการ กีฬา รวมทั้งจะต้องมีโอกาสได้รับการติดต่อกับครอบครัว ญาติมิตร องค์กรเอกชนที่มีภารกิจเพื่อการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู และพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขังและรับรู้ถึงข่าวสาร และความเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอก ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกรมราชทัณฑ์โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

- มาตรา 64 ให้เรือนจำเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย โดยริเริ่มเตรียมการตั้งแต่ได้รับตัวผู้ต้องขังไว้ในเรือนจำ เพื่อให้มีกระบวนการในการส่งเสริมและช่วยเหลือผู้ต้องขังได้อย่างถูกวิธีและเหมาะสม เพื่อให้ผู้ต้องขังแต่ละคนกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้ รวมทั้งต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรื่องส่วนตัว เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัวและชุมชน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกรมราชทัณฑ์

สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 ดังกล่าว แสดงให้เห็นถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบและประเมินความเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำหรือระบบประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ ได้แก่ ตัวผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัว รวมทั้งเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรมราชทัณฑ์ที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผลผู้ต้องขังก่อนปล่อยจากที่คุมขังให้มีความเป็นมาตรฐานสากล

ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2561 ได้ให้กรมราชทัณฑ์ มีภารกิจเกี่ยวกับการควบคุมและแก้ไขพหุตินิสัยผู้ต้องขังและบุคคลที่อยู่ในความควบคุมหรือดูแลตามหน้าที่และอำนาจของกรม โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามกฎหมาย โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(2) กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และบุคคลที่อยู่ในความควบคุมหรือดูแลตามหน้าที่และอำนาจของกรม ให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายของกระทรวงมหาดไทยและหลักทัณฑ์โทษ ตลอดจนข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์การสหประชาชาติ

(3) ดำเนินการเกี่ยวกับการสวัสดิการและการสงเคราะห์แก่ผู้ต้องขัง และบุคคลที่อยู่ในความควบคุมหรือดูแลตามหน้าที่และอำนาจของกรม

(4) พัฒนาระบบ รูปแบบ มาตรการ หลักเกณฑ์ มาตรฐาน วิธีการปฏิบัติ และการปฏิบัติต่อผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระหว่างที่ถูกควบคุมตัวเพื่อรอการตรวจพิสูจน์ในสถานที่เพื่อการตรวจพิสูจน์ตามกฎหมายเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

(5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โดยการพัฒนากระบวนการประเมินและติดตามผลผู้ต้องขังก่อนปล่อยจากที่คุมขัง จึงมีความเกี่ยวข้องกับกองพัฒนาพฤตินิสัย ซึ่งได้กำหนดหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดรูปแบบ มาตรการ หลักเกณฑ์ และวิธีการด้านการพัฒนา การแก้ไขและการฟื้นฟูพฤตินิสัยให้เหมาะสมกับผู้ต้องขังและบุคคลที่อยู่ในความควบคุมหรือดูแลตามหน้าที่และอำนาจของกรม

(2) พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขัง เด็กในความดูแลของผู้ต้องขังที่ติดเข้ามาในเรือนจำ และบุคคลที่อยู่ในความควบคุมหรือดูแลตามหน้าที่และอำนาจของกรม ทั้งการจัดสวัสดิการ การให้การสงเคราะห์ การพัฒนาจิตใจ และการจัดการศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพ

(3) กำหนดแผนงานและโครงการ รวมทั้งกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการฝึกวิชาชีพและการพัฒนาฝีมือแรงงานของผู้ต้องขังและบุคคลที่อยู่ในความควบคุมหรือดูแล ตามหน้าที่และอำนาจของกรม

(4) กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัว ทั้งผู้ต้องขังที่ปล่อยตัวโดยมีเงื่อนไขและผู้ต้องขังที่ปล่อยตัวกรณีครบกำหนดโทษ รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังที่จะปล่อยตัว

(5) กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริม ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านการแก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังและบุคคลที่อยู่ในความควบคุมหรือดูแล ตามหน้าที่และอำนาจของกรม

(6) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนหรือความร่วมมือเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรม

(7) ประสานงาน ส่งเสริม และสนับสนุน รวมทั้งกำกับดูแลการดำเนินการโครงการในพระราชดำริและโครงการในพระดำริ ทั้งในด้านการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขัง และการติดตามช่วยเหลือผู้ต้องขังหลังพ้นโทษตามหน้าที่และอำนาจของกรม

(8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำหรับการพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผลผู้ต้องขังก่อนปล่อยจากที่คุมขังดังกล่าว เป็นการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง เครื่องมือที่ได้หรือผลที่ได้นำไปใช้สำหรับ กองพัฒนาพฤตินิสัย เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในทุกเรือนจำและทัณฑสถาน อาจนำไปใช้ประเมิน เพื่อกำหนดการฝึกวิชาชีพหรือพัฒนาฝีมือแรงงาน สามารถนำไปกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติ ในการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัว รวมทั้งการนำไปใช้กำกับดูแลและติดตามผู้ต้องขัง ในด้านการ แก้ไขฟื้นฟู เพื่อให้ผู้ต้องขังหวนคืนเป็นคนดีสู่สังคม เพื่อให้สังคมมีความอุ่นใจ มีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินมากขึ้น

จากสถานการณ์ปัจจุบันของนักโทษเด็ดขาดเมื่อจำแนกตามจำนวนครั้งที่ต้องโทษ ข้อมูล ณ 1 ตุลาคม 2564 ของกรมราชทัณฑ์ (2564ค) พบว่า นักโทษเด็ดขาดส่วนใหญ่ต้องโทษครั้งแรก จำนวน 132,578 คน จาก 231,414 คน คิดเป็นร้อยละ 57.29 รองลงมาคือ นักโทษเด็ดขาดต้องโทษ ครั้งที่ 2 จำนวน 69,471 คน คิดเป็นร้อยละ 30.02 และนักโทษเด็ดขาดต้องโทษครั้งที่ 3 จำนวน 19,649 คน คิดเป็นร้อยละ 8.49 แต่เมื่อรวมจำนวนนักโทษเด็ดขาดที่กระทำผิดซ้ำ หมายถึง ต้องโทษ มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป มีจำนวน 96,773 คน คิดเป็นร้อยละ 41.82 จากนักโทษเด็ดขาดทั้งหมด ซึ่งใน จำนวนนี้ เป็นนักโทษชาย จำนวน 88,669 คน และนักโทษหญิง จำนวน 8,104 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สถิตินักโทษเด็ดขาด แยกตามจำนวนครั้งที่ต้องโทษ ข้อมูล ณ 1 ตุลาคม 2564

จำนวนครั้งที่ต้องโทษ	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
ต้องโทษครั้งที่ 1	114,175	18,403	132,578	57.29
ต้องโทษครั้งที่ 2	63,290	6,181	69,471	30.02
ต้องโทษครั้งที่ 3	18,288	1,361	19,649	8.49
ต้องโทษครั้งที่ 4	4,813	375	5,188	2.24
ต้องโทษครั้งที่ 5 ขึ้นไป	2,278	187	2,465	1.07
รวมต้องโทษมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป	88,669	8,104	96,773	41.82
จัดกลุ่มไม่ได้	1,938	125	2,063	0.89
รวมทั้งสิ้น	204,782	26,632	231,414	100.00

จากสถานการณ์ปัจจุบันของนักโทษเด็ดขาดเมื่อจำแนกตามลักษณะความผิด ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2564 ของกรมราชทัณฑ์ (2564ค) พบว่า นักโทษเด็ดขาดส่วนใหญ่กระทำตามความผิดตาม พ.ร.บ. ยาเสพติด/สารระเหย จำนวน 193,249 คน คิดเป็นร้อยละ 83.51 รองลงมาคือ นักโทษ

เด็ดขาดกระทำตามความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน จำนวน 13,795 คน คิดเป็นร้อยละ 5.96 และนักโทษเด็ดขาดกระทำตามความผิดต่อชีวิต จำนวน 10,923 คน คิดเป็นร้อยละ 4.72 ซึ่งจากลักษณะความผิดดังกล่าว นักโทษเด็ดขาดตามคดีอุกฉกรรจ์ที่ได้กระทำความผิดเกี่ยวข้องกับชีวิต ร่างกาย และเพศ มีเกือบร้อยละ 10 เป็นรองเพียงแก่นักโทษเด็ดขาดความผิดตาม พ.ร.บ. ยาเสพติด สารระเหย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สถิตินักโทษเด็ดขาด แยกตามลักษณะความผิด ข้อมูล ณ 1 ตุลาคม 2564

ลักษณะความผิด	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	11,556	2,239	13,795	5.96
พ.ร.บ.ยาเสพติด/สารระเหย	169,983	23,266	193,249	83.51
ความผิดต่อชีวิต	10,602	321	10,923	4.72
ความผิดต่อร่างกาย	1,072	38	1,110	0.48
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	7,050	194	7,244	3.13
ภยันตรายต่อประชาชน	39	1	40	0.02
อื่น ๆ (หลายประเภท เช่น พ.ร.บ.ป่าไม้ การพนัน	4,480	573	5,053	2.18
อาวุธปืน พ.ร.บ.คนเข้าเมือง ลหุโทษ ฯลฯ)				
รวมทั้งสิ้น	204,782	26,632	231,414	100.00

จากสถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับอัตราการกระทำผิดซ้ำ ข้อมูล ณ วันที่ 12 ตุลาคม 2564 ของกรมราชทัณฑ์ (2564ก) พบว่า ในปีงบประมาณ 2561 ได้เก็บรวบรวมข้อมูลติดตามผล 3 ปี ครบถ้วน ซึ่งถือเป็นข้อมูลล่าสุด ส่วนปีงบประมาณ 2562-2564 ยังเก็บรวบรวมข้อมูลไม่สมบูรณ์ สำหรับปีงบประมาณ 2561 อัตราการกระทำผิดซ้ำเพิ่มขึ้นทุกปี จากร้อยละ 15.57, 26.84 และ 34.60 ซึ่งเป็นร้อยละของผู้ต้องขังที่กลับมาก่อกระทำผิดซ้ำภายใน 1, 2 และ 3 ปี ตามลำดับ โดยผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวและมีเลขบัตรประชาชนในปีงบประมาณ 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 97,851 คน กลับมาก่อกระทำผิดซ้ำภายใน 1 ปี จำนวน 15,238 คน กลับมาก่อกระทำผิดซ้ำภายใน 2 ปี จำนวน 26,266 คน และกลับมาก่อกระทำผิดซ้ำภายใน 3 ปี จำนวน 33,859 คน นอกจากนี้ ในปีงบประมาณ ตั้งแต่ 2560 เป็นต้นมา พบแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำที่มากขึ้น ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวตามช่วงปีงบประมาณ 5 ปี
ย้อนหลัง

ปล่อย ตัว ในช่วง ปีงบ ประชาชน	จำนวน ผู้ต้องขัง ที่ได้รับ การปล่อยตัว และมีเลขบัตร ประชาชน (คน)	จำนวน ผู้ต้องขัง กลับมา กระทำ ผิดซ้ำ ภายใน 1 ปี	ร้อยละ	จำนวน ผู้ต้องขัง กลับมา กระทำ ผิดซ้ำ ภายใน 2 ปี	ร้อยละ	จำนวน ผู้ต้องขัง กลับมา กระทำ ผิดซ้ำ ภายใน 3 ปี	ร้อยละ
2560	117,448	17,426	14.84	31,076	26.46	40,614	34.58
2561	97,851	15,238	15.57	26,266	26.84	33,859	34.60
2562	145,248	21,168	14.57	35,803	24.65	39,963*	27.51*
2563	145,114	18,842	12.98	24,488*	16.87*	24,488**	16.87**
2564	173,431	9,958**	5.40**				

* ข้อมูลนี้ ยังคำนวณได้ไม่ครบถ้วนเนื่องจากยังไม่ครบเวลาติดตามพฤติกรรม

** ข้อมูลนี้ ยังคำนวณได้ไม่ครบถ้วนเนื่องจากจำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวยังไม่ครบทั้ง
ปีงบประมาณ และยังไม่ครบเวลาติดตามพฤติกรรม

และจากคำกล่าวของอธิบดีกรมราชทัณฑ์ในปีงบประมาณพ.ศ. 2561 (กรมราชทัณฑ์, 2562
ข) กล่าวว่า สถานการณ์ปัจจุบันมีผู้ต้องขังที่พ้นโทษและกลับไปกระทำผิดซ้ำเป็นจำนวนมาก ที่ผ่านมา
กรมราชทัณฑ์มีนโยบายคืนคนดีสู่สังคม แต่จากสถานการณ์กลับกลายเป็นว่าคืนคนเดิมสู่สังคม ดังนั้น
การกระทำผิดซ้ำจึงเป็นปัญหาหลักและปัญหาสำคัญที่ต้องให้ความสำคัญ

จากสถานการณ์การกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศดังกล่าว รวมทั้งการปรับปรุง
กฎหมายให้มีความทันสมัยและมีความเป็นมาตรฐานสากล แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนา
ระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ เพื่อช่วยในการประเมินความเสี่ยง ในการ
กระทำผิดซ้ำที่มีความเป็นมาตรฐานสากล สามารถใช้ได้กับทุก ๆ เรือนจำและทัณฑสถาน และทำให้
เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งแนวทางที่สำคัญต่อระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่มี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ส่วนที่ 2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ

สำหรับสถานการณ์การกระทำผิดซ้ำนั้น จำเป็นต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับนิยามและสถิติ ข้อมูลของกระทรวงยุติธรรม สุภัทธา ปกาสิทธิ์ วโรตม์สิขิตต์ และจุฑารัตน์ พรพุทศรี (2563) ได้ทำการสรุปไว้ ซึ่งเข้าใจได้ง่าย สามารถอธิบายในรายละเอียดดังนี้

2.1 นิยามที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำ

การกระทำผิดซ้ำ (Recidivism) สามารถแบ่งนิยามได้ออกเป็น 2 แนวทางที่สำคัญ คือ

2.1.1 นิยามการกระทำผิดซ้ำในต่างประเทศ

การกระทำผิดซ้ำ หมายถึง บุคคลที่กระทำผิดและได้รับการลงโทษ เมื่อปล่อยตัวพ้นโทษแล้ว กลับมากระทำผิดอีกครั้ง ซึ่งการวัดหรือเจตจำนงข้อมูลการกระทำผิดซ้ำที่ได้จะแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยงานหรือตามที่รัฐกำหนด ทั้งนี้ เพื่อนำไปรายงานผลสำเร็จในการดำเนินงานและเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารกำหนดเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง การพัฒนาพฤตินิสัย หรือการติดตามผู้กระทำผิดหลังพ้นโทษ เป็นต้น ซึ่งพบว่าการนับหรือวัดการกระทำผิดซ้ำในต่างประเทศจะพิจารณาจากพฤติกรรม (criminal act) ของบุคคลเมื่อปล่อยตัวพ้นโทษมาแล้ว และมีการถูกจับกุมซ้ำ (re-arrest) ถูกพิพากษาว่ามีความผิดซ้ำ (re-conviction) หรือถูกลงโทษจำคุกซ้ำ (reimprisonment/recommitment) ภายในช่วงเวลาที่กำหนด สามารถอธิบายได้ดังนี้ (Bird, Goss, & Nguyen, 2019; Butorac, Gracin, & Stanić, 2017; Klingele, 2019)

1) การถูกจับกุมซ้ำ (re-arrest) หมายถึง ผู้กระทำผิดถูกจับกุมซ้ำหลังปล่อยตัวพ้นโทษแล้ว ซึ่งรวมผู้ที่ได้รับโทษทุกกรณี เช่น โทษจำคุก โทษคุมประพฤติทั้งผู้ผิดเงื่อนไข การคุมประพฤติหรือผู้ผิดเงื่อนไขพักการลงโทษ แต่การถูกจับกุมซ้ำนี้ จะไม่สามารถนับตัวเลขการกระทำผิดซ้ำได้อย่างแท้จริง ด้วยเหตุผลยังไม่ตัดสินความผิดและพิพากษาลงโทษ ทำให้ตัวเลขการกระทำผิดซ้ำในรูปแบบนี้มีจำนวนมาก

2) การถูกพิพากษาคัดสินว่ามีความผิดซ้ำ (re-conviction) หมายถึง ผู้กระทำผิดที่ได้รับการปล่อยตัวพ้นโทษจำคุก แล้วถูกจับกุมและถูกศาลพิพากษาคัดสินว่ามีความผิดและได้รับการลงโทษ เมื่อเทียบกับการถูกจับกุมซ้ำ (re-arrest) การนับหรือวัดแบบนี้จะเป็นทางการมากขึ้น เพราะศาลตัดสินว่าผู้นั้นกระทำผิดจริง หากแต่อาจมีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาในกระบวนการพิจารณาคดีเพื่อตัดสินความผิดซึ่งอาจใช้เวลานาน ทำให้ยังไม่อาจสรุปได้ว่า ผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ ดังนั้น การนับหรือวัดผลข้อมูลของการถูกพิพากษาคัดสินว่ามีความผิดซ้ำ อาจไม่สะท้อนข้อมูลการกระทำผิดซ้ำที่เป็นปัจจุบันได้ทั้งหมด

3) การถูกลงโทษจำคุกซ้ำ (reimprisonment/recommitment) หมายถึง ผู้กระทำผิดที่ได้รับการปล่อยตัวพ้นโทษจำคุก แล้วถูกจับกุม ถูกศาลพิพากษาตัดสินและได้รับโทษ ให้จำคุกอีกครั้ง โดยการนับการกระทำผิดซ้ำในกรณีนี้ จะนับจำนวนนักโทษที่จำคุกกว่ามีประวัติ การกระทำผิดที่ถูกศาลตัดสินความผิดมาก่อนหรือไม่ ซึ่งการเก็บข้อมูลรูปแบบนี้ จะประเมิน ประสิทธิภาพของกระบวนการลงโทษผู้กระทำผิดได้ครบถ้วนมากขึ้น ตั้งแต่ข้อมูลการจับกุม คำพิพากษาตัดสิน และกำหนดโทษจำคุก แต่การนับหรือวัดการถูกลงโทษจำคุกซ้ำ จะนับเฉพาะ ข้อมูลของผู้กระทำผิดที่ได้รับโทษจำคุกในเรือนจำ ไม่นับข้อมูลของผู้กระทำผิดที่มีคำพิพากษาให้รับ การลงโทษประเภทอื่น ๆ อัตราการกระทำผิดซ้ำจึงคำนวณจากผู้กระทำผิดซ้ำที่ได้รับโทษจำคุกเท่านั้น โดยนิยามและการนับการกระทำผิดซ้ำ สามารถอธิบายได้ตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 สรุปนิยามและการนับการกระทำผิดซ้ำ

ที่มา: สุภัทรา ปากสิทธิ์ วโรตม์สิขิตติ์ และจุฑารัตน์ พรพุทศศรี (2563)

2.1.2 นิยามการกระทำผิดซ้ำในประเทศไทย

การกระทำผิดซ้ำในประเทศไทย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภายใต้ 3 หน่วยงานของกลุ่ม การกิจด้านพัฒนาพฤตินิสัย กระทรวงยุติธรรม ประกอบด้วย กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งกำหนดนิยามและวิธีการนับข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ ดังนี้

1) กรมราชทัณฑ์ กำหนดนियามการกระทำผิดซ้ำ หมายถึง นักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการปล่อยตัวพ้นโทษทั้งแบบครบกำหนดโทษหรือแบบมีเงื่อนไขปล่อยตัวคุมประพฤติ แล้วก่อคดีซ้ำ และถูกนำตัวกลับเข้าเรือนจำอีกครั้งภายในช่วงเวลาที่กำหนดไว้หลังการปล่อยตัวดังกล่าว ซึ่งมีทั้งผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีและนักโทษเด็ดขาด ดังนั้น กรมราชทัณฑ์ได้นิยามการกระทำผิดซ้ำตามแนวคิด reimprisonment รวมถึง re-arrest ของต่างประเทศ และในการนับตัวเลขกระทำผิดซ้ำสำหรับนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการปล่อยตัวพ้นโทษมีด้วยกัน 4 รูปแบบ คือ

(1) ครบกำหนดโทษ โดยนักโทษจำคุกครบตามระยะเวลาที่ศาลพิพากษาตัดสิน

(2) ได้รับพระราชทานอภัยโทษทั้งแบบรายบุคคล หมู่คณะ หรือแบบทั่วไป

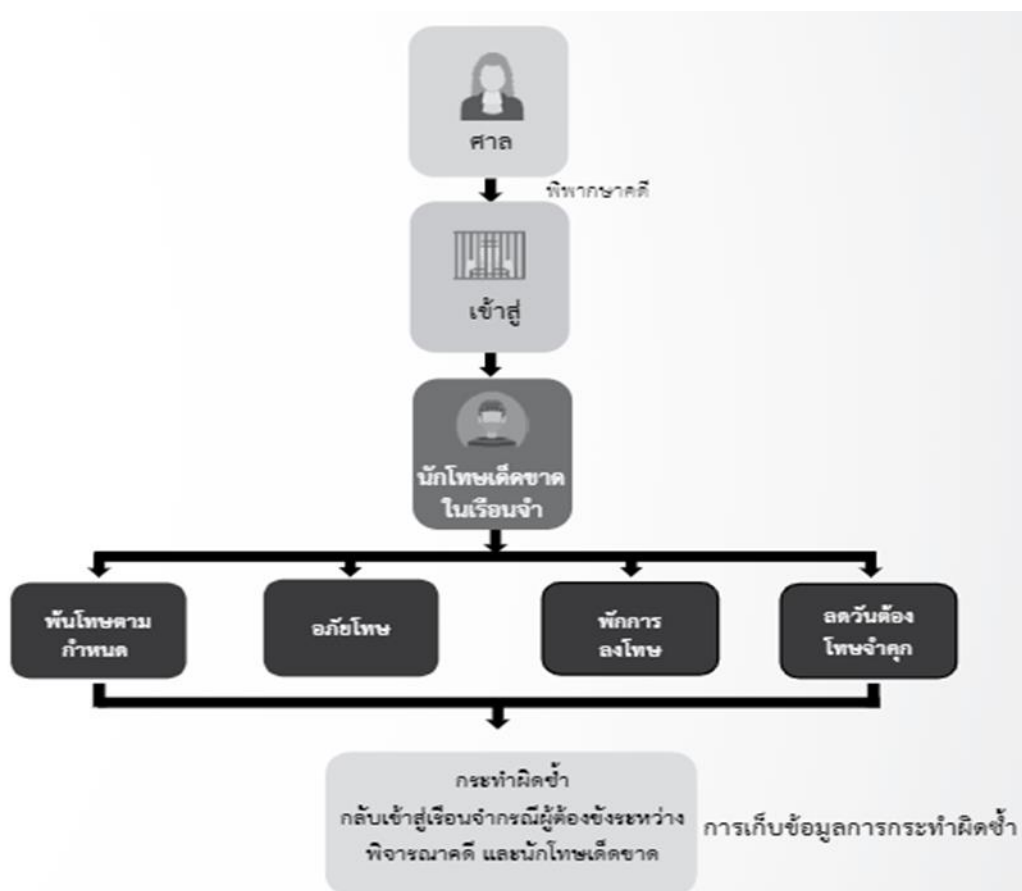
(3) พักการลงโทษ คือ การปล่อยตัวออกไปก่อนที่จะครบกำหนดโทษ ตามคำพิพากษาของศาลแต่ยังมีเงื่อนไขในการคุมประพฤติ การเข้าเกณฑ์การพักการลงโทษนั้น เป็นประโยชน์ที่จะได้รับสำหรับนักโทษเด็ดขาดที่มีความประพฤติดี มีความก้าวหน้าทางการศึกษา ทำงานเกิดผลดีแก่เรือนจำหรือทำความดีความชอบแก่ทางราชการเป็นพิเศษ ซึ่งมีอยู่ 2 กรณี คือ พักการลงโทษกรณีปกติ หรือพักการลงโทษกรณีพิเศษ

(4) ลดวันต้องโทษจำคุก สำหรับคุณสมบัติในการปล่อยตัวลดวันต้องโทษจำคุกนั้น ต้องเป็นนักโทษเด็ดขาดที่จำคุกมาแล้วตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป แต่สำหรับโทษจำคุกตลอดชีวิตต้องจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จึงจะได้รับวันลดโทษสะสม การลดวันต้องโทษจะเป็นไปตามขั้นของนักโทษ โดยขั้นเยี่ยม จะลดวันต้องโทษได้เดือนละ 5 วัน ขั้นดีมาก จะลดวันต้องโทษได้เดือนละ 4 วัน และขั้นดี จะลดวันต้องโทษได้เดือนละ 3 วัน

จากที่กล่าวมาข้างต้น การปล่อยตัวทั้ง 4 รูปแบบ จะถือเป็นผู้พ้นโทษ หากกลับไปกระทำผิดและศาลพิพากษาต้องโทษจำคุก หรือถูกส่งตัวฝากขังในเรือนจำ ไม่ว่าจะอยู่ในชั้นระหว่างสอบสวนหรือในชั้นพิจารณาคดี บุคคลกลุ่มนี้จะถูกนับตัวเลขในรายงานสถิติการกระทำผิดซ้ำของกรมราชทัณฑ์

ทั้งนี้ สรุปลักษณะการปล่อยตัวพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์และการนับการกระทำผิดซ้ำ ปรากฏตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กระบวนการและการนับการกระทำผิดซ้ำภายใต้การควบคุมดูแลของกรมราชทัณฑ์
ที่มา: สุภัทรา ปากสิทธิ์ วโรดมสิขิตติ์ และจุฑารัตน์ พรพุทธรศรี (2563)

2) กรมคุมประพฤติ กำหนดนियามการกระทำผิดซ้ำ หมายถึง ผู้พ้นคุมประพฤติตามกำหนดระยะเวลา แล้วกลับมาก่อคดีกระทำผิด และได้รับโทษของกรมราชทัณฑ์ โทษของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือโทษของกรมคุมประพฤติอีกครั้ง ดังนั้น กรมคุมประพฤติได้นियามการกระทำผิดซ้ำตามแนวคิด re-conviction ของต่างประเทศ สำหรับการนับการกระทำผิดซ้ำจะเป็นการนับตามคำพิพากษาของศาลที่ลงโทษภายใต้ภารกิจของหน่วยงานอื่นๆด้วย ไม่ได้นับเฉพาะโทษจำคุกของกรมราชทัณฑ์ ทั้งนี้ การปล่อยตัวผู้พ้นคุมประพฤติ ในปัจจุบัน มี 2 กรณี ดังนี้

(1) ผู้พ้นคุมประพฤติด้วยดี คือ ผู้ถูกคุมประพฤติปฏิบัติตามเงื่อนไขครบถ้วน และครบกำหนดเวลาการคุมประพฤติแล้ว

(2) กรณีผิดเงื่อนไข คือ ผู้ถูกคุมประพฤติไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง หรือหลายข้อรวมกัน หรือมีพฤติการณ์อื่นที่พนักงานคุมประพฤติเห็นว่าควรเสนอรายงานต่อศาลและกรมราชทัณฑ์ เช่น กรณีดังต่อไปนี้

(2.1) ผู้ถูกคุมประพฤติไม่ไปรายงานตัว

(2.2) ผู้ถูกคุมประพฤตินำไม่ทำงานบริการสังคมตามคำสั่งศาล

(2.3) ผู้ถูกคุมประพฤดียังคงเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ

(2.4) ผู้ถูกคุมประพฤตินำมีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป เช่น เจ็บป่วยจนไม่สามารถ

ปฏิบัติตามเงื่อนไข ระยะเวลาในการเดินทางไปต่างประเทศที่นานกว่าระยะเวลาในการคุมประพฤตินำเพื่อไปศึกษาหรือประกอบอาชีพ เป็นต้น

ดังนั้นการนับการกระทำผิดซ้ำของกรมคุมประพฤติ จะนับเฉพาะผู้พ้นการคุมประพฤตินำด้วยดีแล้ว กลับมากระทำผิด และถูกศาลพิพากษาลงโทษอีกครั้ง ทั้งโทษของกรมราชทัณฑ์ โทษของกรมพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือโทษของกรมคุมประพฤติเอง ภายในช่วงเวลาที่กำหนด

ทั้งนี้ สรุประบวนการปล่อยตัวผู้ถูกคุมประพฤตินำตามระบบของกรมคุมประพฤติและการนับการกระทำผิดซ้ำ ปรากฏตามภาพที่ 3

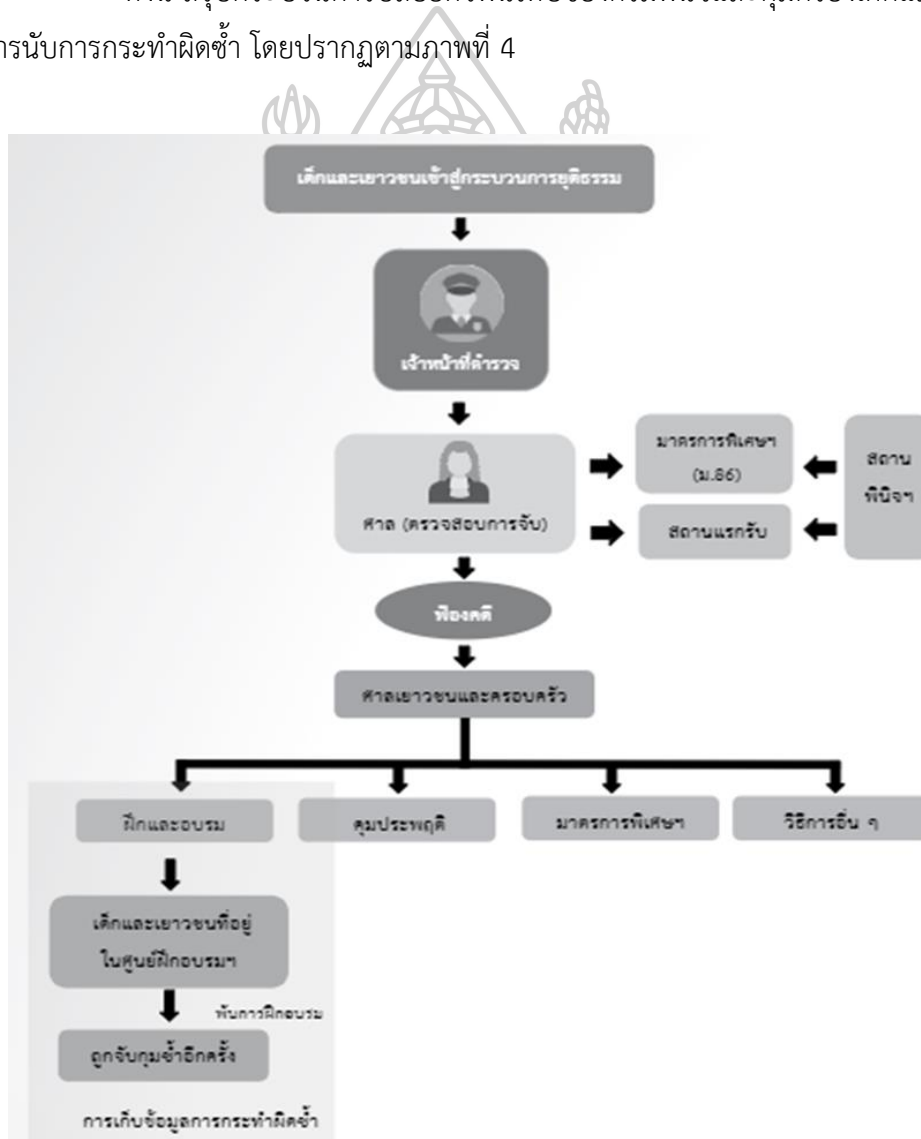
ภาพที่ 3 กระบวนการปล่อยตัวและการนับการกระทำผิดซ้ำตามระบบของกรมคุมประพฤตินำ

ที่มา: สุภัทรา ปากสิทธิ์ วโรตรมส์ลิขิตดี และจุฑารัตน์ พรพุทธศรี (2563)

3) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กำหนดนियามการกระทำผิดซ้ำ หมายถึง เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน แล้วถูกจับกุมภายในช่วงเวลา 1 ปี 2 ปี และ 3 ปี ดังนั้น กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้นิยามการกระทำผิดซ้ำตามแนวคิด re-arrest ของต่างประเทศ ทั้งนี้ วิธีการนับการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่

กระทำผิด จะนับเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ผ่านกระบวนการยุติธรรมและศาลพิพากษาลงโทษให้มีการบำบัดฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เมื่อได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกฯ แล้วกระทำผิด ถูกจับอีกครั้งภายในช่วงเวลา 3 ปี แม้ขณะที่ถูกจับเข้าเด็กและเยาวชนจะมีอายุเกิน 18 ปีแล้วก็ตาม จะถูกนับเป็นข้อมูลสถิติการกระทำผิดซ้ำ แต่จะไม่นับรวมเด็กและเยาวชนที่ศาลให้รับโทษโดยวิธีการอื่น ๆ แทนการบำบัดฟื้นฟูในศูนย์ฝึกฯ เช่น การใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา การใช้มาตรการคุมประพฤติ หรือวิธีปฏิบัติอื่น ๆ หากได้รับการปล่อยตัวหรือพ้นเงื่อนไขตามมาตรการดังกล่าว แล้วกลับมาถูกจับกุมซ้ำ จะไม่นับเป็นการกระทำผิดซ้ำ

ทั้งนี้ สรุปละบวนการปล่อยตัวพ้นโทษของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และการนับการกระทำผิดซ้ำ โดยปรากฏตามภาพที่ 4

ภาพที่ 4 กระบวนการและการนับการกระทำผิดซ้ำ ภายใต้การควบคุมดูแลของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ที่มา: สุภัทรา ปากสิทธิ์ วโรตม์สิขิตติ์ และจุฑารัตน์ พรพุทศศรี (2563)

โดยสรุปรายละเอียดนิยามการกระทำผิดซ้ำและการนับการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงาน
ด้านการพัฒนาพฤตินิสัย กระทรวงยุติธรรม ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สรุปนิยามและการนับการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัย
กระทรวงยุติธรรม

หน่วยงาน	คำอธิบายนิยาม	การรายงานข้อมูล การกระทำผิดซ้ำ	การวัด การกระทำผิดซ้ำ
กรมราชทัณฑ์	นักโทษเด็ดขาดที่ปล่อยตัวพ้นโทษ แล้วกลับมากระทำผิดซ้ำโดยถูกส่ง ฝากขังหรือจำคุกในเรือนจำอีกครั้ง ทั้งกรณีผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี และนักโทษเด็ดขาด ภายในช่วงเวลา ที่กำหนดไว้หลังการปล่อยตัว	จำนวนคน/ร้อยละ	Reimprisonment และ Re-arrest
กรมคุมประพฤติ	ผู้พ้นคุมประพฤติด้วยดี ครบตาม กำหนดระยะเวลา แล้วกลับมาก่อคดี กระทำผิด และได้รับโทษของกรม ราชทัณฑ์ โทษของกรมพินิจและ คุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือโทษ ของกรมคุมประพฤติอีกครั้ง	จำนวนร้อยละ	Re-conviction
กรมพินิจ และคุ้มครองเด็ก และเยาวชน	เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัว จากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ เยาวชน และถูกจับกุมภายในช่วงเวลา 1 ปี 2 ปี และ 3 ปี	จำนวนคน/คดี	Re-arrest

จากความหมายหรือนิยามของการกระทำผิดซ้ำดังกล่าว เมื่อพิจารณาจากทั้งต่างประเทศ
และในประเทศ พบว่า การพิจารณาว่าเป็นการกระทำผิดซ้ำ สามารถพิจารณาได้จากการถูกจับกุมซ้ำ
(ปล่อยตัวไปแล้ว ถูกจับกุมใหม่อีกครั้ง) การถูกพิพากษาตัดสินว่ามีความผิดซ้ำ (ปล่อยตัวไปแล้ว

ถูกจับกุมและถูกศาลพิพากษาว่ามีความผิด) และการถูกลงโทษจำคุกซ้ำ (ปล่อยตัวไปแล้ว ถูกจับกุม ถูกศาลพิพากษาตัดสินและลงโทษจำคุกอีกครั้ง) ซึ่งวิธีการนับการกระทำผิดซ้ำจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละประเภท

2.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำ

ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำ เพื่อใช้ในการอธิบายและกำหนดเป็นแนวทางในการศึกษาการพัฒนากระบวนการประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดในแต่ละแนวคิดดังต่อไปนี้ (สาธิต บุชยากุล, 2555 อ้างถึงใน สุวรรณ ใจคล่องแคล่ว, 2546)

2.2.1 ทฤษฎีความกดดันทางสังคม (Social Strain Theory)

Robert K. Merton ได้นำหลักการสังคมไร้บรรทัดฐานของ Durkheim มาสร้างเป็นทฤษฎีใหม่ โดยได้กล่าวไว้ว่า วัฒนธรรมของสังคมจะเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายหรือความต้องการ ของคนในสังคมที่บุคคลควรจะต้องหามาให้ได้ โดยจุดมุ่งหมายของแต่ละสังคมมีความแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม และเนื่องจากบุคคลไม่ใช่ทุกคนที่จะสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายของสังคมได้ ดังนั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่วัฒนธรรมควรเน้นวิธีการที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายและความจำเป็นที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติตามบุคคลที่ได้รับความร่ำรวย แม้ว่าอาจใช้วิธีการที่ขัดกับวัฒนธรรมก็ยังสามารถได้สถานภาพทางสังคมหรือได้รับการยกย่อง สถานการณ์เช่นนี้ได้สร้างความกดดันให้แก่บุคคลที่ไม่สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายทางสังคม โดยวิธีการที่วัฒนธรรมหรือสังคมยอมรับความกดดันทางสังคมนี้จะเกิดขึ้นกับบุคคลที่หลากหลายในสังคม แต่เกิดขึ้นกับบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำหรือชนชั้นล่างสุดของสังคม บุคคลประเภทนี้ไม่อาจบรรลุจุดมุ่งหมายได้ เนื่องจากถูกจำกัดด้วยความสามารถและความพยายาม นอกจากนี้ยังถูกจำกัดด้วยโครงสร้างทางสังคมด้วย

โดยทฤษฎีนี้ได้ใช้โครงสร้างทางสังคมเป็นตัวอธิบายถึงสาเหตุที่ชนชั้นล่างของสังคมมีอัตราการกระทำผิดสูงกว่าชนชั้นกลางหรือชนชั้นสูง ทั้งนี้ เนื่องมาจากมีอยู่หรือการจัดกระจายของโอกาสที่จะสร้างฐานะอย่างถูกต้องตามกฎหมายตามโครงสร้างทางสังคม ซึ่งชนชั้นกลางหรือ ชนชั้น สูงจะมีโอกาสต่าง ๆ มากกว่าชนชั้นล่าง ในขณะเดียวกันสังคมก็จะเน้นถึงจุดมุ่งหมายทางสังคมมากกว่าวิธีการที่ได้รับมา โดย Merton ได้เสนอแนะแนวทางที่บุคคลจะตอบโต้ต่อความกดดันออกเป็น 5 แนวทาง คือ

1. การปฏิบัติตาม (Conformity) บุคคลที่ยึดถือจุดมุ่งหมายทางสังคมและวิธีการที่ได้รับการยอมรับ แม้ว่าบุคคลกลุ่มนี้จะได้รับความกดดันที่เน้นให้ตนเองสร้างฐานะร่ำรวย แต่บุคคลกลุ่มนี้ยังเลือกวิธีการที่ได้รับการยอมรับทางสังคม ไม่ว่าจะบรรลุจุดมุ่งหมายทางสังคมหรือไม่ก็ตาม เช่น การตั้งใจศึกษาเล่าเรียนและประกอบอาชีพสุจริต ซึ่งพบได้มากในสภาวะที่สังคมมีสภาพปกติ

2. การเปลี่ยนแปลง (Innovation) บุคคลกลุ่มนี้จะยอมรับจุดมุ่งหมายทางสังคม ในด้านการสร้างความร่ำรวย แต่กลับพบว่าไม่สามารถทำได้โดยวิธีการที่ได้รับการยอมรับ ดังนั้น จึงหาวิธีการใหม่ในการสร้างฐานะทางเศรษฐกิจ โดยไม่คำนึงถึงว่าจะเป็นการผิดกฎหมายหรือละเมิด ศีลธรรมทางสังคมแต่อย่างใด เช่น นักธุรกิจอาจใช้วิธีการฉ้อโกงหรือวิธีการหลอกลวงต่าง ๆ ส่วนคนจนอาจจะหาวิธีการสร้างความร่ำรวยที่ผิดกฎหมาย (ได้แก่ ขายยาเสพติด เป็นโสเภณี หรือชิงทรัพย์ เป็นต้น)

3. การยึดถือวัฒนธรรมใหม่ (Ritualism) เป็นการปรับตัวของบุคคลที่เลิกยึดถือ จุดมุ่งหมายของวัฒนธรรมเดิม แต่ในขณะที่เดียวกันต้องการให้ตนเองปลอดภัยจากการละเมิด กฎระเบียบของสังคมเหล่านั้น บุคคลกลุ่มนี้จะไม่มีความเสียใจกับการไม่บรรลุจุดมุ่งหมาย เนื่องจาก ได้ละทิ้งไปแล้ว โดยส่วนมากมาจากชนชั้นกลางระดับต้น ซึ่งได้รับความสำเร็จไม่มากนักจากการที่ ปฏิบัติตามวิธีการทางสังคม แต่ก็ไม่ได้หวังว่าจะได้รับอะไรมากกว่านี้

4. การล่าถอย (Retreatism) เป็นการไม่ยอมรับหรือล่าถอยจากการบรรลุ จุดมุ่งหมายทางสังคมหรือการปฏิบัติตามวิธีการที่ได้รับการยอมรับ เป็นการหนีจากแรงกดดัน หรือ ความต้องการทางสังคม เช่น บุคคลที่มีอาการทางจิต คนนอกคอก คนจรจัด คนติดยาเสพติด เป็นต้น

5. การปฏิวัติ (Rebellion) บุคคลกลุ่มนี้จะมีความรู้สึกผิดหวังกับจุดมุ่งหมาย ทางสังคม จึงได้เปลี่ยนจุดมุ่งหมายนี้ใหม่ อาจเป็นจุดมุ่งหมายทางการเมือง โดยวิธีการอาจใช้ วิธีการ ปฏิวัติหรืออาจเป็นวิธีการอย่างสันติ บุคคลกลุ่มนี้จะหยุดการเป็นสมาชิกของสังคม และเริ่มที่จะอาศัย อยู่ภายใต้วัฒนธรรมใหม่ที่ตนเห็นว่าเหมาะสมกว่า

จากรูปแบบดังกล่าวอธิบายได้ว่า ผู้กระทำผิดซ้ำอาจเกิดมาจากการมีรูปแบบปรับตัว แบบ เปลี่ยนแปลง (Innovation) นั่นคือ การยอมรับเป้าหมายและจุดมุ่งหมายที่สังคมนั้นกำหนด แต่ไม่ ยอมรับวิธีการที่ถูกต้องหรือยอมรับของสังคม กล่าวคือ ยอมรับการมีฐานะที่ร่ำรวย มีชื่อเสียง เกียรติยศ เป็นที่ยอมรับในสังคม แต่ไม่ยอมรับการประกอบอาชีพสุจริต จึงเดินทางเข้าสู่ สิ่งผิด กฎหมายหรือการประกอบอาชญากรรม เช่น ลักทรัพย์ รับจ้างฆ่าคน ขายยาเสพติด เป็นต้น และ ถึงแม้จะถูกจับได้และถูกลงโทษให้จำคุกแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถที่จะปรับเปลี่ยนแนวคิดได้ เมื่อ พ้นโทษออกมาแล้วก็ยังคงกลับไปกระทำผิดซ้ำแบบเดิม ๆ อีก ซึ่งเมื่อจัดประเภทแล้วถือว่าเป็นอาชญา กรติดเป็นนิสัย

2.2.2 ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Differential Association Theory)

Edwin Sutherland ได้เสนอว่า กระบวนการที่มีความสำคัญและมีความเฉพาะเจาะจงใน การพัฒนาพฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรมของบุคคล คือ การคบหาสมาคมกับบุคคลที่มี ความแตกต่าง กันในด้านความเป็นอาชญากรรมและความเป็นพลเมืองที่ดี โดยสาเหตุของการคบหาสมาคมกับบุคคล

ที่แตกต่างกันนั้นมาจากสังคมที่ไร้ระเบียบและสังคมที่มีความขัดแย้ง กระบวนการ ที่บุคคลจะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอาชญากรรม ดังนี้

1. พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้ในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น จากกระบวนการติดต่อสื่อสาร
2. หลักการที่สำคัญของการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมนั้น เกิดขึ้นในกลุ่มบุคคลที่สนิทสนมใกล้ชิดกัน
3. เมื่อพฤติกรรมอาชญากรรมได้รับการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้รวมถึงเทคนิคในการกระทำความผิด โดยบางครั้งก็มีความซับซ้อนแต่บางครั้งก็ง่าย และทิศทางเฉพาะของแรงผลักดัน ซึ่งการใช้เหตุผลตลอดจนทัศนคติเกี่ยวกับการกระทำความผิด
4. สำหรับทิศทางเฉพาะของแรงผลักดันจะถูกเรียนรู้จากการทำให้เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับกฎหมาย ซึ่งในบางสังคมบุคคลจะอยู่ในกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ในขณะที่เดียวกันบุคคลอื่นก็อยู่ในกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมาย
5. หลักการที่สำคัญของการคบหาสมาคมกับบุคคลที่แตกต่างกันก็คือ บุคคลจะกลายเป็นผู้กระทำความผิด เพราะว่าเห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมาย ซึ่งมีมากกว่าการเห็นด้วยกับการไม่ละเมิดกฎหมาย
6. การคบหาสมาคมกับบุคคลที่แตกต่างกัน อาจแตกต่างกันในด้านความถี่ ระยะเวลาในการให้ความสำคัญ และความเข้มข้น หมายความว่าถึงลักษณะของความแตกต่างกันของการคบหาสมาคมระหว่างพฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรม
7. กระบวนการการเรียนรู้อาชญากรรม โดยการคบหาสมาคมกับรูปแบบของอาชญากรรมและการต่อต้านอาชญากรรม มีความเกี่ยวข้องกับกลไกการทำงานที่เหมือนกับการเรียนรู้โดยทั่วไป
8. พฤติกรรมอาชญากรรมเป็นการแสดงออกถึงความต้องการและค่านิยมโดยไม่จำเป็นต้องอธิบายความต้องการและค่านิยมนั้น เนื่องจากพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรมก็มีความต้องการและค่านิยมเช่นเดียวกัน เช่น บุคคลชิงทรัพย์เพื่อต้องการเงิน เช่นเดียวกับกรรมกร ที่ทำงานหนักเพื่อต้องการเงิน เป็นต้น

จากแนวคิดดังกล่าวอธิบายได้ว่า การกระทำผิดซ้ำเกิดมาจากการเรียนรู้ที่จะคบหาสมาคมกับบุคคลที่เป็นอาชญากรที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน เรียนรู้ที่จะกระทำความผิด ยอมรับวิธีการละเมิดกฎหมาย ให้ความสำคัญกับการกระทำผิดกฎหมาย เปรียบเทียบกับบุคคลอื่นที่แสดงพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรม ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากการคบหาสมาคมกับบุคคลที่แตกต่างกัน เรียนรู้ว่าการทำผิดกฎหมายหรือละเมิดกฎหมาย ก็ได้ผลลัพธ์เช่นเดียวกันกับพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรม เมื่อทำผิดกฎหมาย ถูกจับได้และถูกลงโทษให้จำคุกแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถปรับเปลี่ยนแนวคิดได้ เมื่อ

พันโทชออกมาแล้วก็ยังคงกลับไปกระทำผิดซ้ำแบบเดิม ๆ อีก เนื่องจากได้เรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมไปแล้ว

2.2.3 ทฤษฎีพันธะทางสังคม (Social Bond Theory)

Travis Hirschi ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีความผูกพันกับองค์กรหรือกลุ่มคนในสังคม อันได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน เป็นต้น มักจะไม่มีแนวโน้มที่จะประกอบอาชญากรรม โดยหลักการสำคัญของทฤษฎีนี้ นั่นคือ พันธะทางสังคมหรือความผูกพันทางสังคม สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ความผูกพัน (Attachment) เป็นการที่บุคคลมีความผูกพัน หรือความรักใคร่กับบุคคลอื่น หรือมีความสนใจกับความรู้สึกของบุคคลอื่น

2. ข้อผูกมัด (Commitment) เป็นการที่บุคคลผูกมัดกับการดำเนินชีวิตตามทำนองครองธรรมของสังคม เช่น ได้เรียนหนังสือในแต่ละระดับชั้น และสามารถหางานทำที่สุจริต มีความสำเร็จในชีวิต ทำให้บุคคลนั้นไม่ยอมทำผิดกฎหมาย

3. การเข้าร่วม (Involvement) เป็นการที่บุคคลเข้าร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม จึงไม่มีเวลาพอที่จะไปก่ออาชญากรรม เพราะใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้น

4. ความเชื่อ (Belief) เป็นการที่บุคคลมีระดับความเชื่อถือต่อค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม หากใครมีระดับความเชื่อต่อค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมในระดับสูง ก็จะไม่มีความโน้มที่จะกระทำผิดหรือละเมิดกฎหมายหรือกฎระเบียบของสังคมนั้น ๆ ดังนั้น ความเชื่อจึงถือว่าเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งในด้านจริยธรรมของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคมหนึ่ง ๆ

จากแนวคิดดังกล่าวอธิบายได้ว่า การกระทำผิดซ้ำ หรือการก่ออาชญากรรมซ้ำ ๆ เป็นผลมาจากการไม่มีความผูกพันหรือพันธะสัญญากับกลุ่มองค์กรหรือกลุ่มคนในสังคม นั่นคือ ไม่ได้รู้สึก มีความรักใคร่กับผู้อื่น ไม่ผูกมัดกับการดำเนินชีวิตในสิ่งที่สังคมยอมรับ ไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคม รวมทั้งมีความเชื่อที่ขัดแย้งกับค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม กล่าวคือ จึงทำให้มีแนวโน้มที่จะกระทำผิดหรือละเมิดกฎหมาย และเมื่อถูกจับไป แล้วถูกลงโทษ กลับไปใช้ชีวิตในสังคมก็ยังไม่มีความผูกพันกับผู้อื่น ก็มีโอกาที่จะกระทำผิดซ้ำไปเรื่อย ๆ

2.2.4 ทฤษฎีติดตรา (Labeling Theory)

Frank Tannenbaum เป็นบุคคลแรก ๆ ที่กล่าวถึงทฤษฎีการติดตรา หลักการสำคัญ ที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมอาชญากรรมแบบเป็นครั้งคราว นำไปสู่พฤติกรรมอาชญากรรมที่เป็นถาวร ส่วน Edwin Lemert ได้เสนอการวิเคราะห์ถึงอิทธิพลของระบบในการควบคุมทางสังคม ต่อการเกิดขึ้นและการสร้างรูปแบบพฤติกรรมอาชญากรรม รวมทั้งพฤติกรรมที่เป็นความเบี่ยงเบนต่าง ๆ แต่บุคคลที่ทำให้แนวคิดทฤษฎีติดตราได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางในวงการอาชญาวิทยามากขึ้น คือ

Howard Becker โดยได้เน้นให้เห็นถึงอิทธิพลหรือผลกระทบในทางลบของการลงโทษทางสังคมและความไม่โปร่งใส รวมทั้งการมีอคติของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมต่อการดำเนินการกับบุคคลที่มีพฤติกรรมที่มีความเบี่ยงเบน หรือพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย นอกจากนี้ John Braithwaite ได้นำแนวคิดทฤษฎีตีตราผสมผสานเข้ากับทฤษฎีอื่น เพื่ออธิบายเกี่ยวกับการเพิ่มขึ้น ของอาชญากรรมในสังคม นักวิชาการ โดยได้อธิบายว่าพฤติกรรมอาชญากรรมของบุคคลอาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยภายนอกหลายประการ แต่เมื่อสังคมได้ดำเนินการลงโทษแล้วเท่ากับว่าเป็นการทำให้บุคคลดังกล่าวเกิดความละอาย ส่งผลให้บุคคลได้สร้างความสำเร็จในตนเองรับรู้ว่าเป็นอาชญากร รวมทั้งจะมีพฤติกรรมอาชญากรรมดังกล่าวต่อไปในอนาคต ซึ่งเรียกกระบวนการลงโทษทางสังคม ในลักษณะเช่นนี้ว่าเป็นการตีตรา หรือเป็นการทำให้บุคคลเสียหน้า เท่ากับเป็นการปิดโอกาส ให้บุคคลดังกล่าวกลับมามีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานทางสังคมได้อีกต่อไป

จากแนวคิดดังกล่าวอธิบายได้ว่า การกระทำผิดซ้ำ หรือการก่ออาชญากรรมซ้ำ ๆ เป็นผลมาจาก การตีตราบุคคลนั้นว่า ได้ทำพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือพฤติกรรมอาชญากรรม รวมทั้งเมื่อกลุ่มคนในสังคมได้ลงโทษบุคคลนั้นให้เกิดความละอาย ทำให้บุคคลเหล่านั้นเกิดการรับรู้ว่าเป็นอาชญากร และในอนาคตคงหนีไม่พ้นการเป็นอาชญากรด้วย

จากแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ สรุปได้ว่า ผู้กระทำผิดซ้ำสามารถอธิบาย ได้ตามแนวคิดต่าง ๆ ได้แก่ ทฤษฎีความกดดันทางสังคม ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง ทฤษฎีพันธะทางสังคม และทฤษฎีตีตรา เมื่อได้ทำความเข้าใจแล้ว จึงทำให้เข้าใจถึงพฤติกรรมอาชญากรรม ว่าเพราะเหตุใดผู้ต้องขังจึงกระทำผิดซ้ำ จึงนำไปสู่การศึกษาการพัฒนาระบบ การประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศโดยมุ่งเน้นที่ระบบการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ต้องขัง

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ

ในการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ต้องขัง นักอาชญาวิทยาจำนวนมากได้ให้ความสนใจค้นหาสาเหตุที่ผู้กระทำผิดได้ตัดสินใจที่จะกระทำผิดซ้ำ โดยสาเหตุการกระทำผิดซ้ำกับสาเหตุการทำความผิดครั้งแรกทับซ้อนกันอยู่ และสาเหตุการกระทำผิดกฎหมาย เหตุหนึ่ง ๆ หรือหลายเหตุร่วมกัน อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้กระทำผิดส่วนหนึ่งตัดสินใจที่จะกระทำผิดซ้ำ ดังนั้น การทำความเข้าใจสาเหตุหรือปัจจัยของการกระทำผิดซ้ำ จึงเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขัง โดยผู้วิจัยได้มุ่งเน้นการอธิบายสาเหตุ ของการเกิดการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ต้องขัง โดยได้มีการกำหนดเป็นปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละปัจจัย ดังนี้

3.1 ปัจจัยทางด้านครอบครัวและภูมิหลังในวัยเด็ก

มีการศึกษามากมายที่ศึกษาบทบาทการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง พบว่า ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็ก นั่นคือ การกำกับติดตามของผู้ปกครอง การควบคุม ทางด้านจิตใจของผู้ปกครอง การถูกปฏิเสธ และการถูกมองร้ายจากผู้ปกครอง รวมถึงการหย่าร้าง และการใช้ความรุนแรงในครอบครัวด้วย (Hoeve et al., 2009; Loeber & Farrington, 2001) นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยดังกล่าวที่กล่าวมานี้ หากมีปริมาณที่น้อยลง จะส่งผลต่อพฤติกรรม การต่อต้านสังคมและพฤติกรรมการเป็นอาชญากรลดน้อยลงไปด้วย (Stevens, 2018) รวมทั้ง ในการวิจัยช่วงยาว หากผู้ปกครองมีประสบการณ์หรือมีประวัติในการต่อต้านสังคม ส่งผลให้เกิด การล่อหลอมอัตลักษณ์ขึ้นในตัวเด็ก และมีแนวโน้มที่จะส่งผลมาสู่การเกิดพฤติกรรมต่อต้านสังคมในวัยผู้ใหญ่ (Johnson, Giordano, Longmore, & Manning, 2016; Johnson et al., 2004) สำหรับการกระทำผิดซ้ำมีการศึกษาพบว่า ครอบครัวที่ไม่ค่อยมีความอบอุ่น มักมีแนวโน้มที่จะเกิด การกระทำผิดซ้ำ โดยมองว่า สัมพันธภาพระหว่างผู้ปกครองกับลูกที่มีคุณภาพ หรือเกิดสัมพันธภาพ ที่ดี สามารถช่วยลดการกระทำผิดซ้ำได้ (Brunton-Smith & McCarthy, 2017; Cavanagh & Cauffman, 2017) ดังนั้น จึงจะเห็นได้ว่า ปัจจัยทางด้านครอบครัวและภูมิหลังในวัยเด็กมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง แสดงให้เห็นว่า การมีครอบครัวที่ไม่มั่นคง มีประสบการณ์หรือมีประวัติที่ไม่ดีเกี่ยวกับครอบครัว มีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดทางอาญา รวมทั้งมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดซ้ำด้วย

3.2 ปัจจัยทางการศึกษาและการทำงาน

มีการศึกษาวิจัยจำนวนมากที่กล่าวถึง การทำงาน มีผลต่อการกระทำผิดทางอาญา รวมทั้งการกระทำผิดซ้ำ เช่น Lockwood, Nally and Ho (2016) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ โดยติดตามผลจำนวน 5 ปี ในผู้กระทำผิดที่ได้รับการปล่อยตัวไปแล้ว 3,869 คน พบว่า การจ้างงานภายหลังการปล่อยตัว และการว่างงาน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากภายหลังการปล่อยตัวจากที่คุมขัง อุปสรรคสำคัญคือ การกลับไปสู่ตลาดแรงงาน การมีบันทึกประวัติอาชญากรรมกลายเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการจ้างงาน เนื่องจากนายจ้างไม่ต้องการจ้างงานผู้ที่เคยกระทำความผิดมาแล้ว (Gunnison & Helfgott, 2011; Lukies, Graffam, & Shinkfield, 2011) นอกจากนี้ ยังพบว่า การได้รับการจ้างงานไม่สามารถช่วยลดแนวโน้ม ในการกระทำผิดซ้ำได้ แต่ผู้กระทำผิดที่ได้รับการปล่อยตัวที่ได้รับการจ้างงาน มักจะมีช่วงเวลาที่ไม่ก่ออาชญากรรมได้ยาวนานกว่าผู้กระทำผิดที่ไม่ได้รับการจ้างงาน (Tripodi et al., 2010)

สำหรับการศึกษา ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถก่อให้เกิดการกระทำผิดทางอาญา รวมทั้งการกระทำผิดซ้ำได้ เช่น Hall (2015) ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมจากการรวบรวมงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า การจัดโปรแกรมทางการศึกษาในเรือนจำ มีส่วนช่วยลดการกระทำผิดซ้ำได้ ดังนั้น โปรแกรม

การศึกษาจึงถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ช่วยลดการกระทำผิดซ้ำได้ ทั้งนี้ เนื่องจากโปรแกรมการศึกษาเป็นโปรแกรมที่ช่วยฟื้นฟูผู้ต้องขังเกี่ยวกับการศึกษา การฝึกวิชาชีพ ส่งผลทำให้เกิดการจ้างงานได้ ซึ่งนำไปสู่การลดความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำด้วย (Ellison et al., 2017) นอกจากการศึกษาในเรือนจำแล้ว ยังมีพื้นฐานทางด้านการศึกษา มีงานวิจัยพบว่า ปัญหาทางด้านการศึกษา เช่น ไม่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา หรือมีความต้องการที่จะศึกษาต่อมักมีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำ (Spruit, van der Put, Gubbels, & Bindels, 2017; Yekhnenco et al., 2019)

ดังนั้น จึงจะเห็นได้ว่า ปัจจัยทางด้านการศึกษาและการทำงานนั้นมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง แสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษาต่ำ หรือการว่างงาน มีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำทางอาญา รวมทั้งมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำด้วย นอกจากนี้ การได้รับการจัดการศึกษา ในเรือนจำ หรือการได้รับการจ้างงาน มีส่วนช่วยลดการกระทำผิดซ้ำได้

3.3 ปัจจัยทางด้านประวัติการกระทำผิดในครั้งก่อน

มีการศึกษาที่กล่าวถึง การมีประวัติในการกระทำผิดในครั้งก่อน หรือมีความเกี่ยวข้องกับระบบยุติธรรมทางอาญามาก่อน มีแนวโน้มที่จะเกิดการกระทำผิดซ้ำ (Shannon, Jones, Newell, & Neal, 2018; Yekhnenco et al., 2019) รวมทั้งทำให้การทำทัณฑ์บนเกิดความล้มเหลว ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ (Huebner et al., 2010) หรือการมีประวัติการใช้ความรุนแรงมาก่อน เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำได้ (Walters & Crawford, 2014) โดยการศึกษาที่ผ่านมา มีความสอดคล้องกับ United States Sentencing Commission (2017) ที่พบว่า ประวัติการกระทำผิดทางอาญา เป็นปัจจัยทำนายที่สำคัญ มีแนวโน้มที่จะเกิดการกระทำผิดซ้ำ ทั้งนี้ โดยปกติแล้ว พฤติกรรมที่ผ่านมาเป็นตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมในอนาคต โดยงานวิจัยทางด้านอาชญากรรมยืนยันว่า บุคคลที่มีบันทึกการกระทำผิดมาก่อน มีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำ ดังนั้น จึงมักใช้ประวัติการกระทำผิดในครั้งก่อนมาเป็นเครื่องมือ ในการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (Frase, 2014; Hester, 2019)

ดังนั้น จึงจะเห็นได้ว่า ปัจจัยทางด้านประวัติการกระทำผิดในครั้งก่อนนั้นมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง แสดงให้เห็นว่า ผู้กระทำผิดที่เคยมีประสบการณ์หรือประวัติในการกระทำผิดมาก่อนแล้ว มีแนวโน้มที่จะกระทำผิดทางอาญา รวมทั้งมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำด้วย

3.4 ปัจจัยทางด้านความเจ็บป่วยทางจิตเวช

มีการศึกษามากมายที่พบว่า ความเจ็บป่วยทางจิตเวช นำไปสู่การกระทำผิดซ้ำ เช่น ผู้ต้องขังที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพจิต หรือมีความเจ็บป่วยทางจิตเวชเรื้อรัง มักเกิดขึ้นกับผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงสูงที่จะกระทำผิดซ้ำ (Abracen et al., 2014; Bates, Nadel, Reed, & Blomberg, 2017; Kim,

Park, & Kim, 2016) สอดคล้องกับการศึกษาระยะยาว ที่พบว่า การได้รับการวินิจฉัยอาการทางจิตเวชมีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำรุนแรงมากถึง 1.63 เท่า ในเพศชาย และ 2.02 เท่า ในเพศหญิง เมื่อเทียบกับบุคคลที่ไม่มีอาการทางจิตเวช โดยอาการทางจิตเวชที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำเป็นอย่างมากคือ โรคอารมณ์สองขั้ว หรือโรคไบโพลาร์ (Chang et al., 2015) รวมทั้งยังมีงานวิจัยที่สนับสนุนว่า การมีสุขภาพจิตที่ดีในเรือนจำ และมีการเปลี่ยนสุขภาพจิตไปในทางที่ดีในช่วงหลังการปล่อยตัว มีแนวโน้มการเกิดการกระทำผิดซ้ำลดลง (Wallace & Wang, 2020) นอกจากนี้ ผู้ต้องขังที่มีความต้องการเข้ารับการรักษาทางด้านสุขภาพจิตมีความเสี่ยงที่จะเกิดการกระทำผิดซ้ำได้เช่นกัน (Yukhnenko et al., 2019) และความเจ็บป่วยทางจิตเวชยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำ (Hanson & Morton-Bourgon, 2009)

ดังนั้น จึงจะเห็นได้ว่า ปัจจัยทางด้านความเจ็บป่วยทางจิตเวชนั้นมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง แสดงให้เห็นว่า ความเจ็บป่วยทางจิตเวช หากไม่ได้เข้ารับการรักษาอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง มีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดทางอาญา รวมทั้งมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดซ้ำด้วย

3.5 ปัจจัยทางการดื่มแอลกอฮอล์และการใช้สารเสพติด

มีการศึกษามากมายที่พบว่า การดื่มแอลกอฮอล์และการใช้สารเสพติด เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำในผู้ต้องขัง โดยสำหรับการดื่มแอลกอฮอล์ มีการศึกษาของ Cordovilla-Guardia et al. (2017) พบว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความเสี่ยงที่จะเกิดการกระทำผิดซ้ำ นอกจากนี้ ปัญหาการดื่มแอลกอฮอล์ เป็นสิ่งสำคัญที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (Graham et al., 2012) และสำหรับการใช้สารเสพติด มีการศึกษาที่พบว่า การใช้สารเสพติดทำให้เกิดแนวโน้มในการกระทำผิดซ้ำ (Håkansson & Berglund, 2012; Schenk, Eisenbarth, & Dixon, 2020; Yekhnenko et al., 2019) นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาที่กล่าวถึงโปรแกรมบำบัดแอลกอฮอล์และสารเสพติด มีส่วนช่วยในการลดการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งยังช่วยลดความเสี่ยงในการใช้สารเสพติดภายหลังปล่อยตัวจากที่คุมขัง (De Andrade et al., 2018)

ดังนั้น จึงจะเห็นได้ว่า ปัจจัยทางการดื่มแอลกอฮอล์และการใช้สารเสพติดนั้นมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง แสดงให้เห็นว่า การดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมาก หรือมีปัญหาในการใช้สารเสพติด ทำให้เกิดอาการขาดสติสัมปชัญญะ ขาดการไตร่ตรอง เกิดความหุนหันพลันแล่น จึงทำให้มีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดทางอาญา รวมทั้งมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดซ้ำด้วย

จากปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำดังกล่าว จะเห็นได้ว่า มีปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญ ที่ส่วนใหญ่มักนำมาเป็นเครื่องมือในการประเมินความเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านครอบครัวและภูมิหลัง ปัจจัยทางการศึกษาและการทำงาน ปัจจัยทางประวัติการกระทำผิดในครั้งก่อน ปัจจัยทางด้านความเจ็บป่วยทางจิตเวช ปัจจัยทางการดื่มแอลกอฮอล์และการใช้

สารเสพติด โดยผู้วิจัยนำปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ มาทำการศึกษาเป็นกรอบแนวทางในการศึกษา การพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ

ส่วนที่ 4 การประเมินความเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำ

แม้ว่าจะเป็นที่เข้าใจกันว่า การกระทำผิดซ้ำ เป็นการกลับไปกระทำผิดกฎหมายซ้ำอีก แต่การวัดการกระทำผิดซ้ำเพื่อกำหนดความหมายของการกระทำผิดซ้ำ ในทางปฏิบัติเพื่อประโยชน์ ในการวิจัยและการพัฒนากฎหมายค่อนข้างมีความหลากหลาย สิ่งสำคัญที่นักวิจัยต้องพิจารณา ในการวัดการกระทำผิดซ้ำ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (สุพิชฌาย์ ศิริวัฒนา สีตะสิทธิ์, 2558)

(1) งานวิจัยของผู้วิจัยจะทราบได้อย่างไรว่ามีการกระทำผิดซ้ำเกิดขึ้นแล้ว โดยมีวิธีการ ทราบการกระทำผิดซ้ำ เช่น การตรวจสอบประวัติการถูกจับกุม การถูกศาลพิพากษาลงโทษ การละเมิดเงื่อนไขคุมประพฤติ หรือการกลับไปรับโทษจำคุกอีกจากเอกสารหลักฐานทางราชการ การสัมภาษณ์ผู้กระทำผิดเพื่อค้นหาว่าบุคคลดังกล่าวเคยกระทำผิดมาแล้วกี่ครั้งนับตั้งแต่ที่ได้เข้าไป หรือพ้นจากโปรแกรมต่าง ๆ การตรวจสอบการกระทำผิดซ้ำในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรือการวัด จากระยะเวลาที่ผู้กระทำผิดหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีกนับตั้งแต่การกระทำผิดครั้งก่อน

(2) ผู้กระทำผิดกระทำผิดซ้ำเมื่อไร เนื่องจากระยะเวลาในการหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ เป็นสิ่งสำคัญในการทำความเข้าใจกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุที่แท้จริงของผลกระทบซึ่งเกิดขึ้น จากมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ และกระบวนการในการแทรกแซงพฤติกรรมของผู้กระทำผิด โดยการกระทำผิดซ้ำสามารถวิเคราะห์ได้จากเหตุการณ์ที่เป็นจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด เหตุการณ์ที่เป็น จุดเริ่มต้นอาจจะกำหนดจากการเข้าร่วมโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟู การพ้นโทษจำคุก การรอการลงโทษ หรือการเริ่มต้นการพักการลงโทษ ส่วนเหตุการณ์ที่เป็นจุดสิ้นสุดโดยทั่วไปแล้วมักจะกำหนด จากเหตุการณ์ทางด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เช่น การถูกจับกุม หรือการถูกเพิกถอน การคุมประพฤติ เป็นต้น นอกจากนี้ อาจใช้เป็นร้อยละของผู้กระทำผิดที่ถูกจับกุม

(3) ผู้วิจัยจะกำหนดปัจจัยอันเป็นความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ กล่าวคือ นักวิจัยจะต้อง พิจารณาถึงสภาพแวดล้อมอันเป็นปัจจัยเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำการวัดการกระทำผิดซ้ำด้วย เช่น ระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำอาจขึ้นอยู่กับระดับความเข้มงวดในการควบคุมดูแล ผู้กระทำผิด เนื่องจากมีงานวิจัยจำนวนมากที่แสดงว่ายิ่งผู้กระทำผิดตกอยู่ในสภาพแวดล้อม ที่มีความ เสี่ยงสูงมากเท่าใด ก็ยิ่งมีแนวโน้มที่บุคคลดังกล่าวจะหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่ทำให้การวัดการกระทำผิดซ้ำเป็นไปได้ยาก คือ นักวิจัยมักจะสรุปเอาเองว่า ปัจจัยเสี่ยงทาง สภาพแวดล้อมที่มีต่อการกระทำผิดซ้ำมีลักษณะเหมือนกันหมดสำหรับผู้กระทำผิดทุกคน แต่ ข้อเท็จจริงอาจจะไม่เป็นเช่นนั้น อัตราการกระทำผิดซ้ำสำหรับผู้กระทำผิดแต่ละคนอาจขึ้นอยู่กับ

สภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยงมากน้อยต่างกัน มากกว่าที่จะขึ้นอยู่กับมาตรการแทรกแซง หรือ โปรแกรมฟื้นฟูต่าง ๆ

ในการศึกษาการประเมินความเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำดังกล่าว ได้มีการนำแบบประเมิน ความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ Oxford (Oxford Risk of Recidivism Tool: OxRec) ซึ่งมีลักษณะ ที่เป็นสากล ใช้กันอย่างมากมายในหลายประเทศ มาทำการเปรียบเทียบกับแบบประเมินความเสี่ยง ในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (Offender Risk Assessment: OA) ซึ่งเป็น แบบประเมินที่มีการสร้างขึ้นและใช้ในประเทศไทย ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละแบบประเมิน ดังนี้

4.1 แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ Oxford (Oxford Risk of Recidivism Tool: OxRec)

แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) เป็นเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น ภายใต้โครงการโดยกลุ่มนิติจิตเวชและจิตวิทยาในมหาวิทยาลัย Oxford ปัจจุบันเป็นเครื่องมือที่มีการคำนวณความเสี่ยงผ่านเว็บไซต์ ซึ่งมีใช้ในภาษาสวีเดน กรีก ฝรั่งเศส จีน และรัสเซีย ซึ่งมี รายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องมือ ดังนี้

คำอธิบาย: เครื่องมือนี้ถูกออกแบบเพื่อทำนายการกระทำผิดซ้ำในผู้ต้องขังก่อนได้รับการ ปล่อยตัวจากที่คุมขัง โดยทำการวัดในตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพคนเข้าเมือง ช่วงเวลาที่ถูกจำคุก ดัชนีความรุนแรง เช่น ฆาตกรรม ทำร้ายร่างกาย ปล้นทรัพย์ ลอบวางเพลิง การ กระทำผิดทางเพศ (ข่มขืน คุกคามทางเพศ การล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก การแสดงอวัยวะเพศ หรือล่วง ละเมิดทางเพศ) ภัยคุกคามที่ผิดกฎหมาย หรือการข่มขู่กรรโชก ประวัติการก่อคดีความรุนแรง ความยากจนในพื้นที่ ระดับรายได้ ความเจ็บป่วยทางจิต สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด การจ้าง งาน รายจ่าย ประวัติการใช้แอลกอฮอล์ ประวัติการใช้สารเสพติด เป็นต้น

เครื่องมือนี้ เมื่อทำการคำนวณแล้ว สามารถแบ่งความเสี่ยงของผู้ต้องขังได้เป็น 3 ระดับ คือ

- ระดับต่ำ: ต่ำกว่าร้อยละ 10
- ระดับปานกลาง: ระหว่างร้อยละ 10-50
- ระดับสูง: สูงกว่าร้อยละ 50

ความเหมาะสมของอายุ: ตั้งแต่อายุ 16 ปีขึ้นไป

การพัฒนาเครื่องมือ: เครื่องมือนี้ได้นำตัวแปรมาจากหลักฐานเชิงประจักษ์จากงานวิจัยต่าง ๆ (ได้แก่ Chang et al., 2015; Fazel, Singh, Doll, & Grann, 2012; Fazel et al., 2016; Fazel et al., 2019) รวมทั้งงานวิจัยเหล่านี้ก็ได้แสดงให้เห็นถึงหลักฐานของการจำแนกที่ดีและเมื่อนำ ไปใช้งานมีค่าที่แม่นยำและเชื่อถือได้

ลักษณะทั่วไป: ใช้เวลาในการทำเครื่องมือประมาณ 10-15 นาที เป็นเครื่องมือที่ให้ใช้และเข้าถึงได้ที่เว็บไซต์ <https://oxrisk.com/oxrec/> และไม่ต้องมีการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการถึงการใช้เครื่องมือ

4.2 แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (Offender Risk Assessment: OA)

คำอธิบาย: แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว มีลักษณะเป็นแบบทดสอบหรือแบบประเมินที่ใช้รูปแบบของการให้คะแนน (custody rating scale) เพื่อประเมินวัตรระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว ซึ่งมีส่วนช่วยในการกลั่นกรอง วิเคราะห์ และเชื่อมโยงข้อมูลผู้ต้องขังในรายที่มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำหลังปล่อยตัวจากเรือนจำ และผู้ต้องขังที่มีประวัติกระทำผิดซ้ำ ซึ่งเป็นกลุ่มที่สังคมให้ความคาดหวังต่อการพัฒนาผู้ต้องขังเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังรายบุคคล (Sentence Plan) ก่อนปล่อยตัว ตลอดจนยังใช้เป็นเครื่องมือในกระบวนการกลั่นกรองนักโทษเด็ดขาดก่อนปล่อยตัวพักการลงโทษลดวันต้องโทษจำคุก และการได้รับพิจารณาไปอยู่ในเรือนจำชั่วคราวและทัณฑสถานเปิดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แบบประเมินดังกล่าว มีรายละเอียดเครื่องมือพอสังเขป ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ภูมิหลังส่วนบุคคลของผู้ต้องขัง คะแนนเต็ม 55 คะแนน มีจำนวน 8 ปัจจัย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ประวัติการถูกดำเนินคดีอาญา อัตราโทษสูงสุดที่ศาลตัดสินครั้งแรก และสาเหตุการกระทำผิดจากการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

- ส่วนที่ 2 การปฏิบัติในเรือนจำ คะแนนเต็ม 45 คะแนน มีจำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ การผ่านการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ในเรือนจำ ชั้นผู้ต้องขัง การได้รับการพิจารณาประโยชน์จากเรือนจำ การถูกลงโทษทางวินัย การมีประวัติกระทำผิดทางอาญาในเรือนจำ รวมทั้งความสมัครใจหรือยินยอมให้เก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม (DNA) ลายพิมพ์นิ้วมือ 10 นิ้ว และการเป็นผู้ต้องขังเจ็บป่วย

ขอบเขตการประเมิน: ดำเนินการวัดในการจัดทำแบบประเมินความเสี่ยงฯ (OA) กับกลุ่มผู้ต้องขังทุกรายที่ได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำทั้งประเภทการปล่อยตัวแบบมีเงื่อนไข และการปล่อยตัวแบบไม่มีเงื่อนไขของเรือนจำ ทัณฑสถาน และสถานกักขัง เปรียบเทียบกับจำนวนนักโทษเด็ดขาดที่เหลือโทษจำคุกต่อไปไม่เกิน 6 เดือน (เตรียมพร้อมก่อนปล่อย) ของเรือนจำ ทัณฑสถาน และสถานกักขัง ตามแบบ จน. 01 เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวหรือโครงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยของเรือนจำ ทัณฑสถาน และสถานกักขังต่อไป (กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมราชทัณฑ์, 2563)

จากการประเมินความเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำดังกล่าว จะเห็นได้ว่า มีแบบประเมินที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) และแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) โดยนำแบบประเมินทั้งสองมาทำการเปรียบเทียบความเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว โดยสาเหตุที่นำมาเปรียบเทียบกัน เนื่องจากต้องการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพเกี่ยวกับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ว่าเครื่องมือทั้งสองให้ผลที่เป็นไปในทางเดียวกันและสอดคล้องกันหรือไม่

ส่วนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถแบ่งได้เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

วีระชัย เหล่าลงอินทร์, เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ, สุวกิจ ศรีปัดถา และพัชนี บุระพันธ์ (2552) ได้ศึกษาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ต้องขังที่กระทำความผิดซ้ำ จำนวน 69 คน ใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษาปัจจัยแวดล้อม ปัจจัยส่วนบุคคลและหาแนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี (ร้อยละ 53.6) เป็นเพศชาย (ร้อยละ 87.0) โสด (ร้อยละ 50.7) จบการศึกษามัธยมศึกษา (ร้อยละ 30.4) จำนวนครั้งการกระทำผิด 2-8 ครั้ง (ร้อยละ 56.5) กำหนดโทษจำคุก 1-5 ปี (ร้อยละ 60.9) อาชีพรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 71.0) ฐานะทางครอบครัวระดับปานกลาง (ร้อยละ 72.5) อาศัยอยู่กับบิดามารดา (ร้อยละ 56.5) และอยู่ในหมู่บ้านชนบท (ร้อยละ 47.8) 2) ปัจจัยแวดล้อมของผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ 3 อันดับแรก คือ 2.1) ฐานะทางครอบครัวมีรายรับไม่แน่นอนและไม่เพียงพอ 2.2) สถานภาพโสดและอาศัยอยู่กับพ่อแม่ 2.3) รูปแบบชุมชนในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากชุมชนแบบดั้งเดิมจากสนิทสนมกลมเกลียวช่วยเหลือกันเป็นพึ่งพาอาศัยกันอย่างน้อยลง ทั้งชุมชนในพื้นที่เขตเมืองและพื้นที่ชนบท 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ พบว่า ระดับการศึกษาและจำนวนครั้งที่กระทำผิดมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำที่แตกต่างกัน ในขณะที่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระยะเวลาต้องโทษ อาชีพก่อนต้องโทษ ฐานะทางครอบครัว บุคคลที่ดูแลก่อนต้องโทษ และสภาพแวดล้อมในชุมชนแตกต่างกัน มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำไม่แตกต่างกัน และ 4) แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ควรจัดกิจกรรมพัฒนาพฤตินิสัย ทั้งการให้ความรู้และการกล่อมเกล่าจิตใจ การฝึกวิชาชีพตามความสนใจของผู้ต้องขังหรือความต้องการของผู้ประกอบการ และสามารถนำทักษะที่ได้ไปหาเลี้ยงชีพเมื่อได้รับการปล่อยตัวพ้นโทษได้ รวมทั้งพัฒนาระบบติดตามผู้พ้นโทษ เพื่อให้การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาเป็นรายบุคคล

นุชนาฏ มุกระ (2554) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยจำแนกวิเคราะห์เป็นรายด้าน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพแวดล้อม และปัจจัยบุคลิกภาพ และหาแนวทางแก้ไขการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดกลุ่มตัวอย่าง คือ นักโทษเด็ดขาดชายที่กระทำความผิดตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ กระทำผิดตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป และถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำกลางเชียงใหม่ จำนวน 216 คน ผลการวิจัยพบว่า ครอบครัว สังคม ชุมชน การคบเพื่อน เศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ปัจจัยด้านบุคลิกภาพทั้งบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงออกต่างที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ด้านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ การศึกษา อาชีพ และรายได้ มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ ส่วนอายุ จำนวนบุตร ไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด

ยอดขวัญ สุขดวง (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดของผู้ต้องขังชาวพม่าในเรือนจำจังหวัดระนอง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ต้องขัง จำนวน 148 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลการวิจัย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของครอบครัว ผู้ต้องขังส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากที่สุดต้องการความร่ำรวยโดยวิธีผิด ด้านสภาพสังคมของผู้ต้องขังคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน พ.ร.บ. ยาเสพติด หรือคดีทั่วไป ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากเนื่องจากได้รับข้อเสนอจากผู้มีอิทธิพลคดีให้ค่าตอบแทนจากการกระทำผิดที่สูง ในขณะที่ด้านสภาพสังคมของผู้กระทำผิดคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและคดีเพศ เห็นด้วยในระดับน้อยสุดในการกระทำผิดเนื่องจากเสพลสิ่งมีเมฆาหรือมีปัญหาขัดแย้งกับผู้เสียหาย และเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลกับความคิดเห็นที่ว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจของครอบครัวและด้านสภาพสังคมมีผลต่อการกระทำผิด พบว่า ผู้ต้องขังหญิงเห็นด้วยมากกว่าผู้ต้องขังชาย ผู้ต้องขังอายุ 46 ปีขึ้นไป เห็นด้วยมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ ผู้ต้องขังสำเร็จการศึกษาปริญญาตรี เห็นด้วยมากกว่ากลุ่มการศึกษาในระดับอื่น ๆ ผู้ต้องขังที่มีสถานภาพแยกกันอยู่ เห็นด้วยมากกว่ากลุ่มสถานภาพอื่น ๆ ผู้ต้องขังประกอบอาชีพพนักงานเอกชน เห็นด้วยมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ ผู้ต้องขังมีรายได้มากกว่า 10,000 บาท เห็นด้วยมากกว่ากลุ่มรายได้อื่น ๆ ผู้ต้องขังคดีฐานความผิดต่อชีวิต ร่างกาย เห็นด้วยมากกว่าคดีฐานความผิดอื่น ๆ

วรัญญา รังสิวนิขอรุณ (2556) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำยุทธศาสตร์พัฒนาพฤตินิสัยไปปฏิบัติ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากเจ้าหน้าที่ประจำเรือนจำและทัณฑสถาน จำนวน 189 คน และแบบสัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ประจำเรือนจำและทัณฑสถาน จำนวน 4 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำยุทธศาสตร์พัฒนาพฤตินิสัยไปปฏิบัติ ได้แก่ ปัจจัยด้านความเพียงพอของทรัพยากรในหน่วยงาน ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถและทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกหน่วยงาน และปัจจัยด้านจิตใจและทัศนคติของผู้ต้องขัง ยกเว้นปัจจัยด้านความชัดเจนของยุทธศาสตร์ที่ไม่มีผลต่อการนำยุทธศาสตร์พัฒนาพฤตินิสัยไปปฏิบัติ โดยสามารถแสดงรายละเอียดในแต่ละปัจจัยดังนี้ 1) ความชัดเจนของยุทธศาสตร์พัฒนาพฤตินิสัยในภาพรวม

มีความชัดเจนที่ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าใจ เห็นด้วยและมีส่วนร่วมในยุทธศาสตร์พัฒนาพหุตินิสัย อยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาภายในประเด็นยุทธศาสตร์ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ เห็นด้วยและเข้าใจในเรื่องเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ คือ การคืนคนดีสู่สังคมในระดับมาก และ เข้าใจและเห็นด้วยกับกลยุทธ์ที่ 3 ผู้ต้องขังได้รับการดูแลสุขภาพ ทั้งด้านร่างกายและจิตใจอยู่ในระดับ มาก รวมทั้งเห็นด้วยและมีส่วนร่วมกับกลยุทธ์ที่ 5 ผู้ต้องขังติดยาเสพติดได้รับการบำบัดฟื้นฟูอยู่ใน ระดับมาก แต่จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่า ความชัดเจนของยุทธศาสตร์พัฒนาพหุตินิสัย ไม่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจเป็นเพราะยุทธศาสตร์พัฒนาพหุตินิสัยได้มีการเขียนไว้ อย่าง กว้าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาผู้ต้องขังตามศักยภาพของแต่ละเรือนจำและ ทัณฑสถาน และโครงการตามกลยุทธ์ต่าง ๆ นั้นเป็นงานประจำอยู่แล้ว ซึ่งการกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาพหุตินิสัย เป็นการเขียนเชิงวิชาการที่เป็นภาพรวมของทั้งหมด แต่ในการปฏิบัติงานจริง บริบทของแต่ละเรือนจำ และทัณฑสถานเหล่านั้นแตกต่างกันทั้งเรื่องของจำนวนผู้ต้องขัง ลักษณะของผู้ต้องขัง สถานที่ ความ ร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งศักยภาพของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน เป็นผลให้ความ ชัดเจนของยุทธศาสตร์ไม่มีผลต่อการนำยุทธศาสตร์พัฒนาพหุตินิสัยไปปฏิบัติ 2) ความเพียงพอของ ทรัพยากรในหน่วยงานมีผลต่อการนำยุทธศาสตร์พัฒนาพหุตินิสัยไปปฏิบัติ ทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และหลักสูตรที่ใช้ในการพัฒนาพหุตินิสัย พบว่า งบประมาณมีความเพียงพอต่อ การดำเนินตามยุทธศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากมีงบประมาณอยู่ 2 ส่วน คือ งบประมาณที่ ได้รับการจัดสรรจากกรมราชทัณฑ์และเงินนอกงบประมาณของเรือนจำและทัณฑสถานเองที่ได้จาก ผลพลอยได้จากผลผลิตของผู้ต้องขัง ทำให้ทางเรือนจำและทัณฑสถานสามารถบริหารจัดการเงินทั้ง 2 ส่วนนี้ ในการพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขังหรือใช้จ่ายในด้านอื่น ๆ ของเรือนจำและทัณฑสถานที่เป็นใน การปฏิบัติงาน ส่วนด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงานนั้นไม่เพียงพอ มีความจำเป็นที่ต้องเพิ่มบุคลากรอย่างยิ่ง เนื่องจากปริมาณงานและจำนวนผู้ต้องขังที่มีมาก และบุคลากรหนึ่งคนปฏิบัติงานหลายหน้าที่ และ จำนวนผู้ต้องขังที่มากขึ้น ทำให้ไม่สามารถดูแลหรือดำเนินการพัฒนาผู้ต้องขังได้อย่างเต็มศักยภาพ ส่วนด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ อยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมน้อย ไม่ทันสมัย และอยู่ในสภาพที่ไม่ สามารถใช้งานได้ (ชำรุด) รวมทั้งหลักสูตรที่ใช้การพัฒนาพหุตินิสัยที่มีความสอดคล้องกับสาเหตุแห่ง การกระทำความผิด ได้แก่ โปรแกรมชุมชนบำบัดที่เป็นการแก้ไขและบำบัดฟื้นฟูปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด แต่ความผิดที่มีสาเหตุอย่างอื่น ยังไม่มีโปรแกรมหรือหลักสูตรเฉพาะมาใช้ในการแก้ไขพัฒนาพหุติ นิสัยของผู้ต้องขัง เน้นการบำบัดหรือการฟื้นฟูด้านการพัฒนาจิตใจแทน 3) ความรู้ความสามารถและ ทักษะคิดของผู้นำนโยบาย ไปปฏิบัติมีผลต่อการนำยุทธศาสตร์พัฒนาพหุตินิสัยไปปฏิบัติ โดยเจ้าหน้าที่ ของเรือนจำและ ทัณฑสถานมีทัศนคติและความรู้ความสามารถในการนำยุทธศาสตร์พัฒนาพหุตินิสัย ไปปฏิบัติอยู่ระดับปานกลาง แต่เจ้าหน้าที่ที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ ประสบผลสำเร็จ เห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์พัฒนาพหุตินิสัย และพอใจต่อบทบาท

หน้าที่ของตนเองในการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์พัฒนาพหุตินิสัยอยู่ระดับมาก รวมทั้งการปฏิบัติงานสามารถร่วมมือกันทำงานได้อย่างดี แต่เจ้าหน้าที่บางส่วนยังขาดความรู้ความสามารถในการนำยุทธศาสตร์พัฒนาพหุตินิสัยไปปฏิบัติในด้านการฝึกวิชาชีพ หรือการอบรมด้านการศึกษา เรือนจำและทัณฑสถานสามารถบริหารจัดการดำเนินการพัฒนาผู้ต้องขังได้ โดยการเชิญวิทยากรจากหน่วยงานภายนอก (เช่น วิทยาลัยสารพัดช่าง กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กศน.) มาช่วยในการฝึกวิชาชีพ หรือให้การศึกษากับผู้ต้องขัง 4) สภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานของทางเรือนจำและทัณฑสถาน มีผลต่อการนำยุทธศาสตร์พัฒนาพหุตินิสัยไปปฏิบัติ โดยเรือนจำและทัณฑสถานได้รับความร่วมมืออย่างดีจากหน่วยงานภายนอก มีการสนับสนุนทั้งเรื่องวิทยากรและการจ้างงาน และการดำเนินการตามยุทธศาสตร์นั้นจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกอยู่ในระดับมาก แต่ด้านครอบครัวของผู้ต้องขังนั้นแม้จะได้รับความร่วมมืออยู่ในระดับปานกลาง ครอบครัวจัดเป็นสถาบันที่มีส่วนสำคัญอย่างมากในการช่วยให้ผู้ต้องขังสามารถปรับเปลี่ยน พหุตินิสัยได้ เนื่องจากครอบครัวจะเป็นสถาบันที่รองรับผู้ต้องขังต่อจากเรือนจำที่ต้องให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจ และดูแลหลังจากพ้นโทษ ในขณะที่สภาวะทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยผลักดันให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์พัฒนาพหุตินิสัยประสบความสำเร็จ โดยสิ่งสำคัญมากที่สุดในการพัฒนาพหุตินิสัย คือ สังคม เนื่องจากเมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษออกไป เขาจะต้องกลับไปอยู่ในสังคม ดังนั้น สังคมต้องให้การยอมรับผู้ต้องขังที่พ้นโทษออกไป ทั้งส่งเสริมในการประกอบอาชีพและการอาศัยอยู่ร่วมกันในสังคม จึงทำให้โอกาสในการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นโทษน้อยลง และ 5) ด้านจิตใจและทัศนคติของผู้ต้องขัง มีผลต่อการนำยุทธศาสตร์พัฒนาพหุตินิสัยไปปฏิบัติ พบว่า อิทธิพลของสังคมในเรือนจำเป็นอุปสรรคในการพัฒนาพหุตินิสัยของผู้ต้องขังอยู่ในระดับมาก จากการพัฒนาพหุตินิสัยที่เรือนจำและทัณฑสถาน จัดให้นั้น ผู้ต้องขังมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกวิชาชีพ และมีความพึงพอใจต่อหลักสูตร ที่ได้รับการฝึกวิชาชีพ และเมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษแล้วสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้ได้ ซึ่งเป็นความรู้ และทักษะที่ติดตัวไป ส่วนจะใช้ในการประกอบอาชีพหรือไม่ขึ้นอยู่กับตัวผู้ต้องขังเอง เนื่องจากผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีอาชีพเดิมอยู่ก่อนที่จะกระทำความผิด แล้วต้องมาอยู่ในเรือนจำและทัณฑสถาน ดังนั้น ความรู้ที่ได้จากหลักสูตรที่ใช้ในการพัฒนาผู้ต้องขังนั้นจะเป็นทักษะติดตัวไปมากกว่าจะนำไปประกอบอาชีพ

ปรีชญาภรณ์ บุญชู (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี จำนวน 200 คนที่มีประวัติกระทำผิดซ้ำตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป และหาแนวทางในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี ได้รับการศึกษาระดับชั้นมัธยม นับถือศาสนาพุทธ สถานภาพโสด ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 ครอบครัวมีสมาชิกอยู่ด้วยกัน 3-4 คน กระทำผิดในครั้งที่ 2 เกี่ยวกับคดียาเสพติด ได้รับการปล่อยตัวล่าสุดเนื่องจากครบกำหนดโทษ

ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังมากที่สุดในด้านต่างๆ พบว่าด้านมุมมองส่วนบุคคลที่ส่วนใหญ่มองว่าการดื่มสุรา การเล่นพนัน การเที่ยวกลางคืน และการใช้เงินเกินที่จำเป็นสามารถพบได้ทั่วไปในสังคม ด้านเศรษฐกิจส่วนใหญ่กระทำผิดเพราะยากจน มีอาชีพไม่มั่นคง รายได้ไม่แน่นอนและไม่เพียงพอกับรายจ่าย ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมที่อยู่อาศัยที่ส่วนใหญ่อยู่ร่วมกันอย่างแออัดในเรือนจำและเกิดพฤติกรรมเรียนรู้การกระทำผิดระหว่างกัน ด้านการยอมรับของสังคมที่ส่วนใหญ่เคยมีประวัติต้องโทษและถูกตีตราจากสังคมว่าเป็นคนไม่ดี ด้านการคบเพื่อนที่ส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างอยู่กับกลุ่มเพื่อน ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัวต่างคนต่างอยู่และไม่เคยทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดของเรือนจำที่ส่วนใหญ่ฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังแต่ไม่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดในการประกอบอาชีพหลังพ้นโทษได้จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านการแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิดของเรือนจำ

อัครกร ไชยพงษ์ (2557) ได้ทำการศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชายในเรือนจำ เขต 8 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ เพื่อศึกษามาตรการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชายในเรือนจำเขต 8 รวมทั้งเพื่อเสนอการพัฒนากลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคriminal การกระทำผิดซ้ำ เป็นการวิจัยผลฐานวิธี เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 ผลการวิจัยพบว่า 1) สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง มาจากการขาดการขัดเกลาและขาดความอบอุ่นจากครอบครัว ความคึกคะนอง กลุ่มเพื่อน ไม่ได้ได้รับความไว้วางใจจากสังคม อาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมและยาเสพติด รายได้ของครอบครัวต่ำ พื้นที่ในเรือนจำคับแคบและการศึกษาต่ำ 2) สำหรับมาตรการและการแก้ไขปัญหา ครอบครัวต้องแก้ไขโดยให้อภัย ดูแลให้คำปรึกษา เป็นแบบอย่างที่ดี องค์กรทางสังคมต้องร่วมมือกันแก้ไข ให้การยอมรับและร่วมมือกันกำจัดอบายมุข จัดหาอาชีพและจัดตั้งกองทุน เพื่อให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ไม่ตำหนิ ยกย่องการทำคามดี มีกฎหมายล้างมลทิน เรือนจำต้องปรับปรุงด้านพื้นที่ สวัสดิการ และการให้การศึกษา และ 3) สำหรับการพัฒนากลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหาคriminal การกระทำผิดซ้ำ ดำเนินการด้วยกลยุทธ์ดังนี้ กลยุทธ์ด้านครอบครัว ครอบครัวต้องมีความใกล้ชิดกับผู้ต้องขัง มีการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ต้องขังทั้งในระหว่างที่ต้องขัง และเมื่อพ้นโทษกลับสู่ครอบครัวแล้ว ครอบครัวต้องให้อภัยและให้โอกาสผู้กระทำผิดในการกลับตัว ส่งเสริมให้ผู้พ้นโทษทำความดีและประกอบอาชีพโดยสุจริต ยอมรับผู้พ้นโทษที่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดี กลยุทธ์ด้านสังคม หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต้องให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือดูแลผู้ต้องขังหลังพ้นโทษให้กลับตัว ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสังคม กลยุทธ์ด้านสภาพแวดล้อม ชุมชนต้องช่วยเหลือ บำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขังภายหลังพ้นโทษ หน่วยงานในชุมชนต้องจัดสิ่งแวดลอมที่ดีภายในชุมชน โดยกำจัด

สิ่งที่เป็นอบายมุขและยาเสพติดในชุมชน นำระบบยุติธรรมชุมชนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาผู้กระทำ ความผิดซ้ำ ชุมชนต้องยอมรับ ให้อภัย และให้กำลังใจในการประกอบอาชีพของผู้ต้องขังหลังพ้นโทษ กลยุทธ์ด้านเศรษฐกิจ จัดตั้งกองทุนให้ผู้ต้องขังที่พ้นโทษได้กู้ยืมเงินไปประกอบอาชีพหรือการจัดตั้ง สหกรณ์เพื่อช่วยเหลือผู้ต้องขังหลังพ้นโทษ ให้ความรู้และสนับสนุนเครื่องมือ สถานที่ในการประกอบ อาชีพภายหลังพ้นโทษ กลยุทธ์ด้านแรงจูงใจ ควรมีกฎหมายล้างประวัติผู้ต้องขังที่พ้นโทษ ซึ่งไม่ได้ กระทำ ความผิดซ้ำอีกภายในกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้เป็นผู้บริสุทธิ์ สร้างแรงจูงใจผนวก เข้ากับโปรแกรมต่าง ๆ ด้วยการให้รางวัลเมื่อกระทำความดี การลดโทษ การเลื่อนชั้นผู้ต้องขัง การให้ อภัยโทษ และการให้เยี่ยมญาติโดยใช้สิทธิพิเศษ และกลยุทธ์ด้านการแก้ไขฟื้นฟูในเรือนจำ ปรับปรุง สภาพพื้นที่และสวัสดิการในเรือนจำให้ได้มาตรฐานสากลโดยให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วม และเน้นที่การแก้ไขฟื้นฟูมากกว่าการลงโทษ

นฤมล เผ่าเพ็ง (2558) ได้ทำการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ของเจ้าพนักงานเรือนจำพิเศษพัทยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานด้านการ พัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำพิเศษพัทยา และเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการ ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำพิเศษพัทยา โดยใช้วิธีการ ศึกษาวิจัยแบบเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานในเรือนจำพิเศษพัทยา ผลการวิจัยพบว่า เรือนจำพิเศษพัทยามีปัญหาด้านการบริหาร จัดการ ได้แก่ ปัญหานโยบายเรือนจำ ปัญหางบประมาณ ข้อจำกัดเรื่องขนาดของเรือนจำ ปัญหาด้าน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ขาดทักษะความรู้ ปัญหาด้านผู้ต้องขัง ได้แก่ ผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ การแยกประเภทผู้ต้องขัง ปัญหาด้านสถานที่ ได้แก่ ขนาดพื้นที่เรือนจำไม่มีความเหมาะสม วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ปัญหาด้าน หลักสูตรโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง ได้แก่ เนื้อหาหลักสูตรโปรแกรมไม่มีความสอดคล้องกับ ตลาดแรงงานภายนอก วิทยากรฝึกอบรม ระยะเวลาในการอบรม ส่วนแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำพิเศษพัทยา พบว่า ด้านการบริหารจัดการ เรือนจำ ควรกำหนดนโยบายที่เน้นการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังด้วยโปรแกรมที่ชัดเจน ควรเสนอ นโยบายร่วมกับภาคเอกชนตามหน่วยงานอุตสาหกรรมในเขตอุตสาหกรรมใกล้เคียงเพื่อพัฒนาวิชาชีพ ขอบรับการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเรือนจำควรจัดอบรมส่งเสริม ความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ การขออัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เพิ่มเติม ด้านผู้ต้องขังควรจัดฝึกอบรม ผู้ต้องขังโดยมีการคัดกรองแยกประเภทให้เหมาะสมกับหลักสูตร การให้สิทธิประโยชน์เพื่อเป็น แรงจูงใจ ด้านสถานที่ ควรจัดสถานที่เฉพาะในการจัดฝึกอบรม มีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพียงพอ ด้านหลักสูตรโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง การจัดหลักสูตรควรสอดคล้องกับสาเหตุการกระทำผิด ของผู้ต้องขัง ระยะเวลาในการอบรมควรเหมาะสม การเชิญวิทยากรหน่วยงานภายนอกที่มีความรู้

ความสามารถ การทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหลักสูตรด้านวิชาชีพให้ต่อเนื่อง

สุพิชฌาย์ ศิริวัฒนา สีตะสิทธิ์ (2558) ได้ทำการศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการลงโทษและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดซ้ำในกระบวนการยุติธรรมไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมาย รูปแบบ และลักษณะของการกระทำผิดซ้ำ และผู้กระทำผิดซ้ำในระดับสากลและตามกฎหมายไทย เพื่อวิเคราะห์หาแนวคิดทางทัณฑวิทยาที่เหมาะสมสำหรับสถานการณ์การกระทำผิดอาญาซ้ำในยุคปัจจุบัน เพื่อศึกษากฎหมายและมาตรการลงโทษและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดซ้ำรูปแบบต่าง ๆ ของประเทศต่าง ๆ ตลอดจนความเหมาะสมของกฎหมายและมาตรการที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน และเพื่อวิเคราะห์ประสบการณ์การบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ที่ใช้ในการลงโทษและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดซ้ำในกระบวนการยุติธรรมของต่างประเทศในการค้นหาและสร้างแนวทางที่เหมาะสมในการลงโทษและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดซ้ำในกระบวนการยุติธรรมไทยในปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดกฎหมายในประเทศไทย ประกอบด้วย 2 สาเหตุหลัก สาเหตุแรกคือ สาเหตุทางสังคม เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาการศึกษา ปัญหาการว่างงาน การติดยาเสพติด การหารายได้ด้วยการค้ายาเสพติด การเลียนแบบพฤติกรรมสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยอบายมุข และปัญหาด้านทัศนคติส่วนบุคคลอื่น ๆ เช่น การต้องการทำงานง่าย ๆ แต่ได้เงินมาก เป็นต้น สำหรับสาเหตุประการที่สองคือ สาเหตุจากปัญหาในกระบวนการยุติธรรมของไทยเองที่ไม่สามารถปฏิบัติให้สอดคล้องกับทฤษฎีการลงโทษทางทัณฑวิทยา ทั้ง 4 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีแก้แค้นทดแทน ทฤษฎีป้องปรามการกระทำผิด ทฤษฎีตัดโอกาสในการกระทำผิด และทฤษฎีแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดได้ อันเนื่องมาจากปัญหาการกำหนดโทษที่ไม่เหมาะสมกับผู้กระทำผิดซึ่งมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ข้อจำกัดในการใช้และการขาดโทษและมาตรการที่ศาลจะสามารถนำมาปรับใช้กับผู้กระทำผิดได้อย่างเหมาะสม การขาดข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้กระทำผิดและพฤติการณ์การกระทำผิดที่จะนำมาใช้ประกอบดุลยพินิจกำหนดโทษของศาล ข้อขัดข้องในการบังคับใช้กฎหมายลงโทษผู้กระทำผิดซ้ำ ปัญหาผู้กระทำผิดไม่ได้รับโทษเต็มตามคำพิพากษาเนื่องจากได้รับการพักการลงโทษ ลดวันต้องโทษ หรือได้รับพระราชทานอภัยโทษ รวมถึงการที่กระบวนการยุติธรรมไทยไม่สามารถดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดได้อย่างเต็มที่อันเนื่องมาจากปัญหาทางกฎหมาย เช่น การขาดกฎหมายกำหนดวัตถุประสงค์และกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม และปัญหาทางปฏิบัติอื่น ๆ อีก เช่น การขาดแคลนกำลังเจ้าหน้าที่และงบประมาณ เป็นต้น ซึ่งทุกปัญหาเมื่อเกิดขึ้นร่วมกันแล้วส่งผลให้กระบวนการยุติธรรมไทยไม่เป็นไปตามทฤษฎีทัณฑวิทยาใด ๆ เลย และจึงส่งผลต่อเนื่องไปถึงการกระทำผิดกฎหมายซ้ำของผู้กระทำผิดในประเทศไทย ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงเสนอให้มีการปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของไทยให้อยู่ภายในกรอบของทฤษฎีทัณฑวิทยาทั้ง 4 ทฤษฎีให้มากยิ่งขึ้น ด้วยการแก้ไข

กฎหมาย 5 เรื่อง คือ 1) ให้มีการปรับปรุงกฎหมายอาญาที่มีอัตราโทษโดยเฉพาะโทษปรับให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน 2) ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจกำหนดโทษของศาลให้สอดคล้องและเป็นไปตามทฤษฎีทัณฑ์โทษวิทยามากยิ่งขึ้น 3) ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับโทษและวิธีการคุมประพฤติผู้กระทำผิดทั่วไปและผู้กระทำผิดซ้ำให้มีมาตรการทางเลือกที่ศาลจะสามารถนำมาปรับใช้ได้มากขึ้นและให้มาตรการต่าง ๆ มีประสิทธิภาพในการป้องกันและตัดโอกาสในการกระทำผิดซ้ำ รวมถึงการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดได้มากยิ่งขึ้น 4) ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานราชทัณฑ์และการปฏิบัติงานคุมประพฤติให้เป็นไปในแนวทางแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดอย่างเต็มรูปแบบ และ 5) เสนอให้มีการพักการลงโทษและการพระราชทานอภัยโทษ ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาการแก้ไขฟื้นฟูตนเองของผู้กระทำผิดและความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำแต่ละรายให้มากยิ่งขึ้น

สุรกาญจน์ ชาวคำ (2558) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดเรือนจำกลางเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางเชียงราย เพื่อเสนอแนะแนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลางเชียงราย ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 20 ตัวอย่าง รวมทั้งศึกษาเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางเชียงราย ได้แก่ 1.1) ปัจจัยส่วนบุคคล ผู้กระทำผิดซ้ำมีอายุระหว่าง 26-57 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปและอาชีพเกษตรกร 1.2) ปัจจัยจำนวนครั้งที่กระทำความผิดและฐานกระทำความผิด ผู้ต้องขังคดียาเสพติด มีจำนวนการกระทำผิดสูงสุด คือ มากกว่า 5 ครั้ง และพบน้อยที่สุด คือจำนวน 2 ครั้ง อยู่ฐานความผิดเสพและครอบครองเพื่อจำหน่าย 1.3) ปัจจัยทางจิตวิทยา พบว่ามีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ 3 ด้าน คือ การรับรู้ผลของการทำผิดทางกฎหมาย ส่วนใหญ่ มีระดับการรับรู้ถึงผลของการกระทำผิดกฎหมาย โดยมีการวางแผนการกระทำความผิดก่อนเสมอ และคิดว่าการลงโทษไม่รุนแรง ติดคุกไม่นานก็ได้รับการปล่อยตัวหรือมีการประกันตัว วิถีชีวิต ทางศาสนา มีการปฏิบัติตามแนวทางศาสนาแต่ไม่ได้ยึดติดกับศาสนา และกฎเกณฑ์ทางสังคม คือ ถูกสังคมตีตราถึงความด้อยต่ำ และฐานะทางเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน 1.4) ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ด้านครอบครัว ส่วนใหญ่มีครอบครัวขนาดใหญ่มีสมาชิกอยู่ด้วยกันหลายคนและมีปัญหาไม่มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ด้านเศรษฐกิจ มีรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายและด้านสังคม กลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจะมีการซื้อขายยาเสพติดในลักษณะเครือข่าย และ 1.5) ปัจจัยแวดล้อม ผู้กระทำผิดภายในเรือนจำ ได้แก่ ด้านสังคมสภาพแวดล้อมในเรือนจำ มีการสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะเป็นเครือข่ายช่วยเหลือกัน นับถือแบบพี่น้อง มีการฝึกวิชาชีพ มีสถานพยาบาลดูแลเมื่อเจ็บป่วย มีการดูแลเรื่องการกินอยู่หลับนอน และมีการให้เข้าพบหรือเยี่ยมผู้กระทำผิด ด้านพฤติกรรม

ของผู้กระทำความผิดซ้ำคดียาเสพติด มีพฤติกรรมการกระทำผิดคดียาเสพติด 4 ขั้นตอน คือ การขยายเครือข่ายยาเสพติดในเรือนจำ การสร้างเครือข่ายยาเสพติด การสำรวจแหล่งขยายยาเสพติด และการขยายยาเสพติดกับการติดคุกซ้ำ และ 2) แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำกลางเชียงราย พบว่า 2.1) ด้านครอบครัว คำนึงถึงความรู้สึกของแต่ละคน รับฟังปัญหาของทุกคน 2.2) ด้านเศรษฐกิจ จัดหาแหล่งงานตามความชำนาญของแต่ละคน เพียงแต่มีการควบคุมและกำกับดูแลพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง 2.3) ด้านสังคมสภาพแวดล้อม ผู้นำชุมชนควรจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด มีการจัดระเบียบทางสังคมในการควบคุม กำกับ ดูแล และลงโทษผู้กระทำผิดและผู้มีส่วนร่วมรู้เห็น และ 2.4) ด้านกฎหมาย ควรมีการเพิ่มโทษให้หนักขึ้น โดยเฉพาะผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ รวมทั้งมีการเผยแพร่โทษทางเครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ และจัดตั้งหน่วยงานของรัฐเข้ามาปราบปรามเจ้าหน้าที่ที่ทำงานทุจริต

โสฬส สุวรรณโณม (2558) ได้ทำการศึกษาปัจจัยต่างๆ ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยโครงสร้างทางสังคม ปัจจัยกระบวนการทางสังคม และปัจจัยกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำพิเศษพัทยา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ต้องขังกระทำผิดตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไปในคดียาเสพติดทุกประเภท จำนวน 212 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมของปัจจัยโครงสร้างทางสังคมนั้น ผู้ต้องขังมีความเป็นอยู่ สถานะการเงินและสังคมแวดล้อมในระดับดี ในภาพรวมของปัจจัยกระบวนการทางสังคม ผู้ต้องขังมีประสบการณ์และความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย ในภาพรวมของปัจจัยกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ผู้ต้องขังได้รับการขัดเกลาทางสังคมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ พบค่าความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำของปัจจัยกระบวนการทางสังคม ($r = 0.18$) และพบค่าความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงของปัจจัยโครงสร้างทางสังคม ($r = 0.78$) นอกจากนี้ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโครงสร้างทางสังคม ด้านกระบวนการทางสังคม และด้านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม กับจำนวนครั้งในการกระทำผิดซ้ำ ระยะเวลาในการกระทำผิดซ้ำ และสาเหตุในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำพิเศษพัทยา

กรวรรณ คำกรเกตุ (2559) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยของผู้ต้องขังในเรือนจำโครงสร้างเบา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยแบบเข้มข้นของผู้ต้องขังในเรือนจำโครงสร้างเบาให้เหมาะสมต่อผู้ต้องขัง ด้วยวิธีการศึกษาเอกสารและแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับแนวทางการดำเนินงานของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ อีกทั้งยังได้เก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ จำนวน 4 คน และการสนทนากลุ่มย่อยกับกลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านโปรแกรม

การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยในเรือนจำโครงสร้างเบา จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 8 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่นำไปสู่แนวทางการพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยแบบเข้มข้น แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเจ้าหน้าที่ พบว่า ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ขาดแคลนด้านอัตรากำลัง โดยเฉพาะกลุ่มเจ้าหน้าที่ด้านการแก้ไข นักวิชาชีพต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโปรแกรมฯ จึงเป็นเจ้าหน้าที่ด้านควบคุมแทนเจ้าหน้าที่ด้านการแก้ไข จึงได้มีการจัดอบรมทักษะและทัศนคติของเจ้าหน้าที่ แต่พบปัญหาเรื่องของระยะเวลาฝึกอบรมอาจสั้นเกินไป ทำให้ไม่ได้รับความรู้ที่เพียงพอ อีกทั้งพบว่า โปรแกรมขาดความต่อเนื่องส่งผลต่อสภาพจิตใจของเจ้าหน้าที่และกระทบต่อความต่อเนื่องในการทำงาน เมื่อมีช่วงเวลาเว้นระยะแต่ละรุ่นของโปรแกรมต้องกลับไปปฏิบัติงานที่เรือนจำเดิม ดังนั้นจึงนำมาสู่แนวทางการพัฒนาเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านโปรแกรมฯ นี้ ควรเป็นเจ้าหน้าที่ด้านการบำบัดแก้ไข และผู้ร่วมสนทนากลุ่มเล็งเห็นให้ควรเพิ่มระยะเวลาการฝึกอบรมเพื่อประสิทธิภาพในการอบรมเจ้าหน้าที่และการดำเนินงานของโปรแกรมควรมีความสม่ำเสมอตามแผนงานที่วางไว้เพื่อไม่ให้กระทบต่อภาคส่วนอื่น ๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่เองด้วย 2) ด้านการดำเนินงานโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยแบบเข้มข้น โปรแกรมฯ มีทั้งในเรือนจำระบบปิดและแบบเข้มข้นในเรือนจำระบบเปิด พบว่า โปรแกรมทั้งสองแตกต่างกัน ทั้งด้านระยะเวลา สถานที่ วิธีการดำเนินงาน หลักสูตรจากโปรแกรมฯ แบบเข้มข้น พบปัญหาเรื่องเอกสารหลายขั้นตอน จึงทำให้การดำเนินงานด้านเอกสารเกิดความล่าช้า ส่งผลให้ผู้ต้องขังไม่ได้รับการปล่อยตัว ติดค้างอยู่ในเรือนจำ และปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์ในการดำเนินงาน อีกทั้งสาขาวิชาชีพในโปรแกรมไม่มีความหลากหลาย จึงนำมาสู่แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโปรแกรม โดยควรมีการเตรียมเอกสารของผู้ต้องขังให้พร้อมและสมบูรณ์ก่อนนำตัวผู้ต้องขังเข้าสู่โปรแกรม และเพิ่มงบประมาณในเรื่องอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องขังด้วย อีกทั้งสาขาวิชาชีพของโปรแกรมฯ ควรนำรูปแบบของต่างประเทศมาปรับให้สอดคล้องกับประเทศไทยทั้งประเทศ อังกฤษมีรูปแบบการฝึกอบรมและสาขาวิชาที่กว้างขวางกว่า และมีใบประกาศนียบัตรรับรอง โดยประเทศไทยมีวิชาชีพเน้นหลักทางการเกษตรที่ติดอยู่แล้ว หากกำหนดแนวทางการพัฒนาให้โปรแกรมฯ ทางด้านวิชาชีพให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จะประสบความสำเร็จขึ้นไปอีก 3) ด้านสถานที่ พบว่า เรือนจำชั่วคราวเป็นสถานที่ที่มีความร่มรื่น กว้างขวาง และสวยงาม โดยบุคคลภายนอกสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมและถือเป็นการจำลองการใช้ชีวิตในชุมชนสังคม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการแก้ไขผู้กระทำความผิดโดยใช้ชุมชน แต่ทั้งนี้ ยังพบปัญหา การขาดแคลนเรือนนอน สถานที่ไม่พร้อมสำหรับการดำเนินงาน โปรแกรมที่ผ่านมาแก้ไข้ปัญหา ด้วยการสร้างเรือนนอนพร้อมด้วยการดำเนินงานโปรแกรม จึงเกิดแนวทางการพัฒนาปัจจัยทางด้านสถานที่ โดยเห็นสมควรให้กรมราชทัณฑ์มีการจัดเตรียมสถานที่เรือนนอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนเริ่มดำเนินโครงการ และเรื่องระบบรักษาความปลอดภัยให้มีอาณาเขตมากขึ้น และ 4) ประเด็นด้านผู้ต้องขัง คุณสมบัติของผู้ต้องขังในรุ่นแรก

ของโปรแกรมอยู่ในหลักเกณฑ์การพักการลงโทษ ถือว่าได้ผลออกมาในแนวโน้มที่ดีและมีอัตราการกระทำผิดซ้ำน้อยแต่อนาคตจะให้ผู้ต้องขังใกล้ชิดอยู่ในทุกกลุ่มเข้าสู่โปรแกรมนี้ โดยพบปัญหาผู้ต้องขังบางราย มีปัญหาด้านสุขภาพไม่ควรนำมาเข้าโปรแกรมฯ และเรือนจำไม่มีการประเมินความเสี่ยง การติดตามภายหลังปล่อยในกลุ่มผู้ต้องขังที่พ้นโทษ อีกทั้งปัจจัยด้านสังคมเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ยากต่อการควบคุมหากออกไปสู่สังคม แล้วยังเจอกับสภาพแวดล้อมเดิมอีก อาจทำให้กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก จึงนำมาสู่แนวทางการพัฒนาในด้านสุขภาพของผู้ต้องขังควรมีการตรวจสอบสภาพร่างกายให้ดีพร้อมก่อนสู่โปรแกรมฯ เพราะมีความเข้มข้นมาก ทั้งนี้ หากในอนาคตมีการขยายหลักเกณฑ์ของผู้ต้องขังเป็นทุกกลุ่มเข้าโปรแกรมควรเพิ่มระยะเวลาของโปรแกรมให้สอดคล้องกับกิจกรรมและการประเมินความเสี่ยงและติดตามหลังปล่อยอาจต้องมีการปรับเปลี่ยนกฎหมายให้สามารถสงเคราะห์ผู้ต้องขังหลังปล่อยได้ โดยนำหลักการของประเทศญี่ปุ่นมาร่วมพัฒนาโปรแกรมต่อไป

เตชา จินตกลสิการ (2560) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด จำนวน 169 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตรฐานวัดประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการกระทำผิดซ้ำ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการ ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้กระทำผิด และด้านการกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนการกระทำผิด 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังฯ มีจำนวน 5 ตัวแปร คือ ด้านครอบครัว ด้านสังคมและชุมชน ด้านความต้องการการยอมรับ ด้านสภาพปัญหาทางอาชญากรรม และด้านกายภาพ และ 3) ข้อเสนอแนะการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ พบว่า ควรจัดฝึกอบรมหรือฝึกวิชาชีพในด้านหรือสาขา ที่ตลาดแรงงานต้องการ การฝึกวิชาชีพควรดำเนินการอย่างจริงจัง และมีระยะเวลาการฝึกที่เหมาะสม ควรติดต่อผู้ประกอบการภาคเอกชนในการฝึกอบรมหรือฝึกวิชาชีพตามที่ภาคเอกชนต้องการให้กับผู้ต้องขัง ควรจัดสรรส่วนแบ่งผลกำไรจากการฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังที่ฝึกวิชาชีพอย่างเหมาะสม ควรจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ต้องขัง ปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ให้มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน เพื่อปรับปรุงแก้ไขพัฒนาทักษะวิชาชีพ ฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ต้องขังให้มีความพร้อมในการกลับคืนสู่สังคมภายนอก ควรจัดให้มีบ้านพักชั่วคราวสำหรับรองรับแรงงานผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัว และควรมีผู้รับผิดชอบติดตามประเมินผลภายหลังจากผู้ต้องขังปล่อยตัวพ้นโทษ

ธนภัทร วาธงชัย (2560) ได้ทำการศึกษาการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย สำหรับผู้ต้องขังที่มีแนวโน้มกระทำผิดซ้ำของเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยสำหรับผู้ต้องขังที่มีแนวโน้มกระทำผิดซ้ำ เพื่อศึกษาความคาดหวังในการดำเนินชีวิตหลังพ้นโทษของผู้ต้องขังที่เข้าร่วมโครงการ และหากระบวนการที่เหมาะสมเพื่อนำมาพัฒนาการดำเนินการของโครงการ ผลวิจัยพบว่า 1) โครงการนี้ เป็นโครงการที่จัดขึ้นที่เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร โดยมีผู้บัญชาการเรือนจำจัดดำเนินการให้ความรู้แก่ผู้ต้องขังดังกล่าว ในด้านกฎหมาย การคุมประพฤติ การใช้ชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ แหล่งให้การสงเคราะห์หลังพ้นโทษ หน่วยงานที่ให้บริการด้านสาธารณสุข แนวด้านอาชีพ และการปรับตัวสู่สังคม และการจัดกิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ 2) ความคาดหวังหลังพ้นโทษของผู้เข้าร่วมโครงการ คือ การได้กลับไปอยู่กับครอบครัว มีงานทำที่สุจริต กลับตัวเป็นคนดีของสังคม และคาดหวังการยอมรับจากครอบครัวและสังคมทั้งให้คำปรึกษาและให้กำลังใจ มีความคิดเห็นว่า โครงการนี้ดี ได้รับความรู้ในการดำเนินชีวิตหลังพ้นโทษ สร้างความมั่นใจ สร้างความเข้าใจครอบครัวและสังคมที่ให้โอกาสในการประพฤติตนเป็นคนดี และ 3) ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยผู้ต้องขัง คือ 3.1) การจัดตั้งหน่วยงานเป็นการเฉพาะสำหรับพัฒนาผู้พ้นโทษและประสานความร่วมมือจากภาคเอกชนในการช่วยเหลือผู้พ้นโทษ 3.2) กระทรวงยุติธรรม กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงแรงงาน ควรร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้พ้นโทษอย่างจริงจัง 3.3) การควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำ ควรเน้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังกับครอบครัว จัดฝึกวิชาชีพโดยเฉพาะสำหรับกลุ่มเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำ และ 3.4) ควรจัดบุคลากรวิชาชีพเฉพาะในการจัดโครงการฯ เป็นนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา หรือจัดอบรมเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการโครงการฯ เพื่อให้ความรู้ประสบการณ์ในการดำเนินการ

พัชรียา ก้อนแพง (2560) ได้ทำการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับความผูกพันทางสังคมและการควบคุมตนเองที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง เป็นศึกษาระดับการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับคดียาเสพติด อิทธิพลของปัจจัยทางด้านความผูกพันทางสังคม การควบคุมตนเองที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับคดียาเสพติด และหาแนวทางในการป้องกันมิให้ผู้ต้องขังที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดกลับมากระทำผิดซ้ำอีก กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ภูมิหลังของผู้ต้องขัง ปัจจัยด้านความผูกพันทางสังคม และปัจจัยด้านการควบคุมตนเอง ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ การกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติดภายในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา เคยกระทำผิดฐานใดบ้าง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีระดับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดสูง ซึ่งส่วนใหญ่กระทำผิดซ้ำในฐานความผิดครอบครองเพื่อจำหน่าย นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า ปัจจัยการคบเพื่อนมีผลต่อการกระทำผิดมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้าน

ประวัติการกระทำผิด ปัจจัยด้านการควบคุมตนเอง และปัจจัยด้านความผูกพันทางสังคม โดยเฉพาะความผูกพันกับครอบครัว ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะควรส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการขัดเกลาก่อนวัย (Socialization) จากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ และสนับสนุนด้านการศึกษา (School Program) เพื่อช่วยสร้างกลไกในการป้องกันความเสี่ยงในการกระทำผิด และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพได้ตามหลักทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Self-Control) ได้

นิติพล ธาระรูป (2562) ได้ทำการศึกษาการปฏิรูปเรือนจำผ่านกระบวนการพัฒนาพฤตินิสัยเพื่อคืนผู้ต้องขังสู่สังคม กรณีศึกษาเรือนจำอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานของเรือนจำในการพัฒนาพฤตินิสัยเพื่อคืนผู้ต้องขังสู่ชุมชน และเพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งคืนผู้ต้องขังกลับสู่สังคมของเรือนจำอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม กบอติตผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้บัญชาการเรือนจำ และกลุ่มเจ้าหน้าที่เรือนจำอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้พันโทฯที่ผ่านกระบวนการพัฒนาพฤตินิสัยของเรือนจำอำเภอนางรอง และกลับเข้าไปใช้ชีวิตในหมู่บ้านในจังหวัดบุรีรัมย์ และผู้แทนชุมชนหมู่บ้านในจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการดำเนินงานแบ่งได้เป็น 4 ระยะ ได้แก่ 1) การรับตัวผู้ต้องขัง 2) การดำเนินการพัฒนาพฤตินิสัย 3) เตรียมการปล่อยตัว และ 4) การดูแลหลังการปล่อยตัว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาพฤตินิสัยให้กับผู้ต้องขังให้มีความรู้ มีทักษะการประกอบอาชีพ มีสุขภาพดี สร้างสังคมอบอุ่น พัฒนาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม โดยนำระบบคณะกรรมการหมู่บ้านในเรือนจำดูแลผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นเรือนจำแห่งเดียวของประเทศที่ใช้รูปแบบดังกล่าว ทำให้ผู้ต้องขังมีอัตราการกระทำผิดกฎหมายซ้ำเพียงร้อยละ 11 และไม่พบสารเสพติดและสิ่งของต้องห้ามในเรือนจำ ร้อยละ 100 ทั้งนี้ สำหรับแนวทางการส่งคืนผู้ต้องขังกลับสู่สังคม พบว่า เรือนจำได้ทำการวางแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังรายบุคคล (Sentence Plan) ตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นแผนพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังขณะอยู่ในเรือนจำ และเมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษกลับสู่สังคม แต่ละหมู่บ้านจะมีแผนชีวิตหมู่บ้าน (Village Plan) ซึ่งเป็นแผนตามนโยบายของจังหวัดบุรีรัมย์คอยรองรับอยู่ ทำให้การดำเนินงานมีทิศทางที่ชัดเจนและสอดคล้องกัน เมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษออกไป หมู่บ้านก็มีแผนรองรับผู้พ้นโทษให้สังคมยอมรับ และเป็นคนดีของสังคมต่อไป

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

Rossegger et al. (2011) ได้ทำการศึกษาเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินและเปรียบเทียบเครื่องมือประเมินความเสี่ยงต่าง ๆ ถึงความแม่นยำเชิงทำนาย และการใช้ประโยชน์ในงานนิติจิตเวช กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้กระทำความผิดรุนแรงทางเพศ

ที่ถูกปล่อยตัวจากที่คุมขังในระหว่างปี 1994-1999 จำนวน 109 คน และได้รับการประเมินความเสี่ยงด้วยเครื่องมือต่าง ๆ ได้แก่ Psychopathy Checklist-Revised (PCL-R), Historical, Clinical, Risk Management-2 0 , Level of Service Inventory-Revised, Violence Risk Appraisal Guide และ the Swiss assessment instrument FOTRES ผลการวิจัยพบว่า เครื่องมือประเมินความเสี่ยงต่าง ๆ สามารถจำแนกระหว่างกลุ่มผู้กระทำผิดซ้ำกับกลุ่มผู้ที่ไม่ได้กระทำผิดซ้ำ และจากการวิเคราะห์ค่า ROC เกี่ยวกับพื้นที่ใต้โค้งในการบ่งบอกความถูกต้องแม่นยำของการพยากรณ์ มีค่าระหว่าง 0.70-0.84 จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การประเมินการใช้ประโยชน์ของเครื่องมือสำหรับการปฏิบัติด้านนิติจิตเวชต้องตรวจสอบเกณฑ์ทางด้านคุณภาพ เช่น พื้นที่การประยุกต์ใช้การประเมินความเสี่ยงเฉพาะ และข้อคำถามที่เป็นพลวัต เป็นต้น

Duwe and Freske (2012) ได้ทำการศึกษาการใช้โมเดลลดรอยแบบโลจิสติกเพื่อทำนายการกระทำผิดซ้ำทางเพศ เครื่องมือคัดกรองผู้กระทำผิดทางเพศของมินเนโซตา (MnSOST-3) โดยได้นำเสนอผลจากการปรับปรุงเครื่องมือวัด MnSOST-R ซึ่งเป็นเครื่องมือประเมินความเสี่ยงผู้กระทำผิดทางเพศที่ใช้กันอย่างกว้างขวาง นั่นคือ เครื่องมือวัด MnSOST-3 ประกอบด้วย 9 ข้อคำถาม โดยมี ข้อคำถาม 6 จาก 9 ข้อคำถาม สร้างขึ้นใหม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้กระทำผิดทางเพศสำหรับการตรวจสอบข้ามกลุ่ม จำนวน 220 คน และใช้กลุ่มตัวอย่างผู้กระทำผิดทางเพศที่ได้รับการปล่อยตัวจากคุกมินเนโซตา ระหว่างปี 2003-2006 ผลการวิจัยพบว่า เครื่องมือวัด MnSOST-3 มีการจำแนกเชิงทำนายในระดับสูง มีค่าพื้นที่ใต้โค้ง (AUC) อยู่ระหว่าง 0.796-0.821 นอกจากนี้ยังพบว่า เครื่องมือวัด MnSOST-3 สามารถเทียบเท่ากับอัตราการกระทำผิดซ้ำได้ดี ยกเว้นในกลุ่มผู้กระทำผิดที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด จากการวิจัยจึงแสดงให้เห็นว่า เครื่องมือวัด MnSOST-3 ยังคงมีประโยชน์ในการช่วยระบุตัวผู้กระทำผิดที่มีความเสี่ยงสูง โดยเฉพาะผู้กระทำผิดซ้ำทางเพศที่มีความเสี่ยงสูงมากกว่า 50% และจากผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน แสดงให้เห็นว่า เครื่องมือวัดมีระดับความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินที่เพียงพอ (ค่า ICC เท่ากับ 0.83)

Howard and Dixon (2013) ได้ทำการศึกษาการระบุการเปลี่ยนแปลงแนวโน้มของการกระทำผิดซ้ำรุนแรง ปัจจัยเสี่ยงพลวัตเชิงสาเหตุในปัจจุบันทำนายรุนแรงของ OASys งานวิจัยที่ผ่านการประเมินความเสี่ยงหลายระยะ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันเสี่ยงและการกระทำผิดซ้ำรุนแรง โดยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่หลายระยะของผู้ต้องขังชาวอังกฤษและเวลส์ (จำนวน 196,493 คน) ที่ได้รับการประเมินในทัณฑสถาน โดยใช้ระบบการประเมินผู้ต้องขัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความเที่ยงตรงเชิงทำนายของปัจจัย ความรุนแรงของ OASys ภายใต้เงื่อนไขการประเมินซ้ำ ผลการวิจัยพบว่า ผู้กระทำผิดซ้ำรุนแรง มีคะแนนโดยรวมจากการประเมินปัจจัยความรุนแรงที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้กระทำผิดซ้ำ และยังพบว่า คะแนนปัจจัยความรุนแรง และปัจจัยเสี่ยงส่วนใหญ่ ทั้งคะแนนเริ่มต้น และคะแนนการเปลี่ยนแปลงจากช่วงเริ่มต้น

จนถึงปัจจุบัน สามารถทำนายการกระทำผิดซ้ำได้ จากการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยความรุนแรง รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงเชิงพลวัต สามารถทำนายการกระทำผิดซ้ำรุนแรงได้ จากหลักฐานดังกล่าว การเปลี่ยนแปลงปัจจัยเสี่ยงมีผลต่อความเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำในอนาคต เชื่อมโยงกับการใช้การประเมินซ้ำ แสดงถึงความเที่ยงตรงเชิงทำนาย

McGrath et al. (2014) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาการประเมินความเสี่ยงผู้กระทำผิดทางเพศแบบเวอร์มอนท์ (VASOR-2) ในเครื่องมือวัดความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการประเมินความเสี่ยงผู้กระทำผิดทางเพศแบบเวอร์มอนท์ (VASOR) ในเครื่องมือวัดความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ จากโมเดลที่ทดสอบการปรับปรุงเครื่องมือวัด พบว่า มีความสมดุลง่ายอย่างมากระหว่างความง่ายในการนำไปใช้ ความเหมาะสมสอดคล้อง และความเที่ยงตรงภายใน และมีความแม่นยำเชิงทำนายสูงสุด ความแม่นยำเชิงทำนายทดสอบโดยการประสานข้อมูลรวมกันของประเทศแคนาดา และรัฐเวอร์มอนท์ (จำนวน 1,581 คน) จากการติดตามผลในช่วง 5 ปี ความแม่นยำเชิงทำนายสำหรับการกระทำผิดซ้ำทางเพศในเครื่องมือวัด VASOR-2 (ค่า AUC เท่ากับ 0.74) มีความใกล้เคียงกันกับเครื่องมือวัด VASOR (ค่า AUC เท่ากับ 0.71) นอกจากนี้ ยังพบว่า เครื่องมือวัด VASOR-2 เทียบได้กับอัตราการกระทำผิดซ้ำในทุกกลุ่ม ยกเว้นกลุ่มผู้กระทำผิดทางเพศที่มีความเสี่ยงสูง และเครื่องมือวัดแสดงให้เห็นถึงค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมินที่ดี (ค่า ICC เท่ากับ 0.88) ในส่วนของประโยชน์ของเครื่องมือวัด VASOR-2 มีข้อคำถามน้อยกว่า และคำชี้แนะในการให้คะแนนง่ายกว่าเครื่องมือวัด VASOR

Blais and Bonta (2015) ได้ทำการศึกษาการติดตามและการบริหารจัดการผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงสูง เป็นการริเริ่มของชาวแคนาดา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการใช้ประโยชน์ของการริเริ่มระดับชาติในการระบุผู้กระทำผิดรุนแรงและทางเพศที่มีความเสี่ยงสูงได้อย่างถูกต้อง และส่งเสริมการประยุกต์ใช้การกักขังอย่างเหมาะสมในประเทศแคนาดา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ต้องขังจำนวน 516 คน เปรียบเทียบกับผู้ต้องขังอันตราย จำนวน 58 คน และผู้ต้องขังระยะยาว จำนวน 129 คน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ และการวัดการประเมินความเสี่ยง ผลการวิจัยพบว่า ทั้งสามกลุ่มมีความใกล้เคียงกัน แต่สัดส่วนของผู้ต้องขัง 516 คน มีอัตราความเสี่ยงสูงหรือสูงมากที่จะกระทำผิดซ้ำ เมื่อเทียบกับระดับความเสี่ยงในการประเมินความเสี่ยงอัตราการกระทำผิดรุนแรง (รวมทั้งทางเพศ) มีอัตราเสี่ยงสูงกว่าเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ

Piquero et al. (2015) ได้ทำการศึกษาการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบของอายุ เพศชาติพันธุ์ และเชื้อชาติ ในฐานะเป็นปัจจัยเชิงทำนาย ของการกระทำผิดซ้ำรุนแรง โดยการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ปล่อยตัวแล้ว โดยเฉพาะผู้กระทำผิดซ้ำรุนแรง เป็นประเด็นนโยบายที่มีความสำคัญ คือ การทำความเข้าใจปัจจัยเสี่ยงทางด้านประชากรศาสตร์มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ดังกล่าวมีความสำคัญ ในการพัฒนาความเข้าใจทางทฤษฎีของความเสี่ยงของการกระทำ

ผิดซ้ำ จากผลการวิเคราะห์เมต้า พบว่า อายุ เพศ และเชื้อชาติ (ผิวขาว) มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำรุนแรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Babchishin et al. (2016) ได้ทำการศึกษาการใช้เครื่องมือวัดย่อย Static-2002R เพื่อทำนายการกระทำผิดซ้ำรุนแรงและทั่วไปในกลุ่มผู้กระทำผิดทางเพศ โดยกลุ่มผู้กระทำผิดทางเพศมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำมากกว่ากลุ่มผู้กระทำผิดอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือความเสี่ยงที่ใช้กันทั่วไป 2 แบบ (Static-99R และ Static-2002R) ในการทำนายการกระทำผิดซ้ำรุนแรงและทั่วไป และเพื่อพัฒนาความแม่นยำเชิงทำนายสำหรับผลลัพธ์ด้วยการปรับปรุงข้อคำถามจากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3,536 คน ที่เป็นผู้กระทำผิดทางเพศจากประเทศแคนาดา สหรัฐอเมริกา และยุโรป (อายุเฉลี่ย 39 ปี) ผลการวิจัยพบว่า เครื่องมือวัดย่อย Static-2002R องค์กรประกอบอาชญากรรมทั่วไป สามารถทำนายการกระทำผิดซ้ำทั้งรุนแรงและทั่วไปได้ดีกว่าเครื่องมือวัด Static-99R และ Static-2002R และสำหรับความเที่ยงตรงตามสภาพของเครื่องมือวัดใหม่ (BARR-2002R) พบว่า มีความสัมพันธ์กันสูงกับเครื่องมือประเมินความเสี่ยงอื่น ๆ สำหรับการกระทำผิดซ้ำทั่วไป เช่น เครื่องมือ Psychopathy Checklist-Revised (PCL-R) จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้ประเมินควรนำเครื่องมือวัด BARR-2002R ไปใช้เพื่อทำนายผู้กระทำผิดซ้ำรุนแรงและทั่วไปในกลุ่มผู้กระทำผิดทางเพศ และใช้ในการคัดกรองมิติทางด้านจิตวิทยาเกี่ยวกับแนวโน้มการต่อต้านสังคม

Fazel et al. (2016) ได้ทำการศึกษาปัจจัยการทำนายการกระทำผิดซ้ำรุนแรงก่อนปล่อยตัวจากที่คุมขัง การตรวจสอบเครื่องมือวัด โดยมีคนปล่อยตัวจากที่คุมขัง 30 ล้านคนทั่วโลกทุก ๆ ปี รวมถึงคนกลุ่มเสี่ยงสูงของคนที่ใช้ความรุนแรงกับผู้อื่น เนื่องจากการระบุตัวที่ไม่สม่ำเสมอและไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบการทำนายเชิงคลินิกเกี่ยวกับความเสี่ยงของการกระทำผิดรุนแรงในผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัว โดยได้ทำการจำแนกและเทียบกับมาตรฐานสำหรับการทำนายผลลัพธ์ที่สำคัญ คือ การกระทำผิดซ้ำรุนแรง ในช่วง 1-2 ปี ผลการวิจัยพบว่า มีผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวในประเทศสวีเดนระหว่างปี 2001-2009 จำนวน 47,326 คน พบว่า มีผู้กระทำผิดซ้ำรุนแรง จำนวน 11,263 คน โดยได้ทำการพัฒนาเครื่องมือวัด ประกอบด้วย 14 ข้อคำถาม ที่ใช้ทำนายการกระทำผิดซ้ำรุนแรง และทำการตรวจสอบกับอีกกลุ่มตัวอย่างหนึ่งพบว่า โมเดลแสดงให้เห็นถึงการวัดการจำแนกที่ดี สำหรับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำใน 1 ปี มีค่าความไว 76% และค่าความจำเพาะ 61% ค่าความน่าจะเป็นที่จะกระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นบวก 21% และค่าความน่าจะเป็นที่จะไม่กระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นลบ 95% ส่วนในช่วง 2 ปี มีค่าความไว 67% และค่าความจำเพาะ 70% ค่าความน่าจะเป็นที่จะกระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นบวก 37% และค่าความน่าจะเป็นที่จะไม่กระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นลบ 89% นอกจากนั้น ยังพบว่าบุคคลสามารถทำนายความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำได้ถึงร้อยละ 50 หรือมากกว่า ส่วนการใช้สารเสพติดและแอลกอฮอล์ ร้อยละ

88 จากการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ทำให้ได้โมเดลเชิงทำนายในกลุ่มผู้ต้องขังชาวสวีเดน ซึ่งสามารถช่วยสนับสนุนการตัดสินใจเกี่ยวกับการปล่อยตัว โดยสามารถระบุได้ถึงผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงต่ำที่จะเกิดการกระทำผิดซ้ำรุนแรงในอนาคต และผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิด การกระทำผิดซ้ำรุนแรง ซึ่งอาจจะมีประโยชน์ในแง่ของการบำบัดรักษาอาการเสพติดและปัญหา การดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับการประเมินในอนาคตมีความต้องการสำหรับกลุ่มประชากรอื่น ๆ และประเทศอื่น ๆ

Lee and Hanson (2016) ได้ทำการศึกษาปัจจัยเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำที่มีความสัมพันธ์กับประวัติการเข้ารับการรักษาทางจิตเวชในกลุ่มผู้กระทำผิดทางเพศ โดยปกติแล้วผู้กระทำผิดทางเพศมีแนวโน้มที่จะมีประวัติการเข้ารับการรักษาทางจิตเวชเมื่อเปรียบเทียบกับประชากรทั่วไป จึงมีความเป็นไปได้ว่า ประวัติการเข้ารับการรักษาทางจิตเวชเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดความริเริ่มของอาชญากรรมทางเพศ แต่ก็ยังไม่ชัดเจน อย่างไรก็ตามประวัติการเข้ารับการรักษาทางจิตเวชมีความสัมพันธ์กับปัจจัยเสี่ยงสำหรับการกระทำผิดซ้ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้กระทำผิดทางเพศที่มีการควบคุมจากชุมชน จำนวน 947 คน ผลการวิจัยพบว่า ประวัติการเข้ารับการรักษาทางจิตเวชช่วยเพิ่มอัตราการทำผิดซ้ำทางเพศ (ค่า Hazard ratio = 1.95) หลังจากควบคุมปัจจัยเสี่ยง ค่าความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผลการวิจัยสนับสนุนอิทธิพลทางอ้อมของประวัติการเข้ารับการรักษาทางจิตเวช ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างอาการทางจิตเวชและการกระทำผิดซ้ำซึ่งค้นกลางโดยความต้องการทางด้านอาชญากรรม (เช่น การกำกับตนเองต่ำ ความโดดเดี่ยว และการถูกกีดกันทางสังคม) ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการจำลองการศึกษาเพื่อยืนยันความสัมพันธ์ดังกล่าว และเพื่อทำความเข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างความเจ็บป่วยทางจิตและการกระทำผิดซ้ำสำหรับผู้กระทำผิดทางเพศ

ได้ทำการศึกษาการประเมินความเสี่ยงในผู้Lammers et al. (2018) กระทำผิดที่มีปัญหาการใช้สารเสพติด การศึกษาความเที่ยงตรงเชิงทำนายของเครื่องมือวัด HKT-30 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงทำนายของเครื่องมือประเมินความเสี่ยง ชาวดีดซ์ (HKT-30) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้กระทำผิดที่มีปัญหาการใช้สารเสพติด โดยนำข้อมูลผู้ป่วยและข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ ทั้ง 89 คน มาจากกระทรวงยุติธรรม ผลการวิจัยพบว่า คะแนนโดยรวม และคะแนนทางด้านคลินิกและด้านอนาคต สามารถทำนายการกระทำผิดซ้ำ อีก 1-2 ปีข้างหน้าได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการศึกษาครั้งนี้ จึงแสดงให้เห็นว่า เครื่องมือประเมินความเสี่ยง HKT-30 จึงเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ทำให้ทราบปัจจัยเสี่ยง และสามารถทำนายการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มประชากรที่กระทำผิดที่มีปัญหาการใช้สารเสพติดร่วมด้วย

Levenson (2018) ได้ทำการศึกษานโยบายการบริหารจัดการผู้กระทำผิดทางเพศและข้อเสนอแนะเชิงประจักษ์สำหรับการปฏิรูปฐานข้อมูล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงระบบ การบริหารจัดการผู้กระทำผิดทางเพศเชิงประจักษ์ผ่านการทำความเข้าใจผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ

เป้าหมาย และผลที่ตามมาจากกฎหมาย ผลการวิจัยพบว่า เครื่องมือประเมินความเสี่ยงใช้ปัจจัยที่มาจากการศึกษาวิจัยต่าง ๆ สามารถปรับปรุงเพื่อให้ระบุผู้กระทำความผิดทางเพศที่มีความเสี่ยงสูง ดังนั้น โปรแกรมการจัดกระทำที่มีความเข้มข้นหรือจำกัด สามารถจัดกระทำกับกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ที่ถือเป็นภัยคุกคามระดับสูงกับความปลอดภัยของชุมชน หลังจากที่ใช้เวลาอย่างเป็นอิสระในชุมชน แม้แต่ผู้กระทำความผิดที่มีความเสี่ยงสูงก็จะมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดซ้ำลดลง ซึ่งแนะนำว่า ช่วงระยะเวลาของการลงทะเบียนสามารถปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพและใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น สำหรับวิธีการในการประยุกต์ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของนโยบายสำหรับผู้กระทำความผิดทางเพศในแง่ของการใช้ประโยชน์ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อต้นทุน ประกอบด้วย 1) การใช้เครื่องมือประเมินความเสี่ยงในการจัดประเภทผู้กระทำความผิดและปรับเปลี่ยนการลงทะเบียน 2) การเอากลุ่มเยาวชนที่กระทำความผิดออกจากฐานข้อมูล และ 3) การจัดการจำกัดเขตที่อยู่อาศัย

Queslati et al. (2018) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของการกระทำผิดซ้ำในผู้ป่วยโรคจิตเภท จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า โรคจิตเภท เพิ่มความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ โดยอัตราการกระทำผิดซ้ำเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุปัจจัยเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ป่วยโรคจิตเภท กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาอย่างน้อย 1 ครั้ง ในหน่วยสถาบันนิติจิตเวชในโรงพยาบาลราชสี ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 1985 ถึง 31 ธันวาคม 2014 และจะต้องมีการกระทำผิดซ้ำในช่วงเวลาดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า มีปัจจัยเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำอยู่ 8 ปัจจัย นั่นคือ การอาศัยอยู่ในละแวกชุมชนเมืองที่แออัด มีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 4.86 เท่า การว่างงานมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำ 2.18 เท่า การไม่ได้อาศัยอยู่กับครอบครัวมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำ 1.36 เท่า การดื่มแอลกอฮอล์ มีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำ 4.89 เท่า การใช้สารเสพติดมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำ 6.01 เท่า การเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลสั้นกว่า 6 เดือน มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำ 1.79 เท่า การทานยาโรคจิตชนิดดั้งเดิมมีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ 4.81 เท่า และการได้รับ การบำบัดรักษาที่ไม่ดีมีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำ 10.42 เท่า จากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำมีลักษณะเป็นพลวัต การป้องกันการกระทำผิดซ้ำจึงมีความเป็นไปได้ โดยการประเมินควรเกี่ยวข้องกับทั้งผู้ป่วย ระบบการดูแลสุขภาพ ครอบครัวของผู้ป่วย สังคม และรัฐบาลด้วย

Van den Berg et al. (2018) ได้ทำการศึกษาคุณสมบัติเชิงทำนายของเครื่องมือประเมินความเสี่ยงของผู้กระทำความผิดทางเพศเชิงพลวัต การวิเคราะห์เมตาดา โดยเป็นการวิเคราะห์เมตาดาเพื่อรวบรวมองค์ความรู้เพื่อประเมินคุณสมบัติเชิงทำนายของเครื่องมือประเมินความเสี่ยงของผู้กระทำความผิดทางเพศเชิงพลวัต ซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อประเมินปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ จากการสืบค้น พบว่า มี 52 งานวิจัย โดยพบว่าเครื่องมือประเมินความเสี่ยงเชิงพลวัต มีคุณสมบัติเชิงทำนายขนาดเล็กไปจนถึงปานกลาง ซึ่งมีค่าอิทธิพลของโคเฮน อยู่ระหว่าง 0.71 (การ

กระทำผิดซ้ำทางเพศ) และ 0.43 (การกระทำผิดซ้ำรุนแรง) สำหรับความเที่ยงตรงเชิงทำนาย มีนัยสำคัญทางสถิติ นั้นแสดงให้เห็นว่า เครื่องมือประเมินความเสี่ยงเชิงพลวัตเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ซึ่งช่วยพัฒนาการบำบัดรักษาผู้กระทำผิดทางเพศได้ นอกจากนี้ ยังมีศักยภาพที่จะส่งเสริมการเลือกแนวทางการบำบัดรักษาอย่างเหมาะสม (มุ่งเน้นปัจจัยที่เกี่ยวข้อง) และสามารถช่วยในการประเมินผลอิทธิพลของการบำบัดรักษา

Viljoen et al. (2018) ได้ทำการศึกษาเครื่องมือประเมินความเสี่ยงช่วยจัดการและลดความเสี่ยงของความรุนแรงและการกระทำผิดซ้ำได้หรือไม่ การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ถึงแม้ว่าจะมีการเชื่อกันอย่างกว้าง ๆ ว่าเครื่องมือประเมินความเสี่ยงสามารถช่วยจัดการความเสี่ยงของความรุนแรงและการกระทำผิด ซึ่งยังไม่ชัดเจนว่ามีหลักฐานอะไรบ้างที่สนับสนุนความคิดดังกล่าว ดังนั้น จึงได้ทำการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ และได้ทำการสังเคราะห์เชิงพรรณนา จากการค้นงานวิจัยจาก 13 ฐานข้อมูล พบงานวิจัยทั้งที่ตีพิมพ์เผยแพร่และไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ จำนวน 73 เรื่อง (จำนวนผู้ป่วยจิตเวชและผู้กระทำผิด 31,551 คน และจำนวนสทวิชาชีพ 10,002 คน) ซึ่งได้อธิบายถึงความพยายามที่จะจัดการความเสี่ยงของสทวิชาชีพในการใช้เครื่องมือหรือประเมินความรุนแรงหรือการกระทำผิด ผลการวิจัยพบว่า 1) สทวิชาชีพไม่ได้นำเครื่องมือไปใช้หรือประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางการจัดการความเสี่ยงดังกล่าว 2) การใช้เครื่องมือสอดคล้องกับหลักการความเสี่ยงที่ทำให้บรรเทา และหลักการความต้องการถูกจำกัด และความต้องการมากมายไม่ได้จัดการ 3) มีหลักฐานไม่เพียงพอว่าเครื่องมือที่ประเมินความเสี่ยงหรือการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งข้อค้นพบผสมปนเปกัน และ 4) เครื่องมือมีประโยชน์ต่อการจัดการความเสี่ยงเมื่อหน่วยงาน นำวิธีการไปใช้อย่างระมัดระวัง และจัดหาเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรม และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยง

Yoon et al. (2018) ได้ทำการศึกษาปัจจัยทำนายการหยุดการกระทำผิดซ้ำ การศึกษาการตรวจสอบ SAPROF ในกลุ่มผู้กระทำผิดทางเพศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการประเมินปัจจัยป้องกันเชิงโครงสร้าง (SAPROF) ฉบับแปลภาษาเยอรมัน สำหรับความเสี่ยงรุนแรงในกลุ่มผู้กระทำผิดทางเพศที่เป็นผู้ใหญ่เพศชาย จำนวน 450 คน โดยใช้ฐานข้อมูลจากศูนย์การประเมินสำหรับผู้กระทำผิดรุนแรงและทางเพศในระบบทัณฑสถานชาวออสเตรเลีย โดยได้ทำการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมินและความเที่ยงตรงเชิงทำนาย รวมทั้งความเที่ยงตรงตามสภาพและเชิงทำนาย ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมินมีค่าปานกลางไปจนถึงดีมาก และมีความแม่นยำเชิงทำนายสำหรับผู้กระทำผิดซ้ำประเภทต่าง ๆ ขนาดเล็กจนถึงปานกลาง นอกจากนี้ ยังพบความสัมพันธ์ทางลบระหว่าง SAPROF และปัจจัยเสี่ยงด้วยการประเมินจาก SVR-20 ในขณะที่ SAPROF เป็นปัจจัยทำนายที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำในหลายประเภท จากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า SAPROF สามารถทำนายการหยุดการกระทำผิดซ้ำได้ ทั้งยังสนับสนุนการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดทางเพศ

Adjorlolo and Chan (2019) ได้ทำการศึกษาการประเมินความเสี่ยงของผู้กระทำผิดในประเทศกานา การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงจำแนกของ HCR-20V3 โดยความถี่ในการประเมินความเสี่ยงของการกระทำผิดเป็นที่ต้องการในด้านสุขภาพจิตและระบบยุติธรรมทางอาญาในประเทศทางตะวันตก อย่างไรก็ตาม ข้อมูลการประเมินความเสี่ยงและงานวิจัยในแถบทวีปแอฟริกา ยังไม่พบเห็นมากนัก ดังนั้น จึงทำการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงของการกระทำผิด ในประเทศกานา โดยมุ่งเน้นระบบยุติธรรมทางอาญา ระบบสุขภาพจิต และการเก็บบันทึกต่าง ๆ ข้อมูลได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้ต้องขัง ครอบครัว ผู้พิทักษ์ทางกฎหมาย และเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ด้วยการใช้คะแนนจากเครื่องมือวัด HCR-20V3 เพื่อจำแนกระหว่างผู้กระทำผิดซ้ำ (จำนวน 60 คน) และผู้ที่ไม่ได้กระทำผิดซ้ำ (จำนวน 60 คน) ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการให้คะแนน HCR-20V3 กับการกระทำผิดซ้ำ โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.35-0.69 สำหรับค่าพื้นที่ใต้โค้ง (AUC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.69-0.88 ในประเด็นด้านประวัติและการให้คะแนนส่วนที่เกี่ยวข้องได้ผลดี และมีค่าความไวและความจำเพาะ ดังนั้น ในการริเริ่มการประเมินความเสี่ยงเชิงโครงสร้าง ในประเทศกานาได้แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของเครื่องมือการประเมินความเสี่ยง ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ

Cornish et al. (2019) ได้ทำการศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านคลินิกของเครื่องมือ Forensic Psychiatry and Violence Oxford (FoVOx) โดยการประเมินความเสี่ยงช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการรับเข้าและออกจากโรงพยาบาลจิตเวช รวมทั้งสนับสนุนการบำบัดรักษาและการดูแลจัดการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเครื่องมือประเมินความเสี่ยง FoVOx เกี่ยวกับความสามารถในการยอมรับความเป็นไปได้ และเชิงการปฏิบัติ โดยนำเอาคะแนน FoVOx มาเปรียบเทียบกับประเมินความเสี่ยงทางด้านคลินิก ผลการวิจัยพบว่า คะแนน FoVOx ทำให้เกิดความเสียหายของการกระทำผิดซ้ำรุนแรงใน 2 ปี หลังจากปล่อยตัวจากโรงพยาบาล รวมทั้งคาดการณ์ว่ามีจำนวน 12 คน จาก 84 คน ที่กลับไปกระทำผิดซ้ำตั้งแต่ปล่อยตัว จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า นักคลินิกในการบริการนิติจิตเวช กล่าวว่า เครื่องมือประเมินความเสี่ยง FoVOx มีความเป็นไปได้สามารถนำไปปฏิบัติได้และง่ายต่อการนำไปใช้

Eke et al. (2019) ได้ทำการศึกษาการตรวจสอบเครื่องมือความเสี่ยง ของผู้กระทำผิดเกี่ยวกับสื่อลามกเด็ก โดยเครื่องมือดังกล่าวเป็นเครื่องมือที่มีโครงสร้าง จำนวน 7 ข้อ ในการประเมินแนวโน้มของผู้กระทำผิดทางเพศในอนาคตในระยะติดตามผล 5 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบข้อมูลติดตามผล 5 ปี กับกลุ่มเพศชายที่กระทำผิดเกี่ยวกับสื่อลามกเด็ก จำนวน 80 คน แม้ว่าอำนาจทางสถิติจะมีค่าต่ำ แต่ผลการวิจัยสามารถเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับการพัฒนาเครื่องมือได้ โดยเครื่องมือดังกล่าวมีความแม่นยำในการทำนายต่ำสำหรับการกระทำผิดซ้ำทางเพศ ในกลุ่มรวม (เปรียบเทียบพื้นที่ใต้กราฟ ค่า AUC เท่ากับ .70 และ .74) แต่ค่าดังกล่าวไม่มี ความแตกต่างกัน ดังนั้น การผสมผสานกลุ่มตัวอย่างในระยะการพัฒนาเครื่องมือและกลุ่มตัวอย่าง ในระยะของการ

ตรวจสอบเครื่องมือ พบว่า เครื่องมือดังกล่าวสามารถทำนายการกระทำผิดซ้ำ ทางเพศได้ (ค่า AUC เท่ากับ .72) และการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับสื่อลามกเด็ก (ค่า AUC เท่ากับ .74) ด้วยค่าความแม่นยำที่ใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่า เครื่องมือความเสี่ยงของผู้กระทำผิดเกี่ยวกับ สื่อลามกเด็กสามารถทำนายผลลัพธ์ของการกระทำผิดซ้ำทางเพศหรือสื่อลามกเด็กได้

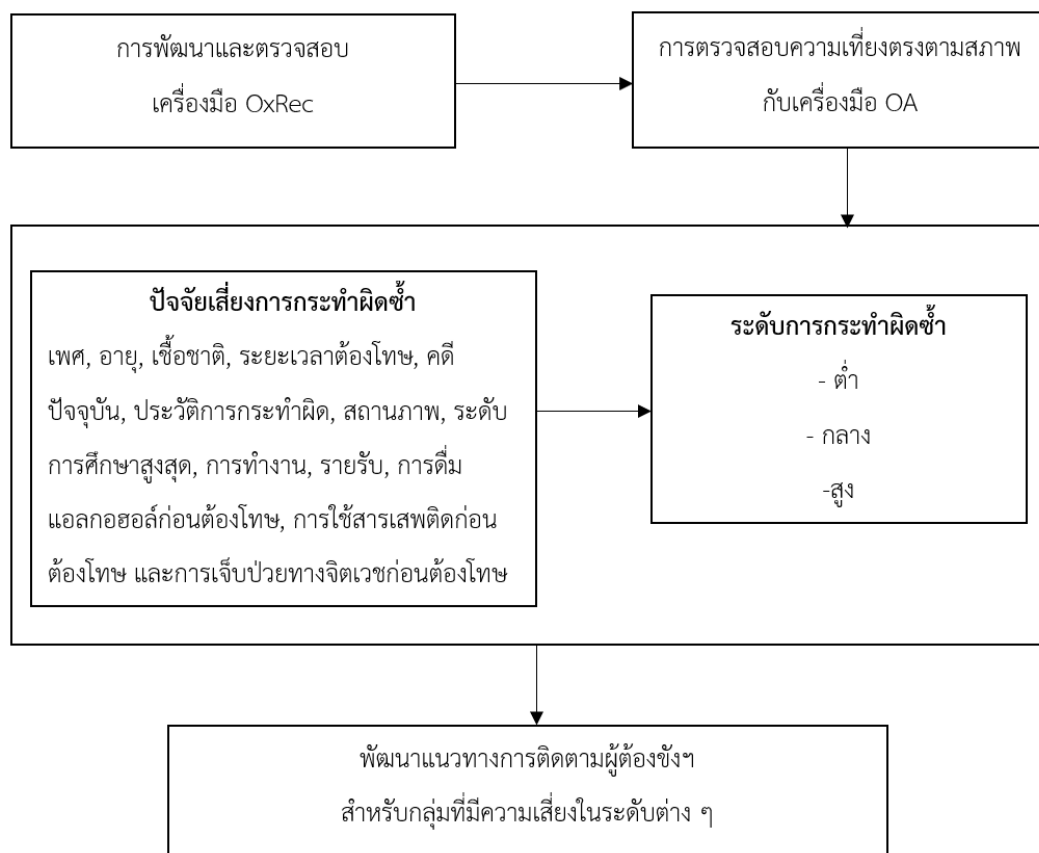
Fazel et al. (2019) ได้ทำการศึกษาปัจจัยการทำนายของการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ต้องขัง และบุคคลที่อยู่ในช่วงคุมประพฤติ การศึกษาตรวจสอบกับชาวออสซี่ (OxRec) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ OxRec และวิเคราะห์ปัจจัยทำนายที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระดับชาติกับกลุ่มผู้กระทำผิดทั้งหมดในปี 2011-2012 ในประเทศเนเธอร์แลนด์ (โดยเป็นบุคคลที่ถูกปล่อยตัว จำนวน 9,072 คน และบุคคลในช่วงคุมประพฤติ จำนวน 6,329 คน) โดยได้ติดตามข้อมูลการกระทำผิดซ้ำมากกว่า 2 ปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 30 ในกลุ่มผู้ต้องขัง และอายุมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 34 ในกลุ่มคุมประพฤติ ปัจจัยการทำนายสำหรับเครื่องมือประเมินความเสี่ยง (OxRec) ซึ่งได้สกัดจากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยหน่วยงานยุติธรรมทางอาญา และผลลัพธ์จากเจ้าหน้าที่ลงทะเบียนทางอาญา ผลการวิจัยพบว่า อัตราการกระทำผิดซ้ำในผู้ต้องขังชาวออสซี่ ร้อยละ 16 สำหรับผู้กระทำผิดซ้ำรุนแรง 2 ปี และร้อยละ 44 สำหรับผู้กระทำผิดซ้ำ 2 ปี พร้อมกับมีอัตราการกระทำผิดซ้ำต่ำในกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงคุมประพฤติ และพบว่า โมเดลเทียบกับมาตรฐานที่มีความเพียงพอ สามารถใช้ได้ในประเทศเนเธอร์แลนด์สำหรับบุคคลที่ได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำและบุคคลที่อยู่ในช่วงคุมประพฤติ เกี่ยวกับความเสี่ยงของความรุนแรงในอนาคตและการกระทำผิดซ้ำ แสดงให้เห็นว่า เครื่องมือประเมินความเสี่ยงมีปัจจัยทำนายที่เทียบเคียงกับเครื่องมือประเมินความเสี่ยงอื่น ๆ ได้

Ortega Campos et al. (2020) ได้ทำการศึกษาปัจจัยการทำนายความเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้กระทำผิดวัยรุ่นชาวสเปน การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่าง SAVRY และ YLS/CMI โดยเพื่อศึกษาการวิเคราะห์เปรียบเทียบของหลักฐานด้านความเที่ยงตรงเชิงทำนายของ SAVRY และ YLS/CMI ในการทำนายความเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มวัยรุ่น อายุ 14-18 ปี จำนวน 594 คน ที่ได้ยอมรับว่าได้กระทำผิด ผลการวิจัยพบว่า เครื่องมือทั้งคู่ มีความแม่นยำสูงในการทำนายการกระทำผิดซ้ำ และการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าพื้นที่ใต้โค้ง (AUC) ของเครื่องมือทั้งคู่ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างผลคะแนนจากเครื่องมือวัดทั้งสอง แต่มีค่าเฉลี่ยและค่าพื้นที่ใต้โค้งระหว่างกลุ่มวัยรุ่นที่กระทำผิดซ้ำกับกลุ่มวัยรุ่นที่ไม่ได้กระทำผิดซ้ำที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งสอง เครื่องมือวัด แต่จากผลการวิจัยมีผลที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานด้วย คือ ปัจจัยเสี่ยงเชิงพลวัตเป็นตัวทำนายที่ดีของการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มวัยรุ่น จากผลการวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่า พบหลักฐานเชิงประจักษ์ถึงความสามารถในการทำนาย และการทำหน้าที่ของเครื่องมือวัด SAVRY และ YLS/CMI ในบริบทของชาวสเปน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ พบว่า งานวิจัยในประเทศไทยยังไม่พบการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือประเมินความเสี่ยงที่นำมาใช้กับผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวในการประเมินการกระทำผิดซ้ำ แต่พบว่า มีการศึกษาค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการกระทำผิดซ้ำที่เกี่ยวข้องกับ คติยาเสพติด ส่วนงานวิจัยในต่างประเทศพบการศึกษาอย่างมากมายที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือประเมินความเสี่ยงที่นำมาใช้ในการประเมินการกระทำผิดซ้ำ โดยพบเครื่องมือวัดหลากหลายประเภท ทั้งเครื่องมือประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำทางเพศ ความรุนแรงอื่น ๆ เป็นต้น ดังนั้น การศึกษาการพัฒนาเครื่องมือประเมินความเสี่ยงที่นำมาใช้กับผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัว จึงเป็นการศึกษาเรื่องแรก ๆ ที่มีการศึกษาในประเทศไทย และจะเป็นประโยชน์อย่างมากทั้งในการคัดกรองการบำบัดรักษา การฟื้นฟูแก้ไขผู้กระทำผิดต่าง ๆ เป็นต้น

ส่วนที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการพัฒนากระบวนการประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ โดยศึกษาย้อนหลังในกลุ่มเรือนจำในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย รวมทั้งได้พัฒนาเกณฑ์คะแนนจุดตัดของแบบประเมินดังกล่าว จึงนำไปสู่การศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) และแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) ของกรมราชทัณฑ์ นอกจากนี้ จึงได้ศึกษาความเสี่ยงของผู้ต้องขังในการกระทำผิดซ้ำและปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ เพื่อนำมาพัฒนาเป็นแนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพื้นที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มที่มีความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ โดยกรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ส่วนที่ 7 สมมติฐานการวิจัย

1. ความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำที่ประเมินจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำที่ประเมินจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA)
2. เพศมีผลต่อระดับความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ
3. อายุมีผลต่อระดับความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ
4. เชื้อชาติมีผลต่อระดับความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ
5. ระยะเวลาต้องโทษมีผลต่อระดับความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ
6. คดีปัจจุบันมีผลต่อระดับความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ
7. ประวัติการกระทำผิดมีผลต่อระดับความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ
8. สถานภาพมีผลต่อระดับความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ
9. ระดับการศึกษาสูงสุดมีผลต่อระดับความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ
10. การมีงานทำมีผลต่อระดับความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ

11. รายรับมีผลต่อระดับความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ
12. การดื่มแอลกอฮอล์ก่อนต้องโทษมีผลต่อระดับความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ
13. การใช้สารเสพติดก่อนต้องโทษมีผลต่อระดับความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ
14. การเจ็บป่วยทางจิตเวชก่อนต้องโทษมีผลต่อระดับความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ โดยศึกษาย้อนหลังในกลุ่มเรือนจำในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งได้ดำเนินการออกแบบวิธีการวิจัยเป็นหลายระยะ โดยเริ่มจากการศึกษาเชิงปริมาณด้วยการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ OxRec รวมทั้งพัฒนาเกณฑ์คะแนนจุดตัด เมื่อได้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเหมาะสม จึงนำไปสู่ การเปรียบเทียบความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำกับเครื่องมือแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำ ผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) จากนั้น จึงทำการศึกษาปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผล ต่อการกระทำผิดซ้ำ และท้ายที่สุดจึงนำมาพัฒนาเป็นแนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัว พันโทษที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มความเสี่ยง ในระดับต่าง ๆ ด้วยวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักโทษเด็ดขาดคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ที่กระทำผิดคดีอาญา มาตรา 276, หรือ มาตรา 288,289, 290 ที่จำคุกในเรือนจำ และทัณฑสถาน เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยจากข้อมูลผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศของกรมราชทัณฑ์ เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2564 มีจำนวนทั้งสิ้น 5,016 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. **กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ** คือ นักโทษเด็ดขาดคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ที่กระทำผิดคดีอาญา มาตรา 276, หรือ มาตรา 288,289, 290 ที่จำคุกในเรือนจำและทัณฑสถาน เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยนำข้อมูลผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ทั้งหมดของเรือนจำและทัณฑสถานในเขตกรุงเทพมหานคร

และปริมาณผล มาทำการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาให้สามารถเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร และมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ ดังนี้

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (1973) ซึ่งกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ .05 ดังสูตร

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

$$n = \frac{5016}{1+(5016)(0.05^2)} = 370$$

เมื่อ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อน โดยทั่วไปกำหนดที่ 0.05

เมื่อทำการคำนวณแล้ว พบว่า จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เพียงพอต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 370 คน และเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล หรืออาจมีการตอบแบบประเมินที่ไม่ครบถ้วน จึงได้เพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 10 จึงทำให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 407 คน โดยได้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล พบว่า ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย จำนวน 370 คน

2. กลุ่มตัวอย่างสำหรับกรวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านทัศนวิทยา ด้านอาชีวศึกษาและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน ขึ้นอยู่กับความอึดตัวของข้อมูล

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) และแบบสัมภาษณ์สำหรับการสนทนากลุ่ม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec)

สำหรับแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินดังกล่าวมาจากงานวิจัยต่าง ๆ (ได้แก่ Chang et al., 2015; Fazel et al., 2012; Fazel et al.,

2016; Fazel et al., 2019) โดยแบบประเมินนี้เป็นเครื่องมือที่ให้ใช้และเข้าถึงได้ที่เว็บไซต์ <https://oxrisk.com/oxrec/> ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรเพศ อายุ เชื้อชาติ ระยะเวลาต้องโทษ คดีปัจจุบัน (ดัชนีความรุนแรง) ประวัติการก่อคดีรุนแรง สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด การมีงานทำ รายรับ ประวัติการใช้แอลกอฮอล์ก่อนต้องโทษ ประวัติการใช้สารเสพติดก่อนต้องโทษ ประวัติการเจ็บป่วยทางจิตเวชก่อนต้องโทษ เป็นต้น ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างข้อคำถามแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec)

0) ประวัติการกระทำผิดในคดีที่เกี่ยวกับความรุนแรง (คดีก่อนหน้าคดีปัจจุบัน)

ไม่มี มี ระบุ.....

00) การใช้สารเสพติด

ไม่ใช้ ใช้ ระบุชนิด/ปริมาณใช้ต่อวัน.....

ประวัติการใช้สารเสพติด (ก่อนหรือระหว่างถูกคุมขัง) (ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคเกี่ยวกับ drug/substance abuse)

2. แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA)

สำหรับแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) ผู้วิจัยนำมาจากกรมราชทัณฑ์ ใช้วัดระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ภูมิหลังส่วนบุคคลของผู้ต้องขัง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ประวัติการถูกดำเนินคดีอาญา อัตราโทษสูงสุด และสาเหตุการกระทำผิด และส่วนที่ 2 การปฏิบัติในเรือนจำ ได้แก่ การผ่านการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ในเรือนจำ ชั้นผู้ต้องขัง การได้รับประโยชน์จากเรือนจำ การถูกลงโทษวินัยในเรือนจำ การมีประวัติกระทำผิดทางอาญา ในเรือนจำ และการเป็นผู้ต้องขังเจ็บป่วยในเรือนจำ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างข้อคำถามแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการ

ปล่อยตัว (OA)

0) สาเหตุการกระทำผิดจากการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในคดีที่ศาลตัดสินตามคำพิพากษาครั้งแรก

- กระทำผิดมืออาชีพ/โดยสันดาน
- กระทำผิดโดยไตร่ตรองไว้ก่อน
- กระทำผิดเพราะยาเสพติด/สุรา/ของมีนเมา
- กระทำผิดเพราะโกรธแค้น/บันดาลโทสะ
- กระทำผิดเพราะยากจน/ต้องการเงิน
- กระทำผิดเนื่องจากมีปัญหาทางจิต/มีอาการทางจิต
- กระทำผิดเพราะความประมาท/พลั้งพลาด

00) เคยถูกลงโทษทางวินัยในเรือนจำ

- เคย ไม่เคย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ 2 ฉบับที่แตกต่างกัน ได้แก่ แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) และแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) โดยผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาและปรับปรุง โดยมีรายละเอียดขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งคำอธิบายเกี่ยวกับแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) และแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA)

ขั้นตอนที่ 2 นำแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) ของกรมราชทัณฑ์มาปรับใช้ให้เหมาะสม ในกรณีที่เครื่องมือวัดเป็นฉบับภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) มาทำการแปลให้เป็นฉบับภาษาไทย แล้วนำแบบประเมินทั้งสองฉบับดังกล่าวเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจน และความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสม จึงได้เป็นแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ที่เป็นฉบับร่าง และแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA)

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านนิติวิทยาศาสตร์ และงานยุติธรรม และด้านการวัด จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ว่ามีความครอบคลุม ความชัดเจน และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ พร้อมทั้งทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาปรับข้อคำถาม กรณีที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ต่ำกว่า 0.50 (Rovinelli & Hambleton, 1976)

3. แบบสัมภาษณ์สำหรับการสนทนากลุ่ม

โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านพันธุวิทยา ด้านอาชญาวิทยาและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน ขึ้นอยู่กับความอึดตัวของข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) ซึ่งในขั้นตอนนี้เป็นการดำเนิน การวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งเน้นศึกษาแนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสร้างแนวคำถามในลักษณะปลายเปิด แนวคำถามดังกล่าวเป็นเพียงแนวทางอย่างกว้าง ๆ เพื่อเป็นการชี้แนะถึงวิธีการตั้งคำถามให้กับผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลเท่านั้น ข้อคำถามดังกล่าวสามารถปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมได้ในขณะที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการสร้าง และตรวจสอบแนวคำถาม ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบในการสร้างแนวคำถามให้ครอบคลุมตามประเด็นสำคัญในการวิจัยและขอบเขตของการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องการศึกษาและเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยสร้างแนวคำถามหลักและแนวคำถามรองเพื่อใช้ในการสนทนากลุ่มกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยมีการเรียงลำดับคำถาม เนื้อหาของคำถามสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามลักษณะของผู้ให้ข้อมูล โดยอาศัยหลักการตั้งแนวคำถามที่เข้าใจง่าย และเป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลหลักแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้ทำการปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ในการให้ความเห็นถึงข้อคำถามถึงความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย เป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ว่ามีความครอบคลุมวัตถุประสงค์

และประเด็นสำคัญในการวิจัย จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิช่วยตรวจสอบแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 4 ผู้วิจัยทดสอบแบบสัมภาษณ์ดังกล่าว เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้องของการวิจัย ลำดับเนื้อหาสาระ และความสะดวกในการใช้แบบสัมภาษณ์ โดยการนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองถามกับกลุ่มเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ที่ไม่ได้เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อเป็นการฝึกผู้วิจัยในการสร้างคำถามย่อย และแก้ไขคำถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อผู้ให้ข้อมูลมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 5 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไขและจัดทำแบบฟอร์มแนวคำถามเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

จากขั้นตอนการสร้างแนวคำถามดังกล่าว สรุปแนวคำถามเบื้องต้นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีตัวอย่างแนวคำถามดังนี้

- ตัวอย่างแนวคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษที่ก่อคดี อุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาและระบบการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้อย่างไร ดังตัวอย่างคำถามดังนี้

“ในปัจจุบัน กรมราชทัณฑ์ได้มีระบบการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำอย่างไรบ้าง”

“ท่านคิดว่า การพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผลผู้ต้องขังฯ มีความสำคัญอย่างไรต่อผู้ต้องขัง และจะทำให้ผู้ต้องขังเกิดการพัฒนาหรือไม่ อย่างไร”

- ตัวอย่างแนวคำถามเกี่ยวกับข้อสังเกตหรือข้อค้นพบอื่น ๆ ดังตัวอย่างคำถามดังนี้

“ท่านคิดว่าอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ผู้ต้องขังเกิดการกระทำผิดซ้ำคืออะไร หรือมีอุปสรรคใดบ้างที่ท่านเห็นว่าควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ระบบการประเมินและการติดตามผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น”

“ท่านมีข้อคิดเห็น หรือมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประเมินและติดตามผลผู้ต้องขังเป็นอย่างไร”

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย โดยใช้หลักการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (data triangulation) ด้วยการตรวจสอบข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักบุคคลอื่น ๆ ที่แตกต่างกัน ผู้ให้ข้อมูลหลักแตกต่างกัน และระยะเวลาในการเก็บข้อมูลต่างกัน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้อาจมีความ

น่าเชื่อถือ และในขณะเดียวกันผู้วิจัยได้กลับไปยังผู้ให้ข้อมูลหลักระหว่างการสัมภาษณ์เป็นการตรวจสอบข้อมูลว่ามีความถูกต้องและเข้าใจตรงกันทั้งสองฝ่าย ซึ่งช่วยให้ข้อมูลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการขอรับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

2. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยถึงอธิบดีกรมราชทัณฑ์ เพื่อใช้ในการติดต่อขอความร่วมมือในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับเรือนจำและทัณฑสถานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งได้แนบรายละเอียดงานวิจัย และตัวอย่างเครื่องมือ

3. ผู้วิจัยได้นำหนังสืออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกรมราชทัณฑ์ ไปติดต่อกับเรือนจำและทัณฑสถาน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของเรือนจำ ทัณฑสถานแต่ละแห่ง เพื่อทำการแนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์และลักษณะของการวิจัย รวมทั้งชี้แจงรายละเอียดของการเก็บรวบรวมข้อมูล นับวันเวลาในการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และในกรณีที่ไม่สามารถเข้าเก็บข้อมูลด้วยตนเองได้ กรณีเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคและมีมาตรการห้ามคนภายนอกเข้าเรือนจำ เพื่อควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคสู่เรือนจำ ได้จัดส่งแบบประเมินความเสี่ยงฯ ดังกล่าวให้กับผู้ประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งนับวันเวลาในการรับแบบสอบถามกลับคืน

4. เมื่อครบกำหนดเวลานัด ผู้วิจัยเป็นผู้เข้าไปปรับแบบประเมินความเสี่ยงฯ ด้วยตนเองจากเรือนจำ ทัณฑสถาน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้นำแบบประเมินความเสี่ยงฯ ที่กรอกแล้วใส่ซองปิดผนึกและส่งมอบให้ผู้วิจัย จากนั้นผู้วิจัยจึงตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบประเมินความเสี่ยงฯ แต่ละชุด แล้วรวบรวมแบบประเมินนั้นเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

5. ในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนัดหมายผู้ให้ข้อมูลหลักตามเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมและตามความสะดวก โดยการสนทนากลุ่มทุกครั้ง ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ อธิบายกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การสนทนากลุ่มแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมง ทั้งนี้ระยะเวลาและจำนวนครั้งสามารถปรับเปลี่ยนได้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในแต่ละครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในเครื่องมือวัดแต่ละชุด และใช้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสมบูรณ์ มาดำเนินการวิเคราะห์ ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับเครื่องมือการวิจัยแต่ละชุด และนำคะแนนที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดังต่อไปนี้

1.1 การวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) รวมทั้งค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) และแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA)

1.2 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการแจกแจงปกติ โดยใช้ความเบ้ ความโด่ง และสถิติ Kolmogorov-Smirnov Test

1.3 การวิเคราะห์ความแม่นยำในการทำนายของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย ได้แก่ ค่าพื้นที่ใต้โค้ง ROC (Area Under Receiver Operating Characteristics Curve) ซึ่งสามารถคำนวณโดยใช้โปรแกรม SPSS ส่วนค่าความไว (Sensitivity) ค่าความจำเพาะ (Specificity) ค่าความน่าจะเป็นที่จะกระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นบวก (Positive Predictive Value: PPV) ค่าความน่าจะเป็นที่จะไม่กระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นลบ (Negative Predictive Value: NPV) ค่า Likelihood Ratio และค่าความถูกต้อง (Accuracy) สามารถคำนวณและพิจารณาได้จากตาราง 2X2 และสัญลักษณ์ a, b, c, d แทนจำนวนความถี่ของผลลัพธ์ที่ได้ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวินิจฉัยด้วยแบบประเมิน OxRec เทียบกับวิธีมาตรฐาน

ผลการวินิจฉัยด้วย แบบประเมิน OxRec	ผลการวินิจฉัยด้วยวิธีมาตรฐาน		รวม
	กระทำผิดซ้ำ	ไม่กระทำผิดซ้ำ	
ผลบวก (Positive)	a	b	a+b
ผลลบ (Negative)	c	d	c+d
รวม	a+c	b+d	a+b+c+d

หมายเหตุ: a คือ กลุ่มผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ และให้ผลบวกในการตรวจ หรือเรียกว่าผลบวกจริง (true positive)
b คือ กลุ่มผู้ต้องขังที่ไม่ได้กระทำผิดซ้ำ แต่ให้ผลบวกในการตรวจ หรือเรียกว่าผลบวกกลวง (false positive)
c คือ กลุ่มผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ แต่ให้ผลลบในการตรวจ หรือเรียกว่าผลลบกลวง (false negative)
d คือ กลุ่มผู้ต้องขังที่ไม่ได้กระทำผิดซ้ำ และให้ผลการตรวจเป็นลบ หรือเรียกว่าผลลบจริง (true negative)

ค่าความไว (Sensitivity) เป็นค่าสัดส่วนการตรวจพบผลบวก ในกลุ่มคนที่กระทำผิดซ้ำจริง และประเมินค่าออกมาเป็นค่าร้อยละ อยู่ระหว่าง 0-100 ตามสูตรดังนี้

$$\text{Sensitivity} = \frac{a}{a+c}$$

ค่าความจำเพาะ (Specificity) เป็นค่าสัดส่วนการตรวจพบผลลบ ในกลุ่มคนที่ไม่ได้กระทำผิดซ้ำ และประเมินค่าออกมาเป็นค่าร้อยละ อยู่ระหว่าง 0-100 ตามสูตรดังนี้

$$\text{Specificity} = \frac{d}{b+d}$$

ค่าความน่าจะเป็นที่จะกระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นบวก (PPV) เป็นค่าสัดส่วนของการเกิดการกระทำผิดซ้ำ ในกลุ่มคนที่ตรวจพบผลบวก และประเมินค่าออกมาเป็นค่าร้อยละ อยู่ระหว่าง 0-100 ตามสูตรดังนี้

$$\text{PPV} = \frac{a}{a+b}$$

ค่าความน่าจะเป็นที่จะไม่กระทำผิดพลาดเมื่อผลเป็นลบ (NPV) เป็นค่าสัดส่วนของการไม่เกิดการกระทำผิดพลาด ในกลุ่มคนที่ตรวจพบผลลบ และประเมินค่าออกมาเป็นค่าร้อยละ อยู่ระหว่าง 0-100 ตามสูตรดังนี้

$$NPV = \frac{d}{c+d}$$

ค่า Likelihood Ratio เป็นค่าอัตราส่วนความน่าจะเป็นของผลตรวจในกลุ่มคนที่กระทำผิดพลาดเทียบกับกลุ่มคนที่ไม่ได้กระทำผิดพลาด ประกอบด้วย

(1) ค่า Likelihood ratio positive (LR+) เป็นอัตราส่วนของค่าสัดส่วนผลบวกในกลุ่มคนที่กระทำผิดพลาด เทียบกับกลุ่มคนที่ไม่ได้กระทำผิดพลาด และประเมินค่าออกมาในรูปจำนวนเท่าตามสูตรดังนี้

$$LR+ = \frac{\frac{a}{a+c}}{\frac{b}{b+d}} = \frac{\text{sensitivity}}{1-\text{specificity}}$$

(2) ค่า Likelihood ratio negative (LR-) เป็นอัตราส่วนของค่าสัดส่วนผลลบในกลุ่มคนที่กระทำผิดพลาด เทียบกับกลุ่มคนที่ไม่ได้กระทำผิดพลาด และประเมินค่าออกมาในรูปจำนวนเท่าตามสูตรดังนี้

$$LR- = \frac{\frac{c}{a+c}}{\frac{d}{b+d}} = \frac{1 - \text{sensitivity}}{\text{specificity}}$$

ค่าความถูกต้อง (Accuracy) เป็นค่าสัดส่วนของผลบวกจริงและผลลบจริง เทียบกับจำนวนทั้งหมด และประเมินค่าออกมาเป็นค่าร้อยละ อยู่ระหว่าง 0-100 ตามสูตรดังนี้

$$\text{Accuracy} = \frac{a+d}{a+b+c+d}$$

1.4 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามสภาพ ระหว่างคะแนนจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) และคะแนนจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (Spearman rank correlation)

1.5 การวิเคราะห์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบลอจิสติก (Multiple logistic regression analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากการสนทนากลุ่มแต่ละครั้ง และใช้วิธีการแบบอุปนัย (Induction) คือ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสะท้อนคิด (Reflection) และการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) แล้วนำมาวิเคราะห์ พิจารณาความหมาย ตีความหาข้อสรุปและนำไปอธิบาย แนวทางการพัฒนาระบบประเมินและติดตามผู้ต้องขังฯ ให้สมบูรณ์มากขึ้น

การพิทักษ์สิทธิ์และจรรยาบรรณในการวิจัยในมนุษย์

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลจากผู้ต้องขังฯ และเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นการทดลองในมนุษย์ ดังนั้นเพื่อเป็นการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมวิจัย โดยทำเรื่องขออนุมัติโครงการวิจัยต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร โดยในการเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถบอกเลิกการเข้าร่วมโครงการเมื่อไรก็ได้ แม้ว่าโครงการจะยังไม่สิ้นสุดก็ตาม และผู้วิจัยต้องชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมวิจัยมีความมั่นใจว่าการบอกเลิกการร่วมโครงการวิจัย จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานหรือในด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมวิจัยต้องได้รับทราบว่าข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับ สำหรับการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นการสรุป ในภาพรวมเท่านั้น จะไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเป็นรายบุคคลภายหลังสิ้นสุดการวิจัย

บทที่ 4 ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ โดยศึกษาย้อนหลังในกลุ่มเรือนจำ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งได้ดำเนินการออกแบบวิธีการวิจัยเป็นหลายระยะ โดยเริ่มจากการศึกษาเชิงปริมาณด้วยการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ OxRec รวมทั้งพัฒนาเกณฑ์คะแนนจุดตัด เมื่อได้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเหมาะสม จึงนำไปสู่ การเปรียบเทียบความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำกับเครื่องมือแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำ ผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) จากนั้น จึงทำการศึกษาปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผล ต่อการกระทำผิดซ้ำ และท้ายที่สุดจึงนำมาพัฒนาเป็นแนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัว พันโทษที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มความเสี่ยง ในระดับต่าง ๆ ด้วยวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ดังนั้น จึงได้นำเสนอผลการวิจัยดังนี้

4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ข้อมูลการวิเคราะห์ความแม่นยำในการทำนายของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย

4.3 ข้อมูลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามสภาพ ระหว่างคะแนนร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) และคะแนนร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA)

4.4 ข้อมูลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ

4.5 ข้อมูลการวิเคราะห์แนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพันโทษที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ

4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ที่จำคุกในเรือนจำและทัณฑสถาน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 370 คน ได้ประเมินโดยใช้แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย และแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ที่จำคุกในเรือนจำและทัณฑสถานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 370 คน ที่ใช้แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ส่วนใหญ่อยู่ในเรือนจำกลางบางขวาง จำนวน 87 คน (ร้อยละ 23.5) รองลงมาคือ เรือนจำกลางคลองเปรม จำนวน 51 คน (ร้อยละ 13.8) ข้อมูลทั่วไปอื่น ๆ พบว่าส่วนใหญ่กระทำผิดคดีชีวิตและร่างกาย จำนวน 220 คน (ร้อยละ 59.5) เป็นเพศชาย จำนวน 317 คน (ร้อยละ 85.7) สัญชาติไทย จำนวน 361 คน (ร้อยละ 97.6) มีระยะเวลาต้องโทษ ตั้งแต่ 24 เดือนขึ้นไป จำนวน 359 คน (ร้อยละ 97.0) มีดัชนีความรุนแรง จำนวน 355 คน (ร้อยละ 95.0) ไม่มีประวัติการกระทำผิด จำนวน 288 คน (ร้อยละ 77.8) สถานภาพโสด จำนวน 240 คน (ร้อยละ 64.9) สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 219 คน (ร้อยละ 59.2) มีงานทำ จำนวน 297 คน (ร้อยละ 80.3) มีรายรับ ร้อยละ 20-80 จำนวน 196 คน (ร้อยละ 53.2) ไม่มีปัญหาการติดสุรา จำนวน 367 คน (ร้อยละ 99.2) และไม่ใช้สารเสพติด จำนวน 314 คน (ร้อยละ 84.9)

ตารางที่ 6 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) (n = 370)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เรือนจำ/ทัณฑสถาน		
เรือนจำกลางบางขวาง	87	23.5
เรือนจำกลางคลองเปรม	51	13.8
เรือนจำกลางนครปฐม	35	9.5
เรือนจำกลางสมุทรปราการ	39	10.5
ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง	40	10.8
เรือนจำพิเศษธนบุรี	32	8.6
เรือนจำจังหวัดนนทบุรี	30	8.1
ทัณฑสถานหญิงกลาง	20	5.4
เรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร	15	4.1
ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์	7	1.9
ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง	6	1.6

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ทัศนสถานหญิงธนบุรี	6	1.6
ทัศนสถานบำบัดพิเศษปทุมธานี	2	0.6
คดี		
ชีวิตและร่างกาย	220	59.5
เพศ	150	40.5
เพศ		
ชาย	317	85.7
หญิง	53	14.3
สัญชาติ		
ไทย	361	97.6
อื่น ๆ	9	2.4
ระยะเวลาต้องโทษ		
น้อยกว่า 6 เดือน	1	0.3
6-12 เดือน	3	0.8
12-24 เดือน	7	1.9
24 เดือนขึ้นไป	359	97.0
ดัชนีความรุนแรง		
ไม่มี	15	4.1
มี	355	95.9
ประวัติการกระทำผิดในคดีที่เกี่ยวกับความรุนแรง		
ไม่มี	288	77.8
มี	82	22.2
สถานภาพ		
โสด	240	64.9

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อื่น ๆ	123	33.2
ไม่ทราบสถานะ	7	1.9
การศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	219	59.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย	59	15.9
อนุปริญญา	17	4.6
ไม่ทราบ	75	20.3
การทำงาน		
ไม่มี	62	16.8
มี	297	80.3
ไม่มีข้อมูล	11	3.0
รายรับ		
ติดลบ	17	4.6
เท่ากับศูนย์	116	31.4
น้อยกว่าร้อยละ 20	38	10.3
ร้อยละ 20-80	196	53.0
มากกว่าร้อยละ 80	3	0.8
ประวัติการมีปัญหาติดสุราก่อนต้องโทษ		
ไม่ติด	367	99.2
ติด	3	0.8
ประวัติการใช้สารเสพติดก่อนต้องโทษ		
ไม่ใช้	314	84.9
ใช้	56	15.1
ประวัติการเจ็บป่วยทางจิตเวชก่อนต้องโทษ		
ปฏิเสธ	343	92.7

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
มีประวัติ	27	7.3

4.1.2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA)

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ที่จำคุกในเรือนจำและทัณฑสถานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 370 คน ที่ใช้แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในเรือนจำกลางบางขวาง จำนวน 87 คน (ร้อยละ 23.5) กระทำผิดคดีชีวิตและร่างกาย จำนวน 220 คน (ร้อยละ 59.5) เป็นเพศชาย จำนวน 317 คน (ร้อยละ 85.7) อายุที่กระทำผิดอยู่ระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 149 คน (ร้อยละ 40.3) สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และต่ำกว่า จำนวน 325 คน (ร้อยละ 87.8) ทำงานเกษตรกรรม/รับจ้าง จำนวน 180 คน (ร้อยละ 48.6) มีรายได้ 5,001-20,000 บาทต่อเดือน จำนวน 251 คน (ร้อยละ 67.8) มีประวัติการถูกดำเนินคดีครั้งแรก จำนวน 288 คน (ร้อยละ 77.8) มีอัตราโทษสูงสุดจำคุก 5-20 ปี จำนวน 169 คน (ร้อยละ 45.7) สาเหตุของการกระทำผิดคือ ความประมาท/พลั้งพลาด จำนวน 182 คน (ร้อยละ 49.2) ผ่านการอบรมหลักสูตร 40 คะแนนขึ้นไป จำนวน 110 คน (ร้อยละ 29.7) เป็นผู้ต้องขังชั้นเยี่ยม จำนวน 191 คน (ร้อยละ 51.6) ไม่ได้รับพิจารณาประโยชน์จากเรือนจำ จำนวน 301 คน (ร้อยละ 81.4) ไม่เคยโดนโทษทางวินัย จำนวน 304 คน (ร้อยละ 82.2) ไม่เคยมีประวัติการกระทำผิด ทางอาญาในเรือนจำ จำนวน 350 คน (ร้อยละ 94.6) มีการเก็บ DNA/ลายนิ้วมือ ทั้ง 370 คน จำนวน 100.0 และมีโรคประจำตัวไม่ร้ายแรง/มีปัญหาสุขภาพ จำนวน 350 คน (ร้อยละ 94.6)

ตารางที่ 7 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) (n = 370)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เรือนจำ/ทัณฑสถาน		
เรือนจำกลางบางขวาง	87	23.5
เรือนจำกลางคลองเปรม	51	13.8
เรือนจำกลางนครปฐม	35	9.5
เรือนจำกลางสมุทรปราการ	39	10.5
ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง	40	10.8
เรือนจำพิเศษธนบุรี	32	8.6
เรือนจำจังหวัดนนทบุรี	30	8.1
ทัณฑสถานหญิงกลาง	20	5.4
เรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร	15	4.1
ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์	7	1.9
ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง	6	1.6
ทัณฑสถานหญิงธนบุรี	6	1.6
ทัณฑสถานบำบัดพิเศษปทุมธานี	2	0.5
คดี		
ชีวิตและร่างกาย	220	59.5
เพศ	150	40.5
เพศ		
ชาย	317	85.7
หญิง	53	14.3
อายุกระทำผิด		
ไม่เกิน 20 ปี	65	17.6
21-30 ปี	149	40.3
31-40 ปี	85	23.0
41-50 ปี	47	12.7

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
51-60 ปี	17	4.6
61 ปีขึ้นไป	7	1.9
การศึกษา		
ไม่รู้หนังสือ	21	5.7
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และต่ำกว่า	325	87.8
อนุปริญญา/ปวส.	12	3.2
ปริญญาตรี	10	2.7
ปริญญาโทขึ้นไป	2	0.5
อาชีพ		
ไม่มี/ว่างงาน	36	9.7
เกษตรกร/รับจ้าง	180	48.6
บริษัท/เอกชน/ส่วนตัว	136	36.8
ภาครัฐ/รับราชการ	10	2.7
กำลังเรียน/พระ/นักบวช	8	2.2
รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน	61	16.5
5,001-20,000 บาทต่อเดือน	251	67.8
20,001-35,000 บาทต่อเดือน	28	7.6
35,001-50,000 บาทต่อเดือน	18	4.9
มากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป	12	3.2
ประวัติการถูกดำเนินคดี		
ครั้งแรก	288	77.8
2 ครั้ง	66	17.8
3 ครั้งขึ้นไป	16	4.4
อัตราโทษสูงสุด		

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ประหารชีวิต	53	14.3
จำคุก 30 ปีขึ้นไป	44	11.9
จำคุก 20-30 ปี	60	16.2
จำคุก 5-20 ปี	169	45.7
จำคุก 3-5 ปี	33	8.9
จำคุกไม่เกิน 3 ปี	11	3.0
สาเหตุของการกระทำผิด		
มืออาชีพ/โดยสันดาน	6	1.6
ไตร่ตรองไว้ก่อน	66	17.8
เพราะยาเสพติด/สุรา/ของมึนเมา	47	12.7
โกรธแค้น/บันดาลโทสะ	63	17.0
ยากจน/ต้องการเงิน	5	1.4
มีปัญหาทางจิต/มีอาการทางจิต	1	0.3
ความประมาท/พลั้งพลาด	182	49.2
การผ่านอบรมหลักสูตร		
2-9 คะแนน	44	11.9
10-19 คะแนน	99	26.8
20-29 คะแนน	67	18.1
30-39 คะแนน	50	13.5
40 คะแนนขึ้นไป	110	29.7
ชั้นผู้ต้องขัง		
ต้องปรับปรุงมาก	24	6.5
ต้องปรับปรุง	8	2.2
กลาง	79	21.4
ดี	34	9.2

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ดีมาก	34	9.2
เยี่ยม	191	51.6
การพิจารณาประโยชน์จากเรือนจำ		
ไม่ได้รับพิจารณา	301	81.4
จ่ายออกทำงานนอกเรือนจำ/สถานประกอบการ/ อยู่เรือนจำชั่วคราว ทณฑสถานเปิด	5	1.4
ออกทำงานสาธารณะ	6	1.6
ผู้ช่วยงานที่เรือนจำแต่งตั้ง	56	15.1
ผู้ช่วยเหลือที่กรมแต่งตั้ง	2	0.5
โทษทางวินัย		
เคย	66	17.8
ไม่เคย	304	82.2
ประวัติกระทำผิดอาญาในเรือนจำ		
เคย	20	5.4
ไม่เคย	350	94.6
การเก็บ DNA/ลายนิ้วมือ		
ยินยอม	370	100.0
ความเจ็บป่วยในเรือนจำ		
มีโรคประจำตัวไม่ร้ายแรง/มีปัญหาสุขภาพ	350	94.6
มีอาการทางจิตเวช	12	3.2
เจ็บป่วยเรื้อรัง รักษาต่อเนื่อง รักษาสถานพยาบาล	5	1.4
พิการ/มีโรคประจำตัวร้ายแรง	3	0.8

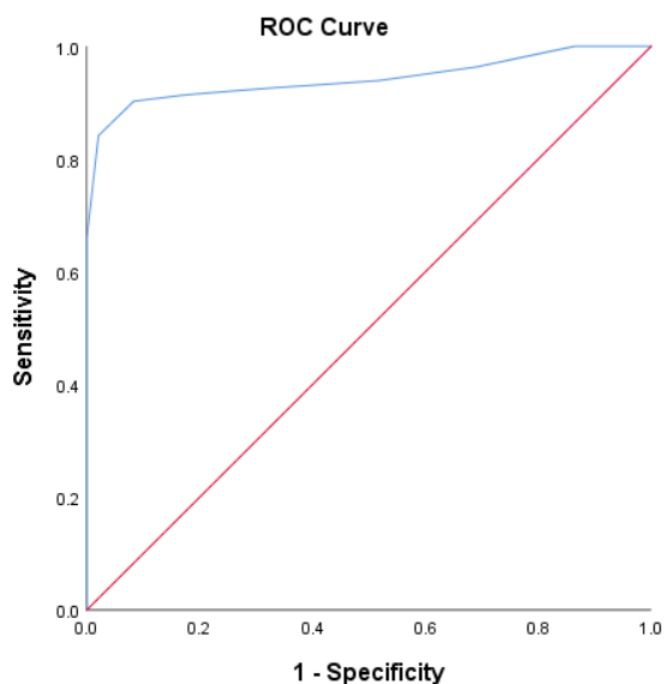
4.2 ข้อมูลการวิเคราะห์ความแม่นยำในการทำนายของแบบประเมินความเสี่ยง ในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทางสถิติเพื่อประเมินความเที่ยงตรงหรือความถูกต้องของเครื่องมือ (Validity) และวิธีการทางสถิติเพื่อประเมินความเชื่อมั่นหรือความแม่นยำ หรือความเชื่อถือได้ (Reproducibility or Precision or Reliability) ของแบบประเมินความเสี่ยง ในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย ประกอบด้วย

4.2.1 ค่าพื้นที่ใต้โค้ง ROC (Area Under Receiver Operating Characteristics Curve)

ค่าพื้นที่ใต้โค้ง ROC เป็นการประเมินอำนาจการจำแนกระหว่างคนที่มีความเสี่ยงกับคนที่ไม่มี ความเสี่ยง ซึ่งสามารถประเมินได้จากค่าพื้นที่ใต้กราฟ ROC (The Area Under ROC Curve: AUC) ดังนั้น จากการนำแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OXREC) ฉบับแปลภาษาไทยไปทำการ ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีการกระทำผิดซ้ำ พบว่า ค่า AUC เท่ากับ 0.942 (95% CI = 0.903-0.980, $p < .000$) แสดงให้เห็นว่า แบบประเมิน ความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย มีอำนาจการจำแนกผู้ต้องขัง คดีอุกฉกรรจ์ที่ ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ที่มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ กับผู้ต้องขังคดี อุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ที่ไม่มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ หรือมี ความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำต่ำ อยู่ในระดับดีมาก โดยการใช้ผลลัพธ์นั้นคือ การกระทำผิดซ้ำของ ผู้ต้องขัง ซึ่งนำข้อมูลประวัติการกระทำผิด จากแบบประเมิน OxRec มากำหนดเป็น Gold Standard และในการประเมินค่าจุดตัด (Cut-off point) ของแบบประเมินนี้ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างค่า คะแนนความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ กับค่าความไวและความจำเพาะ มีค่าแตกต่างกันไปตามค่า จุดตัดของค่าคะแนนความเสี่ยงที่แตกต่างกันไป รายละเอียด ตามภาพที่ 6 และตารางที่ 8

Diagonal segments are produced by ties.

ภาพที่ 6 ROC Curve ของคะแนนความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ
จากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างความไว (Sensitivity) และความจำเพาะ (Specificity) ในการคัดกรองความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จำแนกตามจุดตัดของระดับร้อยละความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (n = 370)

ระดับร้อยละความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ	Sensitivity (%)	Specificity (%)
ร้อยละ 1.5	100.0	4.2
ร้อยละ 2.5	100.0	13.5
ร้อยละ 3.5	96.3	30.9
ร้อยละ 4.5	93.9	48.3
ร้อยละ 5.5	92.7	66.0
ร้อยละ 6.5	91.5	81.6
ร้อยละ 7.5	90.2	91.7
ร้อยละ 8.5	84.1	97.9

ระดับร้อยละความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ	Sensitivity (%)	Specificity (%)
ร้อยละ 9.5	65.9	100.0
ร้อยละ 10.5	50.0	100.0
ร้อยละ 11.5	36.6	100.0
ร้อยละ 12.5	19.5	100.0
ร้อยละ 13.5	18.3	100.0
ร้อยละ 14.5	13.4	100.0
ร้อยละ 15.5	11.0	100.0
ร้อยละ 16.5	8.5	100.0
ร้อยละ 17.5	7.3	100.0

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความไว (Sensitivity) และความจำเพาะ (Specificity) ในการคัดกรองความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ นั่นคือ เมื่อร้อยละความเสี่ยงเพิ่มขึ้น จะมีค่าความไวลดลง แต่ค่าความจำเพาะเพิ่มขึ้น และจุดตัดที่เหมาะสมในการศึกษาครั้งนี้ คือ ร้อยละ 7.5 และร้อยละ 8.5 ซึ่งให้ค่าความไว หรือผลบวกในคนที่มีความเสี่ยงจริงค่อนข้างสูง ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาเป็นค่าร้อยละความเสี่ยงที่เป็นคะแนนเต็ม ดังนั้น ร้อยละที่เหมาะสม จะอยู่ในช่วง 7-9

4.2.2 การประเมินค่าจุดตัด (Cut-off point) ของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค่าความไว (Sensitivity) ความจำเพาะ (Specificity) ความน่าจะเป็นที่จะกระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นบวก (PPV) ความน่าจะเป็นที่จะไม่กระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นลบ (NPV) การวิเคราะห์หาค่า Likelihood Ratio และค่าความถูกต้องของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OXREC) ฉบับแปลภาษาไทย ณ จุดตัดที่ร้อยละ แตกต่างกัน ดังตาราง 9 - 15

ตารางที่ 9 ผลการวินิจฉัยด้วยแบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดมากกว่าร้อยละ 4 เทียบกับวิธีมาตรฐาน

ผลการวินิจฉัยด้วย แบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดร้อยละ 4	ผลการวินิจฉัยด้วยวิธีมาตรฐาน		รวม
	กระทำผิดซ้ำ	ไม่กระทำผิดซ้ำ	
ผลบวก (Positive)	77	149	226
ผลลบ (Negative)	5	139	144
รวม	82	288	370

หมายเหตุ: a คือ ผลบวกจริง (true positive); b คือ ผลบวกลวง (false positive); c คือ ผลลบลวง (false negative); d คือ ผลลบจริง (true negative)

ตารางที่ 10 ผลการวินิจฉัยด้วยแบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดมากกว่าร้อยละ 5 เทียบกับวิธีมาตรฐาน

ผลการวินิจฉัยด้วย แบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดร้อยละ 5	ผลการวินิจฉัยด้วยวิธีมาตรฐาน		รวม
	กระทำผิดซ้ำ	ไม่กระทำผิดซ้ำ	
ผลบวก (Positive)	76	98	174
ผลลบ (Negative)	6	190	196
รวม	82	288	370

หมายเหตุ: a คือ ผลบวกจริง (true positive); b คือ ผลบวกลวง (false positive); c คือ ผลลบลวง (false negative); d คือ ผลลบจริง (true negative)

ตารางที่ 11 ผลการวินิจฉัยด้วยแบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดมากกว่าร้อยละ 6 เทียบกับวิธีมาตรฐาน

ผลการวินิจฉัยด้วย แบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดร้อยละ 6	ผลการวินิจฉัยด้วยวิธีมาตรฐาน		รวม
	กระทำผิดซ้ำ	ไม่กระทำผิดซ้ำ	
ผลบวก (Positive)	75	53	128
ผลลบ (Negative)	7	235	242
รวม	82	288	370

หมายเหตุ: a คือ ผลบวกจริง (true positive); b คือ ผลบวกลวง (false positive); c คือ ผลลบลวง (false negative); d คือ ผลลบจริง (true negative)

ตารางที่ 12 ผลการวินิจฉัยด้วยแบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดมากกว่าร้อยละ 7 เทียบกับวิธีมาตรฐาน

ผลการวินิจฉัยด้วย แบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดร้อยละ 7	ผลการวินิจฉัยด้วยวิธีมาตรฐาน		รวม
	กระทำผิดซ้ำ	ไม่กระทำผิดซ้ำ	
ผลบวก (Positive)	74	24	98
ผลลบ (Negative)	8	264	272
รวม	82	288	370

หมายเหตุ: a คือ ผลบวกจริง (true positive); b คือ ผลบวกหลวง (false positive); c คือ ผลลบหลวง (false negative); d คือ ผลลบจริง (true negative)

ตารางที่ 13 ผลการวินิจฉัยด้วยแบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดมากกว่าร้อยละ 8 เทียบกับวิธีมาตรฐาน

ผลการวินิจฉัยด้วย แบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดร้อยละ 8	ผลการวินิจฉัยด้วยวิธีมาตรฐาน		รวม
	กระทำผิดซ้ำ	ไม่กระทำผิดซ้ำ	
ผลบวก (Positive)	69	6	75
ผลลบ (Negative)	13	282	295
รวม	82	288	370

หมายเหตุ: a คือ ผลบวกจริง (true positive); b คือ ผลบวกหลวง (false positive); c คือ ผลลบหลวง (false negative); d คือ ผลลบจริง (true negative)

ตารางที่ 14 ผลการวินิจฉัยด้วยแบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดมากกว่าร้อยละ 9 เทียบกับวิธีมาตรฐาน

ผลการวินิจฉัยด้วย แบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดร้อยละ 9	ผลการวินิจฉัยด้วยวิธีมาตรฐาน		รวม
	กระทำผิดซ้ำ	ไม่กระทำผิดซ้ำ	
ผลบวก (Positive)	54	0	54
ผลลบ (Negative)	28	288	316
รวม	82	288	370

หมายเหตุ: a คือ ผลบวกจริง (true positive); b คือ ผลบวกหลวง (false positive); c คือ ผลลบหลวง (false negative); d คือ ผลลบจริง (true negative)

ตารางที่ 15 ผลการวินิจฉัยด้วยแบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดมากกว่าร้อยละ 10 เทียบกับวิธีมาตรฐาน

ผลการวินิจฉัยด้วย แบบประเมิน OxRec ที่จุดตัดร้อยละ 10	ผลการวินิจฉัยด้วยวิธีมาตรฐาน		รวม
	กระทำผิดซ้ำ	ไม่กระทำผิดซ้ำ	
ผลบวก (Positive)	41	0	41
ผลลบ (Negative)	41	288	329
รวม	82	288	370

หมายเหตุ: a คือ ผลบวกจริง (true positive); b คือ ผลบวกเท็จ (false positive); c คือ ผลลบเท็จ (false negative); d คือ ผลลบจริง (true negative)

จากนั้น จึงนำตัวเลขในตาราง 9 - 15 มาคำนวณตามสูตร จึงทำให้ได้ค่าตัวเลขทางสถิติ เพื่อประเมินความเชื่อมั่นหรือความแม่นยำของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย สรุปได้ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ค่าความไว (Sensitivity) ความจำเพาะ (Specificity) ความน่าจะเป็นที่จะกระทำผิดซ้ำ เมื่อผลเป็นบวก (PPV) ความน่าจะเป็นที่จะไม่กระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นลบ (NPV) วิเคราะห์หาค่า Likelihood Ratio และค่าความถูกต้องของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OXREC) ฉบับแปลภาษาไทย ณ จุดตัดที่ร้อยละความเสี่ยง

จุดตัด	Sensitivity	Specificity	PPV	NPV	+LR	-LR	Accuracy
	(%)	(%)	(%)	(%)			
≥ 4	93.9	48.3	34.1	96.5	1.82	0.13	58.4
≥ 5	92.7	66.0	43.7	96.9	2.72	0.11	71.9
≥ 6	91.5	81.6	58.6	97.1	4.97	0.10	83.8
≥ 7	90.2	91.7	75.5	97.1	10.83	0.11	91.4
≥ 8	84.2	97.9	92.0	95.6	40.39	0.16	94.9
≥ 9	65.9	100.0	100.0	91.1	na	0.34	92.4
≥ 10	50.0	100.0	100.0	87.5	na	0.50	88.9

จากตารางที่ 16 พบว่า ร้อยละตั้งแต่ 8 ขึ้นไป เป็นร้อยละที่มีความเหมาะสมสำหรับเป็นคะแนนจุดตัดร้อยละของความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OXREC) ฉบับแปลภาษาไทย

ร้อยละจุดตัดที่ 8 จะให้ค่าความไว (Sensitivity) เท่ากับ 84.2% หมายความว่า ถ้าทำการประเมินคัดกรองผู้ต้องขังฯ จำนวน 100 คน ด้วยแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OXREC) ฉบับแปลภาษาไทย จะสามารถค้นหาหรือบอกได้ว่ามีผู้ต้องขังในกลุ่มดังกล่าว มีการกระทำผิดซ้ำได้อย่างถูกต้อง เท่ากับ 84 คน และให้ค่าจำเพาะ (Specificity) เท่ากับ 97.9% หมายความว่า ถ้าทำการประเมินคัดกรองผู้ต้องขังฯ จำนวน 100 คน ด้วยแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OXREC) ฉบับแปลภาษาไทย จะให้ผลการคัดกรองเป็นลบ หรือสามารถบอกได้ว่า มีผู้ต้องขังที่ไม่มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ จำนวน 98 คน รวมทั้งยังให้ค่าความน่าจะเป็นที่จะกระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นบวก (PPV) เท่ากับ 92.0% แสดงว่า ถ้าแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OXREC) ฉบับแปลภาษาไทย ในกลุ่มผู้ต้องขัง ทำนายว่า มีผู้ต้องขังฯ ที่มีการกระทำผิดซ้ำ จำนวน 100 คน เมื่อเทียบกับผลการกระทำผิดซ้ำ จะพบว่า แบบประเมินความเสี่ยงนี้จะให้ผลคัดกรองเป็นบวก หรือผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำจริง ๆ ประมาณ 92 คน และให้ค่า ความน่าจะเป็นที่จะไม่กระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นลบ (NPV) เท่ากับ 95.6% แสดงว่า ถ้าแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OXREC) ฉบับแปลภาษาไทย ในกลุ่มผู้ต้องขัง ทำนายว่า มีผู้ต้องขังฯ ที่มีการกระทำผิดซ้ำ จำนวน 100 คน เมื่อเทียบกับผลการกระทำผิดซ้ำ จะพบว่า แบบประเมิน ความเสี่ยงนี้จะให้ผลคัดกรองเป็นลบ หรือผู้ต้องขังที่ไม่มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำจริง ๆ ประมาณ 96 คน และเมื่อพิจารณาความถูกต้องในการทำนายของการทดสอบดังกล่าว พบว่าแบบประเมิน ความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OXREC) ฉบับแปลภาษาไทย มีความถูกต้องตามความเป็นจริง เท่ากับ 94.9% และจากการวิเคราะห์ Likelihood Ratio โดยมีค่า LR+ เท่ากับ 40.39 เป็นอัตราส่วนของค่า สัดส่วนผลบวกในกลุ่มคนที่กระทำผิดซ้ำเทียบกับกลุ่มคนที่ไม่ได้กระทำผิดซ้ำ นั่นคือ ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ มีโอกาสผลตรวจเป็นบวก (มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ) ด้วยแบบประเมิน ความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OXREC) ฉบับแปลภาษาไทย มากกว่าผู้ต้องขัง ที่ไม่ได้กระทำผิดซ้ำ 40.39 เท่า และมีค่า LR- เท่ากับ 0.16 เป็นอัตราส่วนของค่าสัดส่วนผลลบในกลุ่มคนที่กระทำผิดซ้ำเทียบกับ กลุ่มคนที่ไม่ได้กระทำผิดซ้ำ นั่นคือ ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ มีโอกาสผลตรวจเป็นลบ (ไม่มีความเสี่ยง

ในการกระทำผิดซ้ำ/มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำต่ำ) ด้วยแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OXREC) ฉบับแปลภาษาไทย มากกว่าผู้ต้องขัง ที่ไม่ได้กระทำผิดซ้ำ 0.16 เท่า

ดังนั้น จากการวิเคราะห์ความแม่นยำในการทำนายของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย พบว่า ร้อยละตั้งแต่ 8 ขึ้นไป เป็นร้อยละที่เป็นจุดตัดที่เหมาะสม และเป็นเกณฑ์ร้อยละความเสี่ยงที่จะเกิดการกระทำผิดซ้ำ นั่นคือ ถ้าผู้ต้องขังฯ ที่ได้ร้อยละความเสี่ยงมากกว่าหรือเท่ากับ 8 ขึ้นไป จะให้ผลคัดกรองว่ามีโอกาสเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ นอกจากนี้ ถ้าร้อยละความเสี่ยงน้อยกว่า 8 ผู้ต้องขังฯ ไม่ได้อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ หรือมีโอกาสที่จะกระทำผิดซ้ำน้อย

4.3 ข้อมูลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามสภาพ ระหว่างคะแนนร้อยละ จากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย และคะแนนร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA)

การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามสภาพ ระหว่างคะแนนร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย และคะแนนร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (Spearman rank correlation) ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 วิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามสภาพ ระหว่างร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยง ในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย และร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยง ในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA)

แบบประเมิน	แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA)
แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec)	0.639**

** p<.01

จากตารางที่ 17 พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน เท่ากับ 0.639 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย กับร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กันสูง (Dancey & Reidy, 2007) โดยการแปลงผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน อยู่ในช่วง 0.40-0.69 เป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่า แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย มีความเที่ยงตรงตามสภาพ

4.4 ข้อมูลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ

การวิเคราะห์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบลอจิสติก (Multiple logistic regression analysis) โดยเริ่มต้นจากการทำตัวแปรประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale) ให้เป็นตัวแปรดัมมี่ (Dummy Variable) จึงทำให้ได้ตัวแปรอิสระทั้งหมด 27 ตัวแปร ได้แก่ เพศชาย เพศหญิง ศาสนาพุทธ และร่างกาย ศติเพศ สัญชาติไทย สัญชาติอื่น ๆ ระยะเวลาต้องโทษน้อยกว่า 6 เดือน ระยะเวลาต้องโทษ 6-12 เดือน ระยะเวลาต้องโทษ 12-24 เดือน ระยะเวลาต้องโทษ 24 เดือนขึ้นไป ดัชนีความรุนแรง ประวัติการกระทำผิด สถานภาพโสด สถานภาพอื่น ๆ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับการศึกษานุปริญญา ระดับการศึกษาอื่น ๆ การมีงานทำ รายรับติดลบ รายรับเท่ากับศูนย์ รายรับน้อยกว่าร้อยละ 20 รายรับร้อยละ 20-80 รายรับมากกว่าร้อยละ 80 ประวัติการเสพติดยาเสพติดก่อนต้องโทษ ประวัติการเสพติดยาเสพติดก่อนต้องโทษ และประวัติการเจ็บป่วยทางจิตเวชก่อนต้องโทษ

จากนั้น จึงใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบลอจิสติก (Multiple logistic regression analysis) เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ด้วยวิธีการ แบบ ENTER ในการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการการถดถอย พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 5 ตัวแปร จากจำนวนตัวแปรอิสระทั้งหมด 27 ตัวแปร และจากการทดสอบ Hosmer and Lemeshow test มีค่า p-value เท่ากับ 0.34 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า การศึกษาในครั้งนี้มีความเหมาะสม ในการใช้สถิติ Multiple Logistic Regression

ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ได้แก่

1) เพศชาย โดยผู้ต้องขังเพศชาย มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 486.91 เท่า (OR = 486.91) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังเพศหญิง

2) ระยะเวลาต้องโทษ 12-24 เดือน โดยผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาต้องโทษ 12-24 เดือน มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 269.84 เท่า (OR = 269.84) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาต้องโทษน้อยกว่า 6 เดือน

3) ประวัติการกระทำผิด โดยผู้ต้องขังที่เคยมีประวัติการกระทำผิดมาก่อน มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 150.59 เท่า (OR = 150.59) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังที่ไม่เคยมีประวัติการกระทำผิดมาก่อน

4) การมีงานทำ โดยผู้ต้องขังที่มีงานทำ มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 0.03 เท่า (OR = 0.03) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังที่ไม่มีงานทำ หรือสามารถอธิบายในอีกรูปแบบได้ว่า ผู้ต้องขังที่ไม่มีงานทำ มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 33.33 เท่า ($1/0.03 = 33.33$) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังที่มีงานทำ

5) ประวัติการใช้สารเสพติดก่อนต้องโทษ โดยผู้ต้องขังที่มีประวัติการใช้สารเสพติดก่อนต้องโทษ มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 62.34 เท่า (OR = 62.34) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังที่ไม่มีประวัติการใช้สารเสพติดก่อนต้องโทษ

โดยปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้สามารถทำนายความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำได้ร้อยละ 68.8 รายละเอียดดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบลอจิสติก (Multiple Logistic Regression) ของปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ

ปัจจัยเสี่ยง	B	SE	OR	p-value
เพศชาย (เทียบกับเพศหญิง)	6.188	1.906	486.91**	.001
ระยะเวลาต้องโทษ 12-24 เดือน (เทียบกับระยะเวลาต้องโทษน้อยกว่า 6 เดือน)	5.598	1.862	269.84**	.003
ประวัติการกระทำผิด (เทียบกับไม่เคยมีประวัติการกระทำผิด)	5.015	1.026	150.59**	.000
การมีงานทำ	-3.558	0.733	0.03**	.000

ปัจจัยเสี่ยง	B	SE	OR	p-value
(เทียบกับการไม่มีงานทำ)				
ประวัติการใช้สารเสพติดก่อนต้องโทษ	4.133	0.593	62.34**	.000
(เทียบกับไม่มีประวัติการใช้สารเสพติดก่อนต้องโทษ)				
Nagelkerke R ² = .688				

** p<.01

4.5 ข้อมูลการวิเคราะห์แนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษ ที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ

สำหรับการวิเคราะห์แนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษ ที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งได้มาจากการสนทนากลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนมาใช้แบบประเมินความเสี่ยงกระทำผิดซ้ำที่มีคุณภาพ

จากการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความคิดเห็นว่า ควรมีการปรับเปลี่ยนมาใช้แบบประเมินความเสี่ยงกระทำผิดซ้ำที่มีคุณภาพในกลุ่มผู้ต้องขัง เนื่องจากแบบประเมินที่ใช้อยู่เดิมไม่ได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือประเมิน ดังข้อความต่อไปนี้

“ในปัจจุบัน กรมราชทัณฑ์มีการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ โดยใช้แบบประเมิน OA แต่ไม่ทราบวิธีการพัฒนาแบบประเมิน รวมถึงค่าความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือของแบบประเมิน จึงอาจทำให้แบบประเมินขาดความน่าเชื่อถือ อาจทำให้เกิดความผิดพลาด ในการประเมินความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ เกิดขึ้นได้” (ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 1)

“ทางกรมมีการใช้แบบประเมินความเสี่ยงผู้กระทำผิดซ้ำในผู้ต้องขัง Offender Risk Assessment (OA) ของกลุ่มงานจำแนกผู้ต้องขัง ซึ่งยังไม่ได้มีการตรวจสอบค่า reliability และ validity ทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ เมื่อก่อนเคยมีการใช้ STATIC-99R ในการประเมินความเสี่ยงของผู้ต้องขังกระทำผิดเกี่ยวกับเพศ แต่ปัจจุบันไม่ได้ใช้แล้ว เนื่องจากค่าคะแนนมีความแตกต่างจากปัจจัยอายุอย่างเดียวเป็นส่วนใหญ่ จึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่ทันสมัยและมีคุณภาพ” (ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 4)

2. การพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขังอย่างต่อเนื่อง

จากการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผลผู้ต้องขัง เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติงานในกรมราชทัณฑ์เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อเป็นการลดพฤติกรรมในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ดังข้อความต่อไปนี้

“การพัฒนาระบบการประเมินนี้ถือเป็นหัวใจหลักของงานราชทัณฑ์ในการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง ต้องมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในแง่ที่ทราบว่า การแก้ไขผู้ต้องขังได้รับผลสำเร็จหรือไม่ โปรแกรมที่มีการแก้ไขลงไปในนั้นมี success rate หรือไม่ เท่าไรจะได้มาปรับปรุงแก้ไขโปรแกรม เพื่อพัฒนาผู้ต้องขังต่อไป” (ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 1)

“งานส่วนนี้มีความสำคัญต่อกรมราชทัณฑ์มาก ควรปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มุ่งเป้าเพื่อลดการกระทำผิดซ้ำ แบบประเมินถือเป็นขั้นตอนแรก ๆ ที่ช่วยให้สามารถประเมินได้ว่าผู้ต้องขังมีปัจจัยเสี่ยงอะไร แล้วจึงแก้ไขหรือพัฒนาสิ่งที่ทำให้เกิดความเสี่ยง เช่น ไม่มีงานทำ ก็มุ่งเสริมอาชีพ ดิถยา ก็พาไปบำบัด เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวคืนสู่สังคม” (ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 2)

“ระบบการประเมิน เป็นเพียงการประเมินขณะที่อยู่ภายในเรือนจำ ซึ่งมีระเบียบ กฎเกณฑ์ และจำกัดสิ่งเร้าที่อาจเป็นตัวกระตุ้นการกระทำผิดทางเพศ โดยผู้ต้องขังส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดของคดีทางเพศสามารถปฏิบัติตามได้ เนื่องจากปัจจัยหลักคือไม่มีหรือมีปัจจัยที่จะมากระตุ้นน้อยมาก ๆ ทำให้ผลการประเมินเป็นการประเมินเฉพาะช่วงเวลาที่อยู่ภายในเรือนจำ ดังนั้น การประเมินและการติดตามภายหลังพ้นโทษมีความจำเป็นมาก เป็นการทำงานที่ต่อเนื่องกัน เนื่องจากความรู้สึกหรือแรงกระตุ้นภายในตัวผู้ต้องขังอาจยังไม่ได้ปรับเปลี่ยน หากแต่ถูกกดไว้ภายในตัวผู้ต้องขัง และเมื่อมีสิ่งเร้าเข้ามาอาจทำให้กลับไปกระทำผิดได้โดยง่าย” (ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 3)

“กระบวนการประเมิน การวางแผนแก้ไข และการติดตาม ยังเป็นการดำเนินการในภาพใหญ่ ปัจจัยในตัวผู้ต้องขังที่ทำให้กระทำผิดมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งนี้ เนื่องจากจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำมีมากเกินกว่าที่เจ้าหน้าที่จะดำเนินการเป็นกลุ่มย่อย ๆ และให้มีการประเมินและติดตามต่อเนื่องระยะยาว เพื่อแก้ไขเป็นการเฉพาะ และแก้ไขสาเหตุปัจจัยที่แท้จริง” (ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 4)

“การพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขัง จะส่งผลให้กรมราชทัณฑ์มีรูปแบบ/แนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ฯ ที่เหมาะสม สามารถวางแผนการควบคุม การพัฒนาพฤตินิสัย การสงเคราะห์ช่วยเหลือ การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และการติดตามหลังปล่อย ได้ตรงตามสภาพปัญหา ความเสี่ยง ความต้องการ และความจำเป็นของผู้ต้องขังแต่ละราย ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องทำต่อเนื่องกัน รวมทั้งจะช่วยลดอัตราการกระทำผิดซ้ำและป้องกันอาชญากรรมที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตจากพฤติกรรมของผู้ต้องขังกลุ่มดังกล่าวภายหลังพ้นโทษ” (ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 5)

3. การลดปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

จากการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งสำคัญของการพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขัง ด้วยการใช้แบบประเมินความเสี่ยง จะทำให้ทราบปัจจัยเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง นำไปสู่การออกแบบวิธีการพัฒนาแก้ไขตามแต่ละบุคคล ดังข้อความต่อไปนี้

“แบบประเมินความเสี่ยงที่เป็นรูปแบบดิจิทัล เข้าถึงง่าย และควรมีการประเมินเรื่องยาเสพติด เหล้า บุหรี่ หรือแม้แต่การประกอบอาชีพ จะทำให้ทราบปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญ ซึ่งนำไปสู่การลดปัจจัยเสี่ยงดังกล่าว เช่น อาจมีการบำบัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดความอยากกลับมาใช้ เนื่องจากเมื่อปล่อยไปแล้ว อาจมีปัญหาในการติดตามผล การแก้ไขส่วนนี้จะช่วยลดปัจจัยเสี่ยงได้” (ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 2)

“อุปสรรคสำคัญที่ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ อาจเกิดมาจากโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูในปัจจุบัน เป็นลักษณะโปรแกรมแบบเหมารวม ใช้กับผู้ต้องขังทุกราย ไม่ได้นำผลจากการประเมินความเสี่ยง มาใช้ออกแบบโปรแกรมเฉพาะบุคคล เนื่องจากแต่ละคนมีความแตกต่างกัน มีความเสี่ยงที่แตกต่าง ดังนั้น การพิจารณาปัจจัยเสี่ยงจากแบบประเมินจึงสำคัญมากที่จะช่วยประเมินและติดตามผลผู้ต้องขัง ในแต่ละรายได้ดียิ่งขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 3)

“ทั้งนี้ การกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำนั้นเกิดขึ้นมาจากหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัย ด้านสังคม ในส่วนของกรมราชทัณฑ์ที่สามารถทำได้น่าจะเป็นในส่วนของการลดความเสี่ยงปัจจัย ส่วนบุคคล เช่น ปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อการกระทำผิด ดังนั้น สิ่งที่ควรทำคือ สร้างแนวทางการ ประเมินที่เชื่อถือได้ มีการประเมินปัจจัยเสี่ยงพื้นฐานที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ และหากสามารถ แยกระดับความเสี่ยงของผู้กระทำผิดได้ จะช่วยให้กรมราชทัณฑ์สามารถจำแนกการปฏิบัติ ต่อ ผู้ต้องขังกลุ่มต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการนำข้อมูลไปประกอบการตัดสินใจในการ พักการโทษ กรณีต่าง ๆ” (ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 4)

4. การพิจารณาการแก้ไขฟื้นฟูตามระดับความเสี่ยง

จากการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูด้วยโปรแกรมต่าง ๆ ซึ่งลักษณะของการแก้ไขฟื้นฟู ควรเป็นไปตามระดับความเสี่ยง ซึ่งได้มาจากการประเมินความเสี่ยง ในการกระทำผิดซ้ำ และควรดำเนินการฟื้นฟูแก้ไขเป็นรายบุคคล มากกว่าเป็นกลุ่ม ดังข้อความ ต่อไปนี้

“...รวมทั้งเมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษ ต้องกลับไปใช้ชีวิตในสังคมเดิม ๆ มีปัจจัยกระตุ้นเดิมซ้ำ การติดตามและประเมินผล อาจต้องดำเนินการรายบุคคล มีผู้รับผิดชอบเป็นการเฉพาะบุคคล และควรมีการสนับสนุนด้านการให้การศึกษาในช่วงที่ดำเนินการติดตามและประเมินผลอีกทาง และควรแยกผู้ที่มีความเสี่ยงสูงออกจากกลุ่มที่เสี่ยงต่ำ เพื่อให้สามารถวางแผนแนวทางในระดับที่ต่างกัน” (ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 1)

“ผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงในระดับต่างกันควรมีแนวทางหรือรูปแบบสำหรับการพัฒนาที่มีความแตกต่างกัน โดยจะต้องมีการดำเนินการอย่างรอบคอบ และไม่ควรรนำผู้ต้องขังทั้ง 3 กลุ่มมาเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาพร้อมกัน หรือในโปรแกรมเดียวกัน เนื่องจากอาจทำให้ผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำต่ำเกิดการเรียนรู้จากกระบวนการกลุ่มและส่งผลให้เกิดความเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นโทษเพิ่มสูงขึ้นได้” (ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 2)

“ผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงมากควรมีรูปแบบการพัฒนาที่แตกต่างกัน/หลายครั้ง แต่ต้องมี “เครื่องมือ” การจำแนกผู้ต้องขังความเสี่ยงที่ต่างกันก่อน” (ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 3)

“ผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงในระดับต่างกันควรได้รับการแก้ไขฟื้นฟูในรูปแบบที่แตกต่างกัน จากงานวิจัยที่ผ่านมาสนับสนุนการให้ Interventions ที่สอดคล้องกับระดับความเสี่ยง โดยผู้ต้องขังที่มีระดับความเสี่ยงต่ำควรได้รับการแก้ไขฟื้นฟูเพียงเล็กน้อย ในขณะที่ผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงสูงจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขฟื้นฟูแบบเข้มข้นและนานกว่ากลุ่มที่มีความเสี่ยงต่ำ งานวิจัยยังพบว่าการที่ผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงต่ำเข้าร่วมโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูกับผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงสูง มีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำมากขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 4)

5. การประสานความร่วมมือจากหน่วยงาน

จากการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสานความร่วมมือจากหน่วยงานหลายภาคส่วน จึงจะทำให้การพัฒนาระบบประเมินและติดตามผลผู้ต้องขังมีประสิทธิภาพที่ดีมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถแก้ไขพัฒนาผู้ต้องขังไม่ให้กลับมากระทำผิดซ้ำ ดังข้อความต่อไปนี้

“กรมได้ประสานความร่วมมือเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและการสงเคราะห์ผู้ต้องขังหลังพ้นโทษกับหน่วยงานภายนอก ได้แก่ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้มีความสำคัญต่อการเข้ามามีส่วนร่วมการประเมินและติดตามผลผู้พ้นโทษ ช่วยให้เกิดระบบประเมินและติดตามผลผู้พ้นโทษอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 4)

“ในการพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขังฯ กรมราชทัณฑ์ควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายภาคสังคมภายนอก เช่น สถานศึกษา สถานประกอบการ องค์กรต่าง ๆ และชุมชน เพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือและเป็นสถานที่รองรับผู้ต้องขังให้กลับไปใช้ชีวิตปกติในสังคมภายหลังพ้นโทษ นอกจากนี้ กรมราชทัณฑ์ควรมีการนำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ หรือ Big Data มาใช้ในการวิเคราะห์และส่งเสริมการป้องกันการเกิดอาชญากรรมในชุมชน โดยวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ว่า บุคคลลักษณะไหนมีความเสี่ยงจะก่อเหตุมากกว่าคนอื่น หรือพื้นที่ไหนมีความเสี่ยงจะเกิดอาชญากรรมมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ เป็นต้น” (ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 5)

จากผลการวิเคราะห์แนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม จึงทำให้มองเห็นประเด็นสำคัญที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนมาใช้แบบประเมินความเสี่ยงกระทำผิดซ้ำที่มีคุณภาพ
2. การพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขังอย่างต่อเนื่อง
3. การลดปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ
4. การพิจารณาการแก้ไขฟื้นฟูตามระดับความเสี่ยง
5. การประสานความร่วมมือจากหน่วยงาน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ โดยศึกษาย้อนหลังในกลุ่มเรือนจำในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งได้ดำเนินการออกแบบวิธีการวิจัยเป็นหลายระยะ โดยเริ่มจากการศึกษาเชิงปริมาณด้วยการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ OxRec รวมทั้งพัฒนาเกณฑ์คะแนนจุดตัด เมื่อได้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเหมาะสม จึงนำไปสู่การเปรียบเทียบความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำกับเครื่องมือแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) จากนั้น จึงทำการศึกษาปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ และท้ายที่สุดจึงนำมาพัฒนาเป็นแนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ ด้วยวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย
2. เพื่อพัฒนาเกณฑ์คะแนนจุดตัดของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) กับผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนปล่อยที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) กับแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) ของกรมราชทัณฑ์
4. เพื่อศึกษาความเสี่ยงของผู้ต้องขังในการกระทำผิดซ้ำและปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ต้องขังก่อนปล่อยที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จากการประเมินโดยแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย

5. เพื่อพัฒนาแนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มที่มีความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) และแบบสัมภาษณ์สำหรับการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดังต่อไปนี้

1.1 การวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) รวมทั้งค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย และแบบประเมิน ความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA)

1.2 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการแจกแจงปกติ โดยใช้ความเบ้ ความโด่ง และสถิติ Kolmogorov-Smirnov Test

1.3 การวิเคราะห์ความแม่นยำในการทำนายของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย

1.4 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามสภาพ ระหว่างร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) และร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (Spearman rank correlation)

1.5 การวิเคราะห์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบลอจิสติก (Multiple logistic regression analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากการสนทนากลุ่มแต่ละครั้ง และใช้วิธีการแบบอุปนัย (Induction) คือ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสะท้อนคิด (Reflection) และการสนทนากลุ่ม

(Focus group discussion) แล้วนำมาวิเคราะห์ พิจารณาความหมาย ที่ความหาข้อสรุปและนำไปอธิบายแนวทางการพัฒนาระบบประเมินและติดตามผู้ต้องขังฯ ให้สมบูรณ์มากขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ที่จำคุกในเรือนจำและทัณฑสถานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 370 คน ได้ประเมินโดยใช้แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย และแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย ส่วนใหญ่อยู่ในเรือนจำกลางบางขวาง จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 รองลงมาคือ เรือนจำกลางคลองเปรม จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 ส่วนใหญ่กระทำผิดคดีชีวิตและร่างกาย จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 59.5 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 85.7 ส่วนใหญ่เป็นสัญชาติไทย จำนวน 361 คน คิดเป็นร้อยละ 97.6 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาต้องโทษ ตั้งแต่ 24 เดือนขึ้นไป จำนวน 359 คน คิดเป็นร้อยละ 97.0 ส่วนใหญ่มีดัชนีความรุนแรง จำนวน 355 คน คิดเป็นร้อยละ 95.9 ส่วนใหญ่ไม่มีประวัติการกระทำผิด จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 77.8 ส่วนใหญ่สถานภาพโสด จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 64.9 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 59.2 ส่วนใหญ่มีนงานทำ จำนวน 297 คน คิดเป็นร้อยละ 80.3 ส่วนใหญ่มีรายรับ ร้อยละ 20-80 จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 รองลงมาคือ รายรับเท่ากับศูนย์ จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาการติดสุรา จำนวน 367 คน คิดเป็นร้อยละ 99.2 และส่วนใหญ่ไม่ใช้สารเสพติด จำนวน 314 คน คิดเป็น ร้อยละ 84.9

1.2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) ส่วนใหญ่อยู่ในเรือนจำกลางบางขวาง จำนวน 87 คน

คิดเป็นร้อยละ 23.5 รองลงมาคือ เรือนจำกลางคลองเปรม จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 ส่วนใหญ่กระทำผิดคดีชีวิตและร่างกาย จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 59.5 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 85.7 ส่วนใหญ่อายุที่กระทำผิดอยู่ระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 รองลงมาคือ 31-40 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และต่ำกว่า จำนวน 325 คน คิดเป็นร้อยละ 87.8 ส่วนใหญ่ทำงานเกษตรกรรม/รับจ้าง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6 รองลงมาคือ ทำงานบริษัท/เอกชน/ส่วนตัว จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001-20,000 บาท ต่อเดือน จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 67.8 ส่วนใหญ่มีประวัติการถูกดำเนินคดีครั้งแรก จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 77.8 รองลงมาคือ 2 ครั้ง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 ส่วนใหญ่มีอัตราโทษสูงสุดจำคุก 5-20 ปี จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 45.7 รองลงมาคือ จำคุก 20-30 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 ส่วนใหญ่สาเหตุของการกระทำผิดคือ ความประมาท/พลั้งพลาด จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 49.2 รองลงมาคือ ไตร่ตรองไว้ก่อน จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 ส่วนใหญ่ผ่านการอบรมหลักสูตร 40 คะแนนขึ้นไป จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 รองลงมาคือ 10-19 คะแนน จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 ส่วนใหญ่เป็นผู้ต้องขังชั้นเยี่ยม จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6 ส่วนใหญ่ไม่ได้รับพิจารณาประโยชน์จากรือนจำ จำนวน 301 คน คิดเป็นร้อยละ 81.4 ส่วนใหญ่ไม่เคยโดนโทษทางวินัย จำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 82.2 ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประวัติการกระทำผิดทางอาญาในเรือนจำ จำนวน 350 คน คิดเป็นร้อยละ 94.6 มีการเก็บ DNA/ลายนิ้วมือ ทั้ง 370 คน จำนวน 100.0 และส่วนใหญ่มีโรคประจำตัวไม่ร้ายแรง/ มีปัญหาสุขภาพ จำนวน 350 คน คิดเป็นร้อยละ 94.6

2. ข้อมูลการวิเคราะห์ความแม่นยำในการทำนายของแบบประเมินความเสี่ยง ในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย

2.1 ค่าพื้นที่ใต้โค้ง ROC (Area Under Receiver Operating Characteristics Curve) จากการนำแบบประเมินความเสี่ยงในการทำผิดซ้ำ (OXREC) ฉบับแปลภาษาไทย ไปทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีการกระทำผิดซ้ำ พบว่า ค่า AUC เท่ากับ 0.942 (95% CI = 0.903-0.980, $p < .000$) แสดงให้เห็นว่า แบบประเมินความเสี่ยงในการทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย มีอำนาจการจำแนกผู้ต้องขัง คดีออกจากรั้วฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ที่มีความเสี่ยงในการทำผิดซ้ำ กับผู้ต้องขัง

คดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ที่ไม่มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ หรือ มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำต่ำ อยู่ในระดับดีมาก

2.2 การประเมินค่าจุดตัด (Cut-off point) ของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย พบว่า ร้อยละตั้งแต่ 8 ขึ้นไป เป็นคะแนนจุดตัดคะแนน ความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OXREC) ฉบับแปลภาษาไทย โดยจะให้ค่าความไว (Sensitivity) เท่ากับ 84.2% ให้ค่าจำเพาะ (Specificity) เท่ากับ 97.9% ให้ค่าความน่าจะเป็นที่จะกระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นบวก (PPV) เท่ากับ 92.0% ให้ค่าความน่าจะเป็นที่จะไม่กระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นลบ (NPV) เท่ากับ 95.6% เมื่อพิจารณา ความถูกต้องในการทำนายของการทดสอบดังกล่าว พบว่า แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OXREC) ฉบับแปลภาษาไทย มีความถูกต้องตามความเป็นจริง เท่ากับ 94.9% และมีค่า LR+ เท่ากับ 40.39 และมีค่า LR- เท่ากับ 0.16

ดังนั้น จากการวิเคราะห์ความแม่นยำในการทำนายของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย พบว่า ร้อยละตั้งแต่ 8 ขึ้นไป เป็นคะแนนที่เป็นจุดตัดที่เหมาะสม และเป็นเกณฑ์ร้อยละความเสี่ยงที่จะเกิดการกระทำผิดซ้ำ นั่นคือ ถ้าผู้ต้องขังที่ได้ร้อยละความเสี่ยงมากกว่าหรือเท่ากับ 8 ขึ้นไป จะให้ผลคัดกรองว่ามีโอกาสเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ นอกจากนี้ ถ้าร้อยละความเสี่ยงรวมน้อยกว่า 8 ผู้ต้องขังฯ ไม่ได้อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ หรือมีโอกาสที่จะกระทำผิดซ้ำน้อย

3. ข้อมูลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามสภาพ ระหว่างคะแนนร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) และคะแนนร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) พบว่า มีค่าสหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.639 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) กับร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กันสูง แสดงให้เห็นว่า แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) มีความเที่ยงตรงตามสภาพ

4. ข้อมูลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ การวิเคราะห์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ด้วยการวิเคราะห์ Multiple logistic regression analysis พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 5 ตัวแปร จากจำนวนตัวแปรอิสระทั้งหมด 27 ตัวแปร และจากการทดสอบ Hosmer and Lemeshow test มีค่า p-value เท่ากับ 0.34 ซึ่งมีความมากกว่า 0.05 แสดงว่า การศึกษาในครั้งนี้ มีความเหมาะสม ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ได้แก่

4.1 เพศชาย โดยผู้ต้องขังเพศชาย มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 486.91 เท่า (OR = 486.91) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังเพศหญิง

4.2 ระยะเวลาต้องโทษ 12-24 เดือน โดยผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาต้องโทษ 12-24 เดือน มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 269.84 เท่า (OR = 269.84) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาต้องโทษน้อยกว่า 6 เดือน

4.3 ประวัติการกระทำผิด โดยผู้ต้องขังที่เคยมีประวัติการกระทำผิดมาก่อน มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 150.59 เท่า (OR = 150.59) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังที่ไม่เคยมีประวัติการกระทำผิดมาก่อน

4.4 การมีงานทำ โดยผู้ต้องขังที่มีงานทำ มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 0.03 เท่า (OR = 0.03) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังที่ไม่มีงานทำ หรือสามารถอธิบายในอีกรูปแบบได้ว่า ผู้ต้องขังที่ไม่มีงานทำ มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 33.33 เท่า ($1/0.03 = 33.33$) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังที่มีงานทำ

4.5 ประวัติการใช้สารเสพติดก่อนต้องโทษ โดยผู้ต้องขังที่มีประวัติการใช้สารเสพติดก่อนต้องโทษ มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 62.34 เท่า (OR = 62.34) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังที่ไม่มีประวัติการใช้สารเสพติดก่อนต้องโทษ

โดยปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้สามารถทำนายความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำได้ร้อยละ 68.8

5. ข้อมูลการวิเคราะห์แนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษที่ก่อคดีออกจากรั้วความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ ใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งได้มาจากการสนทนากลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนมาใช้แบบประเมินความเสี่ยงกระทำผิดซ้ำที่มีคุณภาพ

จากการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความคิดเห็นว่า ควรมีการปรับเปลี่ยนมาใช้แบบประเมินความเสี่ยงกระทำผิดซ้ำที่มีคุณภาพในกลุ่มผู้ต้องขัง เนื่องจากแบบประเมินที่ใช้อยู่เดิมไม่ได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือประเมิน

2. การพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขังอย่างต่อเนื่อง

จากการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผลผู้ต้องขัง เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติงานในกรมราชทัณฑ์เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อเป็นการลดพฤติกรรมในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง

3. การลดปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

จากการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งสำคัญของการพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขัง ด้วยการใช้แบบประเมินความเสี่ยง จะทำให้ทราบปัจจัยเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง นำไปสู่การออกแบบวิธีการพัฒนาแก้ไขตามแต่ละบุคคล

4. การพิจารณาการแก้ไขฟื้นฟูตามระดับความเสี่ยง

จากการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูด้วยโปรแกรมต่าง ๆ ซึ่งลักษณะของการแก้ไขฟื้นฟู ควรเป็นไปตามระดับความเสี่ยง ซึ่งได้มาจากการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ และควรดำเนินการฟื้นฟูแก้ไขเป็นรายบุคคล มากกว่าเป็นกลุ่ม

5. การประสานความร่วมมือจากหน่วยงาน

จากการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสานความร่วมมือจากหน่วยงานหลายภาคส่วน จึงจะทำให้การพัฒนาระบบประเมินและติดตามผลผู้ต้องขังมีประสิทธิภาพที่ดีมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถแก้ไขพัฒนาผู้ต้องขังไม่ให้กลับมากระทำผิดซ้ำ

อภิปรายผลการวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ โดยศึกษาย้อนหลังในกลุ่มเรือนจำในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งได้ดำเนินการออกแบบวิธีการวิจัยเป็นหลายระยะ เพื่อให้สะดวกต่อการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย และวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาเกณฑ์คะแนนจุดตัดของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) กับผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ

เนื่องจากวัตถุประสงค์ที่ 1 และ 2 ได้ดำเนินไปพร้อมกันในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลการวิเคราะห์ความแม่นยำในการทำนายของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย นั่นคือ ผู้วิจัยได้พิจารณาเกณฑ์คะแนนจุดตัดที่เหมาะสมของแบบประเมิน OxRec ฉบับแปลภาษาไทย จากการเปรียบเทียบคะแนนจุดตัดแต่ละคะแนน กับวิธีการทางสถิติในการประเมินความเที่ยงตรงหรือความถูกต้องของเครื่องมือ (Validity) และวิธีการทางสถิติเพื่อประเมินความเชื่อมั่นหรือความแม่นยำ หรือความเชื่อถือได้ (Reproducibility or Precision or Reliability) พบว่า ณ จุดตัดค่าร้อยละความเสี่ยงที่ 8 สามารถประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังได้ดี โดยให้ค่าความไว (Sensitivity) เท่ากับ 84.2% โดยเครื่องมือวัดที่มีค่าความไวสูง แสดงว่าเครื่องมือวัดดังกล่าว จะให้ผลลบปลอม (false negative) น้อยมาก จะสามารถค้นหาผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำได้อย่างถูกต้อง เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของเครื่องมือที่ใช้ในการจำแนกผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำออกจากผู้ต้องขังที่ไม่มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ นอกจากนี้ยังให้ค่าจำเพาะ (Specificity) เท่ากับ 97.9% โดยเครื่องมือวัดดังกล่าว จะให้ผลบวกปลอม (false positive) น้อยมาก จะสามารถค้นหาได้ว่าผู้ต้องขังที่ไม่ได้กระทำผิดซ้ำ จะมีผลประเมินว่ามีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ เป็นคุณลักษณะสำคัญของเครื่องมือที่ใช้ยืนยันการกระทำผิดซ้ำได้ ให้ค่าความน่าจะเป็นที่จะกระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นบวก (PPV) เท่ากับ 92.0% เมื่อทำแบบประเมิน OxRec แล้ว โอกาสที่ผู้ต้องขังจะเกิดการกระทำผิดซ้ำเมื่อผลคัดกรองเป็นบวก หรือโอกาสที่แบบประเมินความเสี่ยงนี้จะทำนายถูกกว่ามีการกระทำผิดซ้ำถึงร้อยละ 92.0 เมื่อให้ค่าความน่าจะเป็นที่จะไม่กระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นลบ (NPV) เท่ากับ 95.6% เมื่อทำแบบประเมิน OxRec แล้ว โอกาสที่ผู้ต้องขังจะไม่เกิดการกระทำผิดซ้ำเมื่อผลคัดกรองเป็นลบ หรือโอกาสที่แบบประเมินความเสี่ยงนี้จะทำนายถูกกว่าไม่มีการกระทำผิดซ้ำถึงร้อยละ 95.6 เมื่อพิจารณาความถูกต้องในการทำนายของการทดสอบดังกล่าว พบว่า แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OXREC) ฉบับแปลภาษาไทย มีความถูกต้องตามความเป็นจริง เท่ากับ 94.9% หมายความว่า ความสามารถของแบบประเมิน OxRec ที่ใช้ทดสอบหรือคัดกรองในการให้ผลการตรวจที่ถูกต้องตามความเป็นจริงได้ถึงร้อยละ 94.9

และมีค่า Likelihood Ratio Positive (LR+) เท่ากับ 40.39 หมายความว่า ถ้าผลการประเมินว่า ผู้ต้องขังมีความเสี่ยง ผู้ต้องขังมีโอกาสที่จะกระทำผิดซ้ำเป็น 40.39 เท่า ของการไม่เกิดความเสี่ยง ในการกระทำผิดซ้ำ และมีค่า Likelihood Ratio Negative (LR-) เท่ากับ 0.16 หมายความว่า ถ้าผลการประเมินว่าผู้ต้องขังไม่มีความเสี่ยง ผู้ต้องขังมีโอกาสที่จะกระทำผิดซ้ำเป็น 0.16 เท่า ของการไม่เกิดความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ และจากการนำแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OXREC) ฉบับแปลภาษาไทยไปทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เมื่อเทียบกับ กลุ่มตัวอย่างที่มีการกระทำผิดซ้ำ พบว่า ค่า AUC เท่ากับ 0.942 (95% CI = 0.903-0.980, $p < .000$) แสดงให้เห็นว่า แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย มีอำนาจการจำแนกผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำกับผู้ต้องขังที่ไม่มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ หรือมีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำต่ำ อยู่ในระดับดีมาก แสดงให้เห็นว่า ค่าร้อยละความเสี่ยง ตั้งแต่ 8 ขึ้นไป จะมีประโยชน์มากในการทำนายว่าจะเกิดการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง หรือมีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำ แต่ถ้าจากการประเมินค่าร้อยละอยู่ระหว่าง 0-7 จะไม่มีประโยชน์ในการทำนายได้ว่ามีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำ แต่จะมีประโยชน์ในการทำนายได้ว่า ไม่มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำ ดังนั้น การประเมินคุณสมบัติและตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินความเสี่ยง ในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) จึงเลือกใช้ค่าร้อยละจุดตัดที่ 8 เป็นจุดตัดที่เหมาะสมและเป็นเกณฑ์ ร้อยละ ความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ หมายความว่า ถ้าร้อยละเสี่ยง 0-7 แสดงว่า ไม่มีความเสี่ยง ต่อการกระทำผิดซ้ำ แต่ถ้าร้อยละความเสี่ยงตั้งแต่ 8 ขึ้นไป อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่จะเกิดการกระทำผิดซ้ำ โดยกลุ่มผู้ต้องขังกลุ่มนี้จึงควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ในการดูแลและแก้ไขพัฒนาพฤติกรรมนิสัย ของผู้ต้องขังมากยิ่งขึ้น และควรพัฒนาแนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษ เพื่อลดการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนปล่อยที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ

จากการทบทวนงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับการพัฒนาแบบประเมินความเสี่ยง ในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ในกลุ่มผู้ต้องขัง พบว่า ที่ผ่านมาในประเทศไทยยังไม่มี การนำแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) นี้มาใช้ในกรมราชทัณฑ์ แต่พบในงานวิจัย ต่างประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ได้แก่ Fazel et al. (2016) ได้ทำการศึกษาปัจจัยการทำนายการกระทำผิดซ้ำรุนแรงก่อนปล่อยตัวจากที่คุมขัง มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและตรวจสอบการทำนายเชิงคลินิกเกี่ยวกับความเสี่ยงของการกระทำผิดรุนแรงในผู้ต้องขัง ที่ได้รับการปล่อยตัว โดยได้ทำการจำแนกและเทียบกับมาตรฐานสำหรับการทำนายผลลัพธ์ที่สำคัญ

คือ การกระทำผิดซ้ำรุนแรง ในช่วง 1-2 ปี ผลการวิจัยพบว่า มีผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัว ในประเทศสวีเดนระหว่างปี 2001-2009 จำนวน 47,326 คน พบว่า มีผู้กระทำผิดซ้ำรุนแรง จำนวน 11,263 คน โดยได้ทำการพัฒนาเครื่องมือวัด ประกอบด้วย 14 ข้อคำถาม ที่ใช้ทำนายการกระทำผิดซ้ำรุนแรง และทำการตรวจสอบกับอีกกลุ่มตัวอย่างหนึ่ง พบว่า โมเดลแสดงให้เห็นถึงการวัดการจำแนกที่ดี โดยมีค่า AUC เท่ากับ 0.75 สำหรับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำใน 1 ปี มีค่าความไว 76% และค่าความจำเพาะ 61% ค่าความน่าจะเป็นที่จะกระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นบวก 21% และค่าความน่าจะเป็นที่จะไม่กระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นลบ 95% ส่วนในช่วง 2 ปี มีค่าความไว 67% และค่าความจำเพาะ 70% ค่าความน่าจะเป็นที่จะกระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นบวก 37% และค่าความน่าจะเป็นที่จะไม่กระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นลบ 89% นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของ Fazel et al. (2019) พบว่า ผู้ต้องขังมีอัตราการกระทำผิดซ้ำคดีรุนแรง ร้อยละ 16 และมีอัตราการกระทำผิดซ้ำคดีอื่น ๆ ร้อยละ 44 โดยเมื่อทดสอบกับแบบประเมิน OxRec ร้อยละความเสี่ยง ที่ 10 (หรือ 10%) มีค่าความไว 91% และค่าความจำเพาะ 32% ค่าความน่าจะเป็นที่จะกระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นบวก 20% และค่าความน่าจะเป็นที่จะไม่กระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นลบ 95% นั่นคือ ร้อยละความเสี่ยงร้อยละ 10 สามารถทำนายการกระทำผิดซ้ำคดีรุนแรง ส่วนร้อยละความเสี่ยงที่ 30 คะแนน (หรือ 30%) มีค่าความไว 90% และค่าความจำเพาะ 31% ค่าความน่าจะเป็นที่จะกระทำผิดซ้ำ เมื่อผลเป็นบวก 51% และค่าความน่าจะเป็นที่จะไม่กระทำผิดซ้ำเมื่อผลเป็นลบ 81% นั่นคือ ร้อยละความเสี่ยงร้อยละ 30 สามารถทำนายการกระทำผิดซ้ำคดีทั่วไปที่ไม่ใช่คดีรุนแรงได้

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ร้อยละความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ 8 (หรือ 8%) จึงเป็นจุดตัดคะแนนที่เหมาะสม และมีคุณสมบัติในแง่ของความถูกต้องและความแม่นยำของเครื่องมือได้เป็นอย่างดี สามารถใช้ประเมินคัดกรองการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังได้เป็นอย่างดี ดังนั้นแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย จึงเป็นแบบประเมินที่ให้ผลของความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนปล่อยที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) กับแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) ของกรมราชทัณฑ์

สำหรับผลการวิจัยของการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) ของแบบประเมิน 2 แบบประเมิน นั่นคือ แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) กับแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) พบว่า มีค่าสหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.639 นั่นคือ คะแนนร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) กับคะแนนร้อยละจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กันสูง แสดงให้เห็นว่า แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) มีความเที่ยงตรงตามสภาพ โดยความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) ถือว่าเป็นการตรวจสอบคุณสมบัติของเครื่องมือวัดที่สามารถวัดได้ตรงตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (Cohen et al., 2013; Miller et al., 2013) หรือเป็นความสามารถของเครื่องมือวัดในการเทียบกับเกณฑ์ในปัจจุบัน ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือทั้ง 2 ชุด ในเวลาเดียวกัน ทั้งเครื่องมือวัด นั่นคือ แบบประเมิน OxRec และเครื่องมือที่เป็นเกณฑ์ นั่นคือ แบบประเมิน OA ของกรมราชทัณฑ์ โดยสาเหตุที่มีความสัมพันธ์กันสูงเนื่องจากแบบประเมินความเสี่ยงทั้งคู่ มีลักษณะข้อคำถามและวิธีการให้คะแนนที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้ แบบประเมิน OxRec โดย Fazel et al. (2016) ซึ่งมีการนำแบบประเมิน OxRec มาใช้ในการช่วยเหลือนักโทษเกี่ยวกับการตัดสินใจที่จะปล่อยตัว ซึ่งสามารถระบุได้ว่าผู้ต้องขังมีความเสี่ยงต่ำหรือสูงที่จะเกิดการกระทำ ผิดซ้ำในอนาคต แต่สิ่งที่แตกต่างกันในแง่ของข้อคำถามของทั้ง 2 แบบประเมิน นั่นคือ แบบประเมิน OxRec มีการประเมินเกี่ยวกับการใช้สารเสพติด ปัญหาเกี่ยวกับการดื่มแอลกอฮอล์ และปัญหา ทางจิตเวช ส่วนแบบประเมิน OA มีการประเมินเกี่ยวกับสาเหตุของการกระทำผิด การผ่านอบรมหลักสูตรในเรือนจำ ระดับชั้นผู้ต้องขัง การพิจารณาประโยชน์จากเรือนจำ เป็นต้น

ผลการวิจัยดังกล่าว มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Vargen, Jackson and Hart (2020) ที่ศึกษาแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดทางเพศ (the Risk for Sexual Violence Protocol: RSVP) ในแง่ของความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน ความเที่ยงตรงตามสภาพ และความเที่ยงตรงเชิงทำนาย พบว่า แบบประเมิน RSVP มีความสัมพันธ์กับแบบประเมินความเสี่ยง ในการกระทำผิดทางเพศ (Static-99R) และแนวทางการประเมินความเสี่ยงของผู้กระทำผิดทางเพศ (Sex Offender Risk Appraisal Guide: SORAG) ในระดับปานกลางและสูงอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยทั้ง Static-99R และ SORAG เป็นแบบประเมินความเสี่ยงกระทำผิดทางเพศที่ใช้กัน อย่างแพร่หลายทั่วโลก เป็นแบบประเมินที่มีประโยชน์ในการประเมินความเสี่ยงในการ กระทำผิด

ทางเพศ เช่นเดียวกับ Sea and Hart (2021) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบประเมิน ความเสี่ยงในการกระทำผิดทางเพศ (RSVP) กับแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดทางเพศ 2 แบบประเมิน นั่นคือ the Hallym Assessment Guide for Sex Offender Risk (HAGSOR) และ Static-99R พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน จากงานวิจัยดังกล่าว ชำงตัน แสดงให้เห็นแนวโน้มว่า แบบประเมินความเสี่ยงกระทำผิดของผู้ต้องขังดังกล่าวมีลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกันหลายประการ อาจมีความแตกต่างกันไปตามข้อคำถาม ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าจะมี โอกาสที่จะมีความเที่ยงตรงตามสภาพ เช่นเดียวกันกับแบบประเมิน ความเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) และแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (OA)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อศึกษาความเสี่ยงของผู้ต้องขังในการกระทำผิดซ้ำและปัจจัย ที่ ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ต้องขังก่อนปล่อยที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับ ชีวิต ร่างกาย และเพศ จากการประเมินโดยแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย

สำหรับการวิเคราะห์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อระดับความเสี่ยงใน การกระทำผิดซ้ำ ด้วยการวิเคราะห์ Multiple logistic regression analysis พบว่า ตัวแปรอิสระที่มี ผลต่อระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 5 ตัวแปร โดยปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้สามารถทำนายความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำได้ร้อยละ 68.8 ได้แก่

1) เพศชาย โดยผู้ต้องขังเพศชาย มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 486.91 เท่า (OR = 486.91) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังเพศหญิง สอดคล้องกับ Piquero et al. (2015) ได้ทำการ ศึกษาการ ทบหวนวนรณกรรมอย่างเป็นระบบของอาชญา เพศชาติพันธุ์ และเชื้อชาติ ในฐานะเป็นปัจจัย เชิง ทำนายของการกระทำผิดซ้ำรุนแรง พบว่า เพศชาย มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำรุนแรงอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของ Yukhnenko et al. (2019) ที่ได้ ศึกษาปัจจัยเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำ พบว่า เพศชายเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Maden et al. (2006) ที่ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศในการกระทำ ผิดซ้ำหลังจากถูกปล่อยตัวจากที่คุมขังที่มีความปลอดภัยระดับปานกลาง พบว่า ผู้ต้องขังเพศชาย มี แนวโน้มที่จะมีการกระทำผิดซ้ำมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัย ของ Olson et al. (2016) ที่ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผู้ต้องขังเพศชาย และเพศหญิงที่ได้รับการ ปล่อยตัวจากที่คุมขังกับปัจจัยเสี่ยงและการกระทำผิดซ้ำภายหลังจากติดคุก พบว่า ผู้ต้องขังเพศชายที่

ไม่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นโสด เคยติดคุกในคดีที่รุนแรงมาก่อน และเคยได้รับโทษในคุกมาแล้ว มักจะมีแนวโน้มที่จะถูกจับกุมในคดีที่รุนแรง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยลักษณะทางเพศเป็นปัจจัยติดตัวบุคคล ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากจำนวนผู้ต้องขังเพศชายมีจำนวนมาก จึงมีโอกาสที่เกิดการกระทำผิดซ้ำ ได้มากเช่นกัน และ Mannerfelt and Håkansson (2018) ได้กล่าวถึง เพศมีความแตกต่างกันในการกระทำผิดซ้ำรุนแรง จึงควรได้รับวิธีการแก้ไขฟื้นฟูที่แตกต่างกันไปตามแต่ละเพศ

2) ระยะเวลาต้องโทษ 12-24 เดือน โดยผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาต้องโทษ 12-24 เดือน มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 269.84 เท่า (OR = 269.84) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาต้องโทษน้อยกว่า 6 เดือน สอดคล้องกับปรัชญาภรณ์ บุญชู (2557) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี โดยพบว่า ผู้ต้องขังที่มีประวัติการกระทำผิดซ้ำตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมที่อยู่อาศัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังมากที่สุดคือ สภาพแวดล้อมภายในเรือนจำที่อยู่กันอย่างแออัดทำให้ผู้ต้องขังเรียนรู้พฤติกรรมกรรมการกระทำผิดซึ่งกันและกัน การมีระยะเวลาต้องโทษที่นาน จึงส่งเสริมให้ผู้ต้องขังมีการเรียนรู้พฤติกรรมกรรมการกระทำผิดได้ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำได้มากขึ้น เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Budd and Desmond (2014) ที่ได้ศึกษาผู้กระทำผิดทางเพศ และการกระทำผิดซ้ำรุนแรงทางเพศ : การตรวจสอบบทบาทของระยะเวลาต้องโทษและช่วงเวลา ที่รับโทษ พบว่า เมื่อการกระทำผิดซ้ำ หมายถึง การถูกจับกุมคดีทางเพศ ระยะเวลาต้องโทษ ไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำรุนแรงทางเพศ แต่เมื่อการกระทำผิดซ้ำ หมายถึง การกระทำผิดในคดีทางเพศ ระยะเวลาต้องโทษ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการกระทำผิดซ้ำ ในผู้กระทำผิด คดีข่มขืนล่วงละเมิดทางเพศ เป็นต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปได้ว่า ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาต้องโทษในช่วง 1-2 ปี ประกอบกับมีผู้ต้องขังกระทำผิดลักษณะเดียวกันอยู่รวมกัน เป็นจำนวนมาก มีการเสริมแรงพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดซึ่งกันและกัน จึงทำให้มีการเรียนรู้พฤติกรรมบางอย่าง เป็นผลทำให้เมื่อปล่อยตัวออกมากระทำผิดซ้ำในคดีเดิม

3) ประวัติการกระทำผิด โดยผู้ต้องขังที่เคยมีประวัติการกระทำผิดมาก่อน มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 150.59 เท่า (OR = 150.59) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังที่ไม่เคยมีประวัติการกระทำผิดมาก่อน สอดคล้องกับการศึกษาของวีรวัดน์ บุญนิกุล (2564) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็น ผู้ต้องขังชั้นเลวมากและแนวทางการพัฒนาพฤตินิสัย โดยผู้ต้องขังชั้นเลวมาก เป็นกลุ่มที่กระทำ

ผิวดำชาก ยากต่อการแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มักเป็นกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญต่อการกลับไปกระทำ ผิดซ้ำ เมื่อทำการสัมภาษณ์ผู้ต้องขังชั้นเลวมาก พบว่า มักมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดตั้งแต่อายุน้อย มีจำนวนครั้งในการกระทำผิดเกิน 3 ครั้งขึ้นไป นั่นคือ หากผู้ต้องขังมีการกระทำผิดในคดีก่อนหน้า มาแล้ว ก็จะมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำได้มากขึ้น เช่นเดียวกับการศึกษาของสุรกาญจน์ ชาวคำ (2558) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดเรือนจำกลางเชียงราย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางเชียงราย คือ ปัจจัยจำนวนครั้งที่กระทำความผิดและฐานกระทำความผิด ผู้ต้องขังคดียาเสพติด มีจำนวนการกระทำผิดสูงสุด คือ มากกว่า 5 ครั้ง และพบน้อยที่สุด คือจำนวน 2 ครั้ง อยู่ฐานความผิดเสพและครอบครองเพื่อจำหน่าย และการศึกษาของพัชรียา ก้อนแพง (2560) ได้ทำการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับความผูกพันทางสังคม และการควบคุมตนเองที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง ในทัณฑสถานหญิงกลาง พบว่า ปัจจัยทางด้านประวัติการกระทำผิดส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ เกี่ยวกับยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของ Yukhnenko et al. (2019) ที่ได้ศึกษาปัจจัยเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำ พบว่า ประวัติในการ กระทำผิดเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ สำหรับประวัติการได้รับโทษเกี่ยวกับคดีก่อนหน้านั้น อาจสะท้อนถึงการยึดการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับอาชญากรรม จึงมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำ

4) การมีงานทำ โดยผู้ต้องขังที่มีงานทำ มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 0.03 เท่า (OR = 0.03) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังที่ไม่มีงานทำ หรือสามารถอธิบายในอีกรูปแบบได้ว่า ผู้ต้องขัง ที่ไม่มีงานทำ มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 33.33 เท่า ($1/0.03 = 33.33$) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขัง ที่มีงานทำ ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่า การไม่มีงานทำ เนื่องจากมีประวัติการติดคุกมาก่อน จึงเป็นอุปสรรคที่สำคัญ อย่างมากในการหางานทำที่สุจริต ทำให้มีรายรับไม่เพียงพอ จึงมีแนวโน้มที่จะก่อเหตุกระทำ ความผิดซ้ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของชวลิต กลิ่นแข และคณะ (2563) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการ กระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการ กระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ หมายความว่ารายได้ของครอบครัวที่มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะครอบครัวที่มีความยากจนและผู้ใช้ แรงงานชนชั้นล่างที่มีความยากไร้ และผู้ใช้แรงงานซึ่งมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ทำให้ขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น ซึ่งพบว่าปัญหาอาชญากรรมส่วนใหญ่มาจากบุคคลใน ครอบครัวเหล่านี้ โดยจะพบการกระทำความผิดในข้อหาลักทรัพย์และยาเสพติดเมื่อปล่อยตัวพ้นโทษ

ออกมาแล้วจะกลับไปก่อคดีกระทำผิดซ้ำ ซึ่งสาเหตุหลักมาจากเศรษฐกิจของครอบครัว นอกจากนี้ การมีประวัติต้องโทษจำคุกส่งผลให้หางานทำได้ยาก นายจ้างส่วนใหญ่จะปฏิเสธหรือไม่รับเข้าทำงาน เมื่อทราบประวัติการต้องโทษมาก่อน โดยสาเหตุที่กระทำผิดมาจากปัญหาด้านการเงินของครอบครัว หรือต้องรับภาระเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัว นอกจากนี้ ต้องกระทำผิดซ้ำเพราะว่าความยากจนของครอบครัว ทำให้ต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมากในชีวิตประจำวัน ซึ่งเกิดจากการประสบปัญหาไม่มีงานทำ หลังพ้นโทษ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้อิทธิพลของปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ นอกจากนี้ การศึกษาของ Oueslati et al. (2018) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของการกระทำผิดซ้ำในผู้ป่วย โรจิตเภท พบว่า การว่างงานมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำ 2.18 เท่า เมื่อเทียบกับคนที่มีงานทำ และ สอดคล้องกับการศึกษาของ Yuhnenko et al. (2019) ที่ได้ศึกษาปัจจัยเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำ พบว่า ปัญหาการจ้างงาน เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ

5) ประวัติการใช้สารเสพติดก่อนต้องโทษ โดยผู้ต้องขังที่มีประวัติการใช้สารเสพติด ก่อนต้องโทษ มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดซ้ำถึง 62.34 เท่า (OR = 62.34) เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังที่ไม่มี ประวัติการใช้สารเสพติดก่อนต้องโทษ สอดคล้องกับการศึกษาของวีรวัฒน์ บุญนิกุล (2564) ที่ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นผู้ต้องขังชั้นเลวมากและแนวทางการพัฒนาพฤตินิสัย โดยผู้ต้องขังชั้นเลว มาก เป็นกลุ่มที่กระทำผิดซ้ำยากต่อการแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มักเป็นกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญต่อ การกลับไปกระทำผิดซ้ำ เมื่อทำการสัมภาษณ์ผู้ต้องขังชั้นเลวมาก พบว่า มักกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด มีประวัติการเสพยาเสพติด รวมทั้งกระทำผิดวินัยในการนำสิ่งของ รวมทั้งยาเสพติดเข้าเรือนจำ เช่นเดียวกับงานวิจัยของอัครกร ไชยพงษ์ (2557) ได้ทำการศึกษการพัฒนากลยุทธ์ การป้องกันและ แก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชายในเรือนจำ เขต 8 พบว่า สาเหตุหนึ่งของการกระทำผิด ซ้ำของผู้ต้องขัง นั่นคือ การใช้สารเสพติด โดยกลยุทธ์หนึ่งที่มีความสำคัญในการช่วยป้องกันและแก้ไข ปัญหาการกระทำผิดซ้ำ คือ หน่วยงานในชุมชนต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีภายในชุมชน โดยกำจัดสิ่งที่เป็น อบายมุขและยาเสพติดในชุมชน และงานวิจัยของสุพิชฌาย์ ศิริวัฒนา สีตะสิทธิ์ (2558) ได้ ทำการศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการลงโทษและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดซ้ำ ในกระบวนการยุติธรรม ไทย พบว่า สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดกฎหมายในประเทศไทย ประกอบด้วย การติดยา เสพติด รวมทั้งการหารายได้ด้วยการค้ายาเสพติด และการมีสภาพแวดล้อม ที่เต็มไปด้วยอบายมุข ซึ่ง การใช้สารเสพติด ทำให้ผู้ต้องขังขาดสติสัมปชัญญะ นำไปสู่การก่อเหตุ ของการกระทำผิดซ้ำได้มาก รวมทั้ง Fazel et al. (2016) ได้ทำการศึกษาปัจจัยการทำนาย การกระทำผิดซ้ำรุนแรงก่อนปล่อยตัว

จากที่คุมขัง พบว่า ผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวที่มีการใช้ สารเสพติดและแอลกอฮอล์ สามารถทำนายความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำได้ร้อยละ 88 เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Lammers et al. (2018) ได้ทำการศึกษาการประเมินความเสี่ยงในผู้กระทำผิด ที่มีปัญหาการใช้สารเสพติด พบว่า ผู้ป่วยที่มีปัญหาด้านการใช้สารเสพติด สามารถทำนายการกระทำ ผิดซ้ำในอีก 1-2 ปีข้างหน้าได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ การศึกษา ของ Oueslati et al. (2018) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของการกระทำผิดซ้ำในผู้ป่วยโรคจิตเภท พบว่า การใช้สารเสพติดมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำ 6.01 เท่า เมื่อเทียบกับคนที่ไม่ใช้สารเสพติด และสอดคล้องกับการศึกษาของ Yukhnenko et al. (2019) ที่ได้ศึกษาปัจจัยเสี่ยงของการกระทำ ผิดซ้ำ พบว่า การใช้สารเสพติด เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ เนื่องจากการใช้สารเสพติดอาจทำให้เกิดการควบคุมยับยั้งพฤติกรรมของตนเองได้ต่ำ เนื่องจากฤทธิ์ของสารเสพติด อาจจะไปเพิ่ม ความเสี่ยงที่กระตุ้นให้เกิดการประกอบอาชญากรรมได้มากขึ้น ส่งผลให้มีการใช้ความรุนแรง ดังนั้น สารเสพติดจึงถือเป็นปัจจัยกระตุ้นที่สำคัญที่ทำให้ก่ออาชญากรรม

วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 เพื่อพัฒนาแนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มที่มีความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ

จากผลการวิเคราะห์แนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม จึงทำให้มองเห็นประเด็นสำคัญที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนมาใช้แบบประเมินความเสี่ยงกระทำผิดซ้ำที่มีคุณภาพ ควรมีการปรับเปลี่ยนมาใช้แบบประเมินความเสี่ยงกระทำผิดซ้ำที่มีคุณภาพในกลุ่มผู้ต้องขัง เนื่องจากแบบประเมินที่ใช้อยู่เดิมไม่ได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือประเมิน การเปลี่ยนมาใช้แบบประเมินความเสี่ยงกระทำผิดซ้ำที่มีคุณภาพ ผ่านการตรวจสอบความแม่นยำในการทำนายมีความเชื่อมั่นและมีความเที่ยงตรงที่เชื่อถือได้ เป็นแนวทางพื้นฐานที่สำคัญ เนื่องจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ถือว่าเป็นกระบวนการเริ่มต้นของการประเมินและการติดตามผลผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ หากแบบประเมินที่นำมาใช้ไม่มีคุณภาพมากเพียงพอ อาจจะทำให้ประเมินความเสี่ยงในการกระทำ

ผิดซ้ำเกิดความผิดพลาดได้ นำมาซึ่งการสูญเสียงบประมาณในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา ทัศนียภาพของผู้ต้องขังไปโดยเปล่าประโยชน์ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการพัฒนาทัศนียภาพของผู้ต้องขัง แบบประเมินที่มีคุณภาพจะทำให้ประเมินได้อย่างถูกต้อง สามารถทราบปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำได้จริง อันนำไปสู่การพัฒนาและการนำโปรแกรมที่เหมาะสมมาใช้สำหรับผู้ต้องขัง ที่มีระดับความเสี่ยงที่แตกต่างกัน จากการศึกษาของ Tsao and Chu (2021) พบว่า งานวิจัยนี้ได้พัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือประเมินความเสี่ยงโดยใช้แบบประเมินหลายแบบประเมินมา ผสมผสานกัน เครื่องมือประเมินความเสี่ยงที่ได้รับการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ประเมิน สามารถนำมาใช้ประเมินทางคลินิกเกี่ยวกับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มตัวอย่าง ชาวสิงคโปร์ได้ เนื่องจากเครื่องมือวัดที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ได้พิจารณาบริบททางวัฒนธรรมด้วย และจากการศึกษาของ Singh et al. (2011) ที่ศึกษาเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับเครื่องมือ การประเมินความเสี่ยงในการใช้ความรุนแรง: การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบและการวิเคราะห์การถดถอยเมต้า พบว่า แบบประเมินความเสี่ยงที่ออกแบบมาสำหรับการประเมินความเสี่ยงในการใช้ความรุนแรง โดย แบบประเมินความเสี่ยงที่มีความแม่นยำและความเที่ยงตรง จะสามารถทำนายความเสี่ยงในการ กระทำผิดซ้ำในอนาคตได้เป็นอย่างดี จากหลักฐานดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า แบบประเมิน ความเสี่ยงที่มีคุณภาพจะมีความแม่นยำในการทำนายการกระทำผิดซ้ำได้

2. การพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขังอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาระบบ การประเมินและติดตามผลผู้ต้องขัง เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติงานในกรม ราชทัณฑ์เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อเป็นการลดพฤติกรรมในการกระทำผิดซ้ำ ของ ผู้ต้องขัง สอดคล้องกับกรวรรณ คำกรเหตุ (2559) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาโปรแกรม การเตรียม ความพร้อมก่อนปล่อยของผู้ต้องขังในเรือนจำโครงสร้างเบา พบว่า ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ขาดแคลน ด้านอัตรากำลัง โดยเฉพาะกลุ่มเจ้าหน้าที่ด้านการแก้ไขนักวิชาชีพต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานใน โปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย จึงเป็นเจ้าหน้าที่ด้านควบคุมแทนเจ้าหน้าที่ด้านการแก้ไข จึงได้มีการจัดอบรมทักษะและทัศนคติของเจ้าหน้าที่ แต่พบปัญหาเรื่องของระยะเวลาฝึกอบรมอาจสั้น เกินไป ทำให้ไม่ได้รับความรู้ที่เพียงพอ อีกทั้งพบว่า โปรแกรมขาดความต่อเนื่อง ส่งผลต่อสภาพ จิตใจของเจ้าหน้าที่และกระทบต่อความต่อเนื่องในการทำงาน เมื่อมีช่วงเวลาเว้นระยะแต่ละรุ่นของ โปรแกรมต้องกลับไปปฏิบัติงานที่เรือนจำเดิม ดังนั้น จึงนำมาสู่แนวทางการพัฒนาเจ้าหน้าที่ที่ ปฏิบัติงานด้านโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยนี้ ควรเป็นเจ้าหน้าที่ด้านการบำบัดแก้ไข

และผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นให้ควรเพิ่มระยะเวลาการฝึกอบรมขึ้นเพื่อประสิทธิภาพ ในการอบรม เจ้าหน้าที่และการดำเนินงานของโปรแกรมควรมีความสม่ำเสมอตามแผนงานที่วางไว้ เพื่อไม่ให้กระทบต่อภาคส่วนอื่น ๆ ดังนั้น การปฏิบัติงานด้านระบบประเมินและติดตามผลที่มี ความต่อเนื่อง จะช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะช่วยลดการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง

3. การลดปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ สิ่งสำคัญของการพัฒนาระบบ การประเมินและติดตามผู้ต้องขัง ด้วยการใช้แบบประเมินความเสี่ยง จะทำให้ทราบปัจจัยเสี่ยงในการ กระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง นำไปสู่การออกแบบวิธีการพัฒนาแก้ไขตามแต่ละบุคคล สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Yukhnenko, Blackwood and Fazel (2019) ที่ได้ศึกษาปัจจัยเสี่ยงสำหรับการกระทำ ผิดซ้ำ: การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบและการวิเคราะห์เมต้า พบว่า ควรพิจารณาปัจจัยเสี่ยง ที่ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ ได้แก่ สุขภาพจิต การใช้สารเสพติด เป็นต้น ซึ่งการประเมินด้วยแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ การลดปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้ด้วยวิธีการ แก้ไขฟื้นฟูในแต่ละบุคคล ช่วยลดการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังได้ และงานวิจัยของ Sjöstedt and Långström (2002) ที่ได้ศึกษาการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ ชุมชน: เปรียบเทียบแบบวัดทั้ง 4 พบว่า แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำที่มีคุณภาพ จะมีความแม่นยำในการทำนายการกระทำผิดซ้ำทางเพศได้เป็นอย่างดี และตัวแปรการปรับตัวทางสังคม มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จากหลักฐานดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การลดปัจจัยเสี่ยงของผู้ต้องขัง ยังสามารถลดแนวโน้มของการกระทำผิดซ้ำได้ด้วย

4. การพิจารณาการแก้ไขฟื้นฟูตามระดับความเสี่ยง การแก้ไขฟื้นฟูด้วยโปรแกรมต่าง ๆ ซึ่งลักษณะของการแก้ไขฟื้นฟู ควรเป็นไปตามระดับความเสี่ยง ซึ่งได้มาจากการประเมินความเสี่ยง ในการกระทำผิดซ้ำ และควรดำเนินการฟื้นฟูแก้ไขเป็นรายบุคคล มากกว่าเป็นกลุ่ม โดยแบบประเมิน ความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ จะทำให้ได้ปัจจัยเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ซึ่งสิ่งนี้ จะนำไปสู่การวางแผนแก้ไขฟื้นฟูให้กับผู้ต้องขังได้ตรงจุดและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ การศึกษาของวรภัทร รัตนาพาณิชย์ (2562) ที่ได้ศึกษากระบวนการติดตามเด็กและเยาวชนกระทำ ความผิดภายหลังออกจากกระบวนการยุติธรรมในประเทศต่าง ๆ พบว่า ประเทศเนเธอร์แลนด์ติดตาม เด็กและเยาวชนกระทำความผิด โดยการประเมินด้วยแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำและ กำหนดช่วงเวลาติดตาม 1-8 ปี ทั้งยังจัดทำแผนการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะราย แบบไร้รอยต่อสำหรับการดูแลภายหลังปล่อยตัว มีการนำผลการประเมินทางจิตวิทยา มาประกอบ

ในการจัดทำแผนการดำเนินชีวิตในสังคมให้เหมาะสมและยังช่วยลดปัญหาการกระทำผิดซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนประเทศออสเตรเลียติดตามเด็กและเยาวชนกระทำความผิด ด้วยใช้เครื่องมือโดยนำวิธีการจำแนกประเภทของเด็กและเยาวชนมาจำแนกปัจจัยเสี่ยงและสาเหตุการกระทำผิด เพื่อจัดทำแผนการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะราย เช่นเดียวกับงานวิจัยของวีรวรรณ บุญนิกุล (2564) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นผู้ต้องขังชั้นเลวมากและแนวทางการพัฒนาพฤตินิสัย พบว่า กรมราชทัณฑ์ควรมีการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อแยกการควบคุมตามชั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการควบคุมและแก้ไขผู้ต้องขังให้เหมาะสมกับพฤติกรรมของกลุ่มต่าง ๆ เนื่องจากผู้ต้องขังที่อยู่ในชั้นดีขึ้นไป จะมีลักษณะที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบเรียบร้อยมากกว่า ดังนั้น รูปแบบวิธีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังควรมีความแตกต่างกัน และป้องกันการเรียนรู้พฤติกรรมในเชิงลบ แม้ว่าผู้ต้องขังชั้นเลวมากจะยากต่อการแก้ไข แต่เจ้าหน้าที่เรือนจำส่วนใหญ่ยังเห็นว่า บุคคลดังกล่าวยังสามารถที่จะปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของตนเองได้ แม้จะใช้ระยะเวลาและทรัพยากรที่มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ดังนั้น การควบคุมเพื่อลงโทษอย่างเดียวไม่ใช่ทางออกในการแก้ไขปัญหา แต่จะยิ่งสร้างปัญหาในอนาคต จึงควรสร้างโปรแกรมการแก้ไขเฉพาะ (Specific program) ให้ผู้ต้องขังกลุ่มนี้เห็นคุณค่าในตนเอง ควรให้โอกาสในการพัฒนา และเน้นการฝึกระเบียบวินัยโดยเข้มข้น ตลอดจนออกแบบโปรแกรมเฉพาะสำหรับผู้ต้องขังชั้นเลวและชั้นเลวมาก เพื่อพัฒนาศักยภาพ และสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าในตนเองว่าสามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตให้ดีขึ้นได้ จากหลักฐานดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการพิจารณาวางแผนการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง หรือพัฒนาพฤตินิสัย ควรนำแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ มาช่วยในการประเมินระดับความเสี่ยงของผู้ต้องขัง เพื่อนำมาใช้วางแผนกำหนดกิจกรรมการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกันด้วย

5. การประสานความร่วมมือจากหน่วยงาน การประสานความร่วมมือจากหน่วยงานหลายภาคส่วน จึงจะทำให้การพัฒนาระบบประเมินและติดตามผลผู้ต้องขังมีประสิทธิภาพที่ดีมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถแก้ไขพัฒนาผู้ต้องขังไม่ให้กลับมากระทำผิดซ้ำ สอดคล้องกับปรัชญาภรณ์ บุญชู (2558) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดของเรือนจำ การที่เรือนจำจัดโปรแกรมต่าง ๆ ถือว่าเป็นเรื่องที่ดีและเป็นประโยชน์สำหรับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง หากแต่ในบางโปรแกรมอาจจะไม่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังได้ทุกคน เรือนจำจึงจำเป็นต้องประสาน

ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการหาแนวทางในการจัดการกับปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังให้ลดน้อยลง หรือไม่มีเลย อีกทั้งยังช่วยลดปัญหาความแออัดผู้ต้องขังล้นเรือนจำ จากหลักฐานดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ช่วยให้ระบบการประเมินและติดตามผลเป็นไปได้ อย่างราบรื่น รวมทั้งมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งยังส่งเสริมพฤติกรรมและแก้ไขพัฒนาพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขัง ซึ่งส่งผลต่อแนวโน้มในการลดการกระทำผิดซ้ำได้

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติและเชิงนโยบาย

สำหรับข้อเสนอแนะในการปฏิบัติและเชิงนโยบาย ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ประการแรก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินกลุ่มเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ คือ กรมราชทัณฑ์ ควรตระหนักถึงความสำคัญของการใช้แบบประเมินความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำที่เป็นมาตรฐานสากลสอดคล้องกับการประกาศใช้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 เพราะผลจากการวิจัยแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย จะช่วยในการคัดกรองความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ รวมทั้งกรมราชทัณฑ์สามารถกำหนดแนวทาง หรือมาตรการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ รวมถึงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ตลอดจนการดูแลฟื้นฟูหลังการปล่อยพ้นโทษตามระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังได้

ประการที่สอง หน่วยงานกรมราชทัณฑ์สามารถใช้แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย ในการประเมินและติดตามการเฝ้าระวังการก่อคดีซ้ำของผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ซึ่งเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์สามารถนำไปใช้เพื่อควบคุมและแก้ไขพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขัง ซึ่งระบบการประเมินและการติดตามดังกล่าวสามารถนำไปใช้ได้ง่าย และมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงพอในการทำนายการกระทำผิดซ้ำในอนาคตได้เป็นอย่างดี

ประการที่สาม ผู้บริหารกรมราชทัณฑ์ ผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ ในแต่ละเรือนจำ และทัณฑสถาน ผู้อำนวยการกองพัฒนาพฤติกรรมนิสัย ควรให้การส่งเสริม สนับสนุนและกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่เรือนจำและทัณฑสถานได้มีการนำแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ไป

ดำเนินการใช้กับผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศอย่างจริงจัง และควรให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยหรือการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องขัง ที่จะได้รับ การปล่อยพ้นโทษจากเรือนจำหรือทัณฑสถาน

ประการที่สี่ ทางภาครัฐ เช่น รัฐบาล กระทรวงยุติธรรม ควรมีแหล่งทุนวิจัยที่ให้การสนับสนุน ทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินและติดตามผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐาน ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำ ผิดซ้ำต้นแบบให้กับเรือนจำหรือทัณฑสถานอื่น ๆ ได้นำไปใช้ ซึ่งนับเป็นการลงทุนที่มีความคุ้มค่า เนื่องจากแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย ดังกล่าว จะถูกเผยแพร่และนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง

ประการที่ห้า จากข้อค้นพบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการกระทำผิดซ้ำ คือ เพศชาย ระยะเวลา ต้องโทษ 12-24 เดือน คดีก่อนหน้า การมีงานทำ และการใช้สารเสพติด ดังนั้น เจ้าหน้าที่เรือนจำ และทัณฑสถานจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเฝ้าระวัง ดูแลแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู และพัฒนา พฤตินิสัยผู้ต้องขังกลุ่มนี้ให้กลับตนเป็นคนดี โดยให้ผู้ต้องขังได้รับการฝึกวิชาชีพใหม่ ๆ ที่เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งมีการบำบัดและแก้ไขการใช้สารเสพติด โดยเจ้าหน้าที่จะนำโปรแกรมฟื้นฟูต่าง ๆ หลากหลาย ผสมผสานกัน เพื่อพัฒนาพฤติกรรมให้กับผู้ต้องขังให้มีความพร้อมก่อนปล่อยตัวออกสู่สังคม เพื่อให้ สังคมมีความอุ่นใจ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น

ประการที่หก จากข้อค้นพบแนวทางในการติดตามผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวพ้นโทษที่ก่อคดี อุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ สำหรับกลุ่มความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ ทางกรมราชทัณฑ์และเจ้าหน้าที่เรือนจำและทัณฑสถานต่าง ๆ สามารถนำมากำหนดเป็นแนวทาง ในการติดตามผลผู้ต้องขังด้วยการใช้แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย ซึ่งจะช่วยให้ได้ปัจจัยเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำ นำไปสู่การวางแผนแก้ไขปัญหา ต่าง ๆ เพื่อลดการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไปในอนาคต

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไปในอนาคต ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ประการแรก กรมราชทัณฑ์ ควรนำแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย ให้เรือนจำและทัณฑสถานทุกแห่งได้นำไปใช้ในการประเมินความเสี่ยงในการ

กระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ เพื่อติดตามผลผู้ต้องขังก่อนปล่อยจากที่คุมขัง หรืออาจนำไปใช้ประเมินกำกับดูแลผู้ต้องขังในการพัฒนากิจกรรมด้านการแก้ไขฟื้นฟู

ประการที่สอง ควรมีการศึกษาด้วยการวิจัยระยะยาว (Longitudinal Study) ที่มีการติดตามประเมินผลจากการใช้แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งมีการวัดหลายช่วงระยะเวลา เพื่อประเมินว่าคะแนนความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำในอนาคตหรือไม่ มีแนวโน้มเป็นอย่างไร โดยสามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงของผู้ต้องขังเหล่านั้น ซึ่งจะให้เห็นพัฒนาการ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการพัฒนาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง อันจะนำมาซึ่งการพัฒนากระบวนการประเมินและติดตามผลผู้ต้องขังก่อนปล่อยจากที่คุมขังที่เป็นระบบมากขึ้น

ประการที่สาม เมื่อพิจารณาจากการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย พบว่า มีคะแนนความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำระดับต่ำ และระดับปานกลาง เท่านั้น ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเก็บข้อมูลตัวอย่างเพิ่มมากขึ้น หรืออาจเก็บข้อมูลผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศในระดับประเทศ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างผู้ต้องขังฯ กลุ่มนี้ มีความเฉพาะเจาะจงอย่างมาก การเก็บข้อมูลเฉพาะกรุงเทพฯ และปริมณฑลจึงยังไม่เพียงพอ หากเก็บข้อมูลในระดับประเทศได้ จะทำให้สามารถวิเคราะห์เกี่ยวกับคะแนนความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำที่สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง ซึ่งจะทำให้ข้อมูลที่ได้มีความแม่นยำมากขึ้น รวมไปถึงได้แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำที่มีความแม่นยำ และมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ประการที่ 4 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะผู้ต้องขังที่ก่อคดีอุกฉกรรจ์ที่ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศเท่านั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรนำแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (OxRec) ฉบับแปลภาษาไทย ไปทำการทดสอบ ในกลุ่มผู้ต้องขังฯ กลุ่มอื่น ๆ เช่น คดีลักทรัพย์ คดียาเสพติด เป็นต้น โดยเฉพาะคดียาเสพติดซึ่งมีจำนวนผู้กระทำผิดซ้ำมากขึ้นทุกปี จะทำให้ได้ระบบการประเมินและการติดตามผลผู้ต้องขัง ก่อนปล่อยจากที่คุมขังหลากหลายกลุ่มมากขึ้น

ประการที่ 5 เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่มีผู้ศึกษากันน้อย และยังไม่ให้ความสนใจหรือตระหนักมากเท่าที่ควร ดังนั้น จึงควรนำผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ไปลงแก้ปัญหาในแต่ละเรือนจำ

ทัศนสถาน ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อนำผู้ต้องขังทั้งหมด รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่มาร่วมกันถกประเด็นปัญหา และแก้ไขปัญหาร่วมกับนักวิจัย เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหาการกระทำผิดซ้ำต่อไปในอนาคต

รายการอ้างอิง

- Abracen, J., Langton, C. M., Looman, J., Gallo, A., Ferguson, M., Axford, M., & Dickey, R. (2014). Mental health diagnoses and recidivism in paroled offenders. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 58(7), 765-779.
- Adjorlolo, S., & Chan, H. C. O. (2019). Risk assessment of criminal offenders in Ghana: An investigation of the discriminant validity of the HCR-20V3. *International journal of law and psychiatry*, 66, 101458.
- Babchishin, K. M., Hanson, R. K., & Blais, J. (2016). Less is more: Using Static-2002R subscales to predict violent and general recidivism among sexual offenders. *Sexual Abuse*, 28(3), 187-217.
- Bales, W. D., Nadel, M., Reed, C., & Blomberg, T. G. (2017). Recidivism and inmate mental illness. *International Journal*, 6, 41.
- Blais, J., & Bonta, J. (2015). Tracking and managing high risk offenders: A Canadian initiative. *Law and Human Behavior*, 39(3), 253.
- Brunton-Smith, I., & McCarthy, D. J. (2017). The effects of prisoner attachment to family on re-entry outcomes: A longitudinal assessment. *The British Journal of Criminology*, 57(2), 463-482.
- Budd, K., & Desmond, S. A. (2014). Sex offenders and sex crime recidivism: Investigating the role of sentence length and time served. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 58(12), 1481-1499.
- Cavanagh, C., & Cauffman, E. (2017). The longitudinal association of relationship quality and reoffending among first-time juvenile offenders and their mothers. *Journal of youth and adolescence*, 46, 1533-1546.
- Chang, Z., Larsson, H., Lichtenstein, P., & Fazel, S. (2015). Psychiatric disorders and violent reoffending: a national cohort study of convicted prisoners in Sweden. *The Lancet Psychiatry*, 2(10), 891-900.
- Cohen, R. J., Swerdlik, M. E., & Phillips, S. M. (1996). *Psychological testing and assessment: An introduction to tests and measurement*. Mayfield Publishing Co.

- Cordovilla-Guardia, S., Vilar-López, R., Lardelli-Claret, P., Guerrero-López, F., & Fernández-Mondéjar, E. (2017). Alcohol or drug use and trauma recidivism. *Nursing research*, 66(5), 399-404.
- Cornish, R., Lewis, A., Parry, O. C., Ciobanasu, O., Mallett, S., & Fazel, S. (2019). A clinical feasibility study of the forensic psychiatry and violence Oxford (FoVOx) Tool. *Frontiers in psychiatry*, 10, 901.
- Dancey, C. P., & Reidy, J. (2007). *Statistics without maths for psychology*. Pearson education.
- Duwe, G., & Freske, P. J. (2012). Using logistic regression modeling to predict sexual recidivism: The Minnesota sex offender screening tool-3 (MnSOST-3). *Sexual Abuse*, 24(4), 350-377.
- Eke, A. W., Helmus, L. M., & Seto, M. C. (2019). A validation study of the child pornography offender risk tool (CPORT). *Sexual Abuse*, 31(4), 456-476.
- Ellison, M., Szifris, K., Horan, R., & Fox, C. (2017). A rapid evidence assessment of the effectiveness of prison education in reducing recidivism and increasing employment. *Probation Journal*, 64(2), 108-128.
- Fazel, S., Chang, Z., Fanshawe, T., Långström, N., Lichtenstein, P., Larsson, H., & Mallett, S. (2016). Prediction of violent reoffending on release from prison: derivation and external validation of a scalable tool. *The Lancet Psychiatry*, 3(6), 535-543.
- Fazel, S., Singh, J. P., Doll, H., & Grann, M. (2012). Use of risk assessment instruments to predict violence and antisocial behaviour in 73 samples involving 24 827 people: systematic review and meta-analysis. *Bmj*, 345.
- Fazel, S., Wolf, A., Vazquez-Montes, M. D., & Fanshawe, T. R. (2019). Prediction of violent reoffending in prisoners and individuals on probation: a Dutch validation study (OxRec). *Scientific Reports*, 9(1), 841.
- Frase, R. S. (2014). Recurring policy issues of guidelines (and non-guidelines) sentencing: Risk assessments, criminal history enhancements, and the enforcement of release conditions. *Federal Sentencing Reporter*, 26(3), 145-157.
- Graham, L., Parkes, T., & McAuley, A. (2012). Alcohol problems in the criminal justice system: an opportunity for intervention.
- Gunnison, E., & Helfgott, J. B. (2011). Factors that hinder offender reentry success: A

- view from community corrections officers. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 55(2), 287-304.
- Håkansson, A., & Berglund, M. (2012). Risk factors for criminal recidivism—a prospective follow-up study in prisoners with substance abuse. *BMC psychiatry*, 12(1), 1-8.
- Hall, L. L. (2015). Correctional education and recidivism: Toward a tool for reduction. *Journal of Correctional Education (1974-)*, 66(2), 4-29.
- Hanson, R. K., & Morton-Bourgon, K. E. (2009). The accuracy of recidivism risk assessments for sexual offenders: a meta-analysis of 118 prediction studies. *Psychological assessment*, 21(1), 1.
- Hester, R. (2019). Prior record and recidivism risk. *American Journal of Criminal Justice*, 44, 353-375.
- Hoeve, M., Dubas, J. S., Eichelsheim, V. I., Van der Laan, P. H., Smeenk, W., & Gerris, J. R. (2009). The relationship between parenting and delinquency: A meta-analysis. *Journal of abnormal child psychology*, 37, 749-775.
- Howard, P. D., & Dixon, L. (2013). Identifying change in the likelihood of violent recidivism: Causal dynamic risk factors in the OASys violence predictor. *Law and Human Behavior*, 37(3), 163.
- Huebner, B. M., DeJong, C., & Cobbina, J. (2010). Women coming home: Long-term patterns of recidivism. *Justice Quarterly*, 27(2), 225-254.
- Johnson, J. G., Smailes, E., Cohen, P., Kasen, S., & Brook, J. S. (2004). Anti-social parental behaviour, problematic parenting and aggressive offspring behaviour during adulthood: A 25-year longitudinal investigation. *British Journal of Criminology*, 44(6), 915-930.
- Johnson, W. L., Giordano, P. C., Longmore, M. A., & Manning, W. D. (2016). Parents, identities, and trajectories of antisocial behavior from adolescence to young adulthood. *Journal of developmental and life-course criminology*, 2, 442-465.
- Kim, E. Y., Park, J., & Kim, B. (2016). Type of childhood maltreatment and the risk of criminal recidivism in adult probationers: a cross-sectional study. *BMC psychiatry*, 16(1), 1-9.
- Klingege, C. (2019). Measuring change. *The Journal of Criminal Law and Criminology*

(1973-), 109(4), 769-817.

- Ksenija Butorac, Dijana Gracin, & Nebojša Stanić. (2017). The challengers in reducing criminal recidivism. *Public Security and Public Order*, 18, 115-131.
- Lammers, S., Kokkelink, L., & deHaan, H. (2018). Risk assessment in habitual offenders with substance use problems: A quasi-prospective study of the predictive validity of the HKT-30. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 62(13), 4187-4195.
- Lee, S. C., & Hanson, R. K. (2016). Recidivism risk factors are correlated with a history of psychiatric hospitalization among sex offenders. *Psychological services*, 13(3), 261.
- Loeber, R., & Farrington, D. P. (2001). *Child delinquents*. Sage.
- Lukies, J., Graffam, J., & Shinkfield, A. J. (2011). The effect of organisational context variables on employer attitudes toward employability of ex-offenders. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 55(3), 460-475.
- Maden, A., Skapinakis, P., Lewis, G., Scott, F., Burnett, R., & Jamieson, E. (2006). Gender differences in reoffending after discharge from medium-secure units: National cohort study in England and Wales. *The British Journal of Psychiatry*, 189(2), 168-172.
- Mannerfelt, C., & Håkansson, A. (2018). Substance use, criminal recidivism, and mortality in criminal justice clients: A comparison between men and women. *Journal of Addiction*, 2018.
- McGrath, R. J., Lasher, M. P., Cumming, G. F., Langton, C. M., & Hoke, S. E. (2014). Development of vermont assessment of sex offender risk-2 (VASOR-2) Reoffense Risk Scale. *Sexual Abuse*, 26(3), 271-290.
- Miller, L. A., Lovler, R. L., & McIntire, S. A. (2013). *Foundations of psychological testing: A practical approach*. Sage.
- Olson, D. E., Stalans, L. J., & Escobar, G. (2016). Comparing male and female prison releasees across risk factors and postprison recidivism. *Women & Criminal Justice*, 26(2), 122-144.
- Ortega Campos, E., García García, J., & Zaldivar Basurto, M. F. (2020). Predicting risk of

- recidivism in Spanish young offenders: Comparative analysis of the SAVRY and YLS/CMI. *Psicothema*.
- Oueslati, B., Fekih-Romdhane, F., Mrabet, A., & Ridha, R. (2018). Correlates of offense recidivism in patients with schizophrenia. *International journal of law and psychiatry*, 58, 178-183.
- Piquero, A. R., Jennings, W. G., Diamond, B., & Reingle, J. M. (2015). A systematic review of age, sex, ethnicity, and race as predictors of violent recidivism. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 59(1), 5-26.
- Rossegger, A., Laubacher, A., Moskvitin, K., Villmar, T., Palermo, G. B., & Endrass, J. (2011). Risk assessment instruments in repeat offending: The usefulness of FOTRES. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 55(5), 716-731.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1976). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity.
- Schenk, S., Eisenbarth, H., & Dixon, L. (2020). Treating opioid use disorders in the criminal justice system with pharmacotherapy. *Forensic science international: mind and law*, 1, 100009.
- Sea, J., & Hart, S. D. (2021). Interrater reliability and concurrent validity of the Risk for Sexual Violence Protocol for Korean sexual offenders: A field study. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 65(13-14), 1423-1445.
- Shannon, L. M., Jackson Jones, A., Newell, J., & Neal, C. (2018). Examining the impact of prior criminal justice history on 2-year recidivism rates: A comparison of drug court participants and program referrals. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 62(2), 291-312.
- Singh, J. P., Grann, M., & Fazel, S. (2011). A comparative study of violence risk assessment tools: A systematic review and metaregression analysis of 68 studies involving 25,980 participants. *Clinical psychology review*, 31(3), 499-513.
- Sjöstedt, G., & Långström, N. (2002). Assessment of risk for criminal recidivism among rapists: A comparison of four different measures. *Psychology, Crime and Law*, 8(1), 25-40.

- Spruit, A., van der Put, C., Gubbels, J., & Bindels, A. (2017). Age differences in the severity, impact and relative importance of dynamic risk factors for recidivism. *Journal of Criminal Justice*, 50, 69-77.
- Stevens, M. (2018). Preventing at-risk children from developing antisocial and criminal behaviour: a longitudinal study examining the role of parenting, community and societal factors in middle childhood. *BMC psychology*, 6(1), 1-12.
- Tripodi, S. J., Kim, J. S., & Bender, K. (2010). Is employment associated with reduced recidivism? The complex relationship between employment and crime. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 54(5), 706-720.
- Tsao, I. T., & Chu, C. M. (2021). An exploratory study of recidivism risk assessment instruments for individuals convicted of sexual offenses in Singapore. *Sexual Abuse*, 33(2), 157-175.
- United States Sentencing Commission. (2017). *The past predicts the future: Criminal history and recidivism of federal offender*. United States Sentencing Commission.
- Van den Berg, J. W., Smid, W., Schepers, K., Wever, E., van Beek, D., Janssen, E., & Gijs, L. (2018). The predictive properties of dynamic sex offender risk assessment instruments: A meta-analysis. *Psychological assessment*, 30(2), 179.
- Vargen, L. M., Jackson, K. J., & Hart, S. D. (2020). Interrater reliability, concurrent validity, and predictive validity of the risk for sexual violence protocol. *Law and Human Behavior*, 44(1), 37.
- Viljoen, J. L., Cochrane, D. M., & Jonnson, M. R. (2018). Do risk assessment tools help manage and reduce risk of violence and reoffending? A systematic review. *Law and Human Behavior*, 42(3), 181.
- Wallace, D., & Wang, X. (2020). Does in-prison physical and mental health impact recidivism? *SSM-population health*, 11, 100569.
- Walters, G. D., & Crawford, G. (2014). Major mental illness and violence history as predictors of institutional misconduct and recidivism: Main and interaction effects. *Law and Human Behavior*, 38(3), 238.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis-3*.

- Yoon, D., Turner, D., Klein, V., Rettenberger, M., Eher, R., & Briken, P. (2018). Factors predicting desistance from reoffending: A validation study of the SAPROF in sexual offenders. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 62(3), 697-716.
- Yukhnenko, D., Wolf, A., Blackwood, N., & Fazel, S. (2019). Recidivism rates in individuals receiving community sentences: A systematic review. *Plos one*, 14(9), e0222495.
- เขมขยุตม์ โภคินจารุเสถียร. (2562). การใช้เรือนจำเอกชนในการแก้ไขปัญหาคดีผู้ต้องขังล้นเรือนจำ. *วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย*, 15(2), 94-106.
- เดชา จินตกลีการ. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำมหาสารคาม [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารนิติ, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม]. มหาสารคาม.
- โสฬส สุวรรณโณม. (2558). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำพิเศษพัทยา จังหวัดชลบุรี [สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารนิติ, มหาวิทยาลัยบูรพา]. ชลบุรี.
- กรมราชทัณฑ์. (2562ก). การสำรวจข้อมูลผู้ต้องขังที่กระทำผิดคดีอุกฉกรรจ์ร้ายแรงและมีพฤติการณ์เป็นภัยต่อสังคม. <http://www.correct.go.th/infosaraban62/letter/filepdf/1576825456.pdf>
- กรมราชทัณฑ์. (2562ข). ร่างแผนปฏิบัติการกรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2563 – 2565. กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม.
- กรมราชทัณฑ์. (2563ข). รายงานแสดงสภาพความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ณ วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2563. http://www.correct.go.th/rt103pdf/crowded_pdf.php?filename=2020_2020-10-05
- กรมราชทัณฑ์. (2564ก). ฐานข้อมูลผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ (Recidivism Statistics Database). <http://www.correct.go.th/recstats/index.php>
- กรมราชทัณฑ์. (2564ค). เอกสารรายงานสถิติข้อมูลผู้ต้องขังตามแบบ รท. 103 กรมราชทัณฑ์ ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2564. http://www.correct.go.th/rt103pdf/report_rt103_pdf.php?date=01-10-2021
- กรวรรณ คำกรเกิด. (2559). แนวทางการพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยของผู้ต้องขังในเรือนจำโครงสร้างเบา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารนิติ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. กรุงเทพฯ.
- ขวลิต กลิ่นแข, เกชา ใจดี, ณัฐวรรณ เสมียนเพชร, สุพัตรา สมวงศ์, และทิพวรรณ สุวรรณโน. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน.

- วารสารวิชาการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก, 6(3), 253-261.
- ทัพภาค สิ้นพูลผล. (2559). ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนที่เกี่ยวกับคดีประเภท
อุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลท่าข้าม
กรุงเทพมหานคร [สารนิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต]. ปทุมธานี.
- ธนภัทร วาอภัย. (2560). การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย สำหรับผู้ต้องขังที่มีแนวโน้มกระทำผิดซ้ำ
ของเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร [สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต].
ปทุมธานี.
- นฤมล เฒ่าเพ็ง. (2558). ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำ
พิเศษพิทยา [สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา]. ชลบุรี.
- นิติพล ธาระรูป. (2562). การปฏิรูปเรือนจำผ่านกระบวนการพัฒนาพฤตินิสัยเพื่อคืนผู้ต้องขังสู่สังคม
กรณีศึกษาเรือนจำอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. *Veridian E-Journal, Silpakorn
University* ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 12(5), 42-57.
- นุชนาฏ มุกระ. (2554). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลาง
เชียงใหม่ [สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. เชียงใหม่.
- ปรีชญาภรณ์ บุญชู. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี [สาร
นิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. กรุงเทพฯ.
- พัชรียา ก้อนแพง. (2560). ปัจจัยเกี่ยวกับความผูกพันทางสังคมและการควบคุมตนเองที่ส่งผลต่อการ
กระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง. วารสาร
สังคมศาสตร์บูรณาการ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 4(1), 25-44.
- ยอดขวัญ สุขดวง. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชาวพม่าในเรือนจำจังหวัด
ระนอง [สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา]. ชลบุรี.
- วรภัทร รัตนพานิชย์. (2562). กระบวนการติดตามเด็กและเยาวชนกระทำความผิดภายหลังออกจาก
กระบวนการยุติธรรม. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 45(1), 366-394.
- วรัญญา รังสีวณิชอรุณ. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการนำยุทธศาสตร์พัฒนาพฤตินิสัยไปปฏิบัติ. วารสาร
ราชทัณฑ์, 61(1), 46-51.
- วีระวัฒน์ บุญนิกุล. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นผู้ต้องขังซ้ำและแนวทางการพัฒนาพฤติ
นิสัย. วารสารกระบวนการยุติธรรม, 14(1), 1-13.
- วีระชัย เหล่าลงอินทร์., เ. ไ., สุวกิจ ศรีปัดดา, และพัชนี บุระพันธ์. (2552). การกระทำความผิดซ้ำของ
ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 3(1), 29-
38.
- สาธิต บุษยากุล. (2555). สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชาย กรณีศึกษา เรือนจำพิเศษ

- กรุงเทพมหานคร [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต]. กรุงเทพฯ.
สุพิชฌาย์ ศิริวัฒนา สีตะสิทธิ์. (2558). แนวทางที่เหมาะสมในการลงโทษและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดซ้ำ
ในกระบวนการยุติธรรมไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์]. กรุงเทพฯ.
- สุภัทรา ปกาสิทธิ์ วโรตม์สิขิตต์, จุฑารัตน์ พรพุทธศรี,. (2563). การกระทำผิดซ้ำ: นิยามและสถิติ
ข้อมูลของกระทรวงยุติธรรม. วารสารกระบวนการยุติธรรม, 13(2), 167-182.
- สุรกาญจน์ ชาวคำ. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีอาชญากรรมเรือนจำจังหวัด
เชียงราย [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. เชียงใหม่.
- อัศกร ไชยพงษ์. (2557). การพัฒนากลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง
ชายในเรือนจำ เขต 8. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์
ธานี, 4(1), 125-148.

ภาคผนวก

แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ OXREC (ฉบับภาษาอังกฤษ)

- 1) Sex .....
- 2) Age at release from prison .....
- 3) Immigrant (First or second generation immigrants)
.....
- 4) Duration of incarceration for most recent offence
 < 6 months   6 - 12 months
 12 - 24 months   ≥ 24 months
- 5) Violent index offence   No   Yes
- 6) Previous violent crime (before index offence)   No   Yes
- 7) Civil status   Unmarried   Others   Unknown
At imprisonment. Other includes married, cohabiting, divorced, and widowed.
- 8) Highest education   Up to age 16   Ages 16-18
                                   Beyond age 18   Unknown
- 9) Employment   No   Yes   Unknown
- 10) Disposable income   Negative   Zero
                                   Low (<20th percentile)   Medium (20th - 80th percentile)
                                   High (≥80th percentile)   Unknown
- 11) Alcohol abuse   No   Yes
- 12) Drug abuse   No   Yes
- 13) Any mental disorder   No   Yes
- 14) Risk of violent reoffending within 1 year .....
- 15) Risk of violent reoffending within 2 years .....
- 16) Risk level .....

Risk categories are based on pre-specified risk levels at 2 years post-release. Low: <10% ; Medium: 10 – 50% ; High: >50%.

แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ OXREC (ฉบับแปลเป็นภาษาไทย)

- 1) เพศ .....
- 2) อายุ ณ วันพินโทษ ..... ปี
- 3) เชื้อชาติ (บรรพบุรุษ รุ่นพ่อแม่ /ปู่ย่าตายาย) .....
- 4) ระยะเวลาต้องโทษ (ครั้งล่าสุด) น้อยกว่า 6 เดือน 6 - 12 เดือน
 12 - 24 เดือน 24 เดือนขึ้นไป
- 5) คดีปัจจุบัน (ดัชนีความรุนแรง) ไม่มี มี ระบุ.....
 (คดีรุนแรงล่าสุด ได้แก่ ฆาตกรรม ทำร้ายร่างกาย ปล้น วางเพลิง คดีทางเพศ (ข่มขืน อนาจาร ล่วงละเมิดเด็ก หรือการคุกคามทางเพศ การข่มขู่หรือทำให้กลัว)
- 6) ประวัติการกระทำผิดในคดีที่เกี่ยวกับความรุนแรง (คดีก่อนหน้าคดีปัจจุบัน)
 ไม่มี มี ระบุ.....
- 7) สถานภาพ โสด อื่นๆ ระบุ..... ไม่ทราบสถานะ
 สถานภาพในขณะที่ถูกคุมขัง อื่นๆ ได้แก่ สมรส อยู่กินฉันท์สามีภรรยาแต่ไม่จดทะเบียน หย่าร้าง และหม้าย
- 8) การศึกษาระดับสูงสุด มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
 อนุปริญญาขึ้นไป ไม่ทราบสถานะ
- 9) การทำงาน ไม่มี มี ระบุ..... ไม่มีข้อมูล
- 10) รายรับ ตีตลาด เท่ากับศูนย์
 รายได้สุทธิ น้อยกว่า ร้อยละ 20 ร้อยละ 20 - 80
 มากกว่าร้อยละ 80 (โดยคำนวณจากรายรับหักรายจ่าย แล้วเทียบร้อยละกับรายรับ)
- 11) การดื่มแอลกอฮอล์ ไม่ดื่ม ดื่ม ระบุความถี่.....
 ประวัติการใช้แอลกอฮอล์ (ก่อนหรือระหว่างถูกคุมขัง) (ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคเกี่ยวกับ alcohol disorder)
- 12) การใช้สารเสพติด ไม่ใช้ ใช้ ระบุชนิด/ปริมาณใช้ต่อวัน.....
 ประวัติการใช้สารเสพติด (ก่อนหรือระหว่างถูกคุมขัง) (ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคเกี่ยวกับการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด)
- 13) การเจ็บป่วยทางจิตเวช ปฏิเสธ มี ประวัติป่วยระบุโรค.....
 ระยะเวลาการเจ็บป่วย.....
 การเจ็บป่วยทางจิตเวชที่รุนแรง โรคจิตเภท โรคอารมณ์สองขั้ว
 ประวัติการป่วยด้วยโรคทางจิตเวช (ก่อนหรือระหว่างถูกคุมขัง ยกเว้นโรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด)
- 14) ความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำภายใน 1 ปี .....
- 15) ความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำภายใน 2 ปี .....
- 16) ระดับความเสี่ยง .....

ระดับความเสี่ยงขึ้นอยู่กับระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำภายหลังจากพ้นโทษ 2 ปี ระดับต่ำ < 10% ระดับปานกลาง 10 – 50%
ระดับสูง > 50 %

แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (Offender Risk Assessment : OA)

ส่วนที่ 1 ภูมิหลังส่วนบุคคลของผู้ต้องขัง (คะแนนเต็ม 55 คะแนน)

ประเด็น	คำตอบ	คะแนนที่ได้
1. เพศ		
2. อายุขณะกระทำผิด(ตามคำพิพากษาของศาลครั้งแรก)		
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
4. อาชีพก่อนต้องโทษ		
5. รายได้ก่อนต้องโทษต่อเดือน		
6. ประวัติการถูกดำเนินคดีอาญา		
7. อัตราโทษสูงสุดที่ศาลตัดสินตามคำพิพากษาครั้งแรก (กรณีผู้ต้องขังมีหลายคดีให้นำคดีที่มีอัตราโทษศาลตัดสินสูงสุดมาคิดค่าคะแนน)		
8. สาเหตุการกระทำผิดจากการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในคดีที่ศาลตัดสินตามคำพิพากษาครั้งแรก (กรณีผู้ต้องขังมีหลายคดีให้นำคดีที่มีอัตราโทษศาลตัดสินสูงสุดมาคิดค่าคะแนน)		
ส่วนที่ 2 การปฏิบัติในเรือนจำ (คะแนนเต็ม 45 คะแนน)		
9. ผ่านการอบรมหลักสูตรต่างๆที่มีใบประกาศนียบัตรจากเรือนจำ		
10. ปัจจุบันเป็นผู้ต้องขังชั้น		
11. ได้รับการพิจารณาประโยชน์จากเรือนจำ เช่น เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ที่กรมราชทัณฑ์แต่งตั้ง/เป็นผู้ช่วยงานได้รับพิจารณาจ่ายออกทำงานนอกเรือนจำ/ออกทำงานสาธารณะ/ออกทำงานยังสถานประกอบการ		
12. เคยถูกลงโทษทางวินัยเรือนจำ		
13. เคยมีประวัติการกระทำผิดทางอาญาเรือนจำ		
14. สัมครใจ ยินยอมให้เก็บตัวอย่าง DNA / ลายพิมพ์นิ้วมือ		
15. เป็นผู้ต้องขังเจ็บป่วยขณะอยู่ในเรือนจำ		

คะแนนรวมส่วนที่ 1 = คะแนน
(คะแนนเต็ม 55 คะแนน)

คะแนนรวมส่วนที่ 2 = คะแนน
(คะแนนเต็ม 45 คะแนน)

คะแนนทั้ง 2 ส่วน = คะแนน

ระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ

มีความเสี่ยงมาก

มีความเสี่ยงค่อนข้างมาก

มีความเสี่ยงปานกลาง

มีความเสี่ยงค่อนข้างน้อย

มีความเสี่ยงน้อย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	สิริประภา แก้วศรีนวล
วัน เดือน ปี เกิด	25 กุมภาพันธ์ 2525
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลสตูล
วุฒิการศึกษา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
ที่อยู่ปัจจุบัน	17 ถ.เลี้ยวเมืองนนทบุรี 11/1 ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

